

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

KAMBARAMAYANAM

IN

SANSKRIT

(BALAKANDAM)

BY

S. N. SRIRAMADESIKAN, Siromani

WITH A FOREWORD BY

Dr. C. P. RAMASWAMI AYYAR

Vice Chancellor

Annamalai University

Dr. C. P. RAMASWAMY AYYAR

Vice-Chancellor

Annamalai University.

Annamalainagar P.O.

(South India).

19—10—1964.

FOREWORD

Dear Sri S.N. Sriramadesikan,

For several years you have laboured strenuously in the fields of research and critical scholarship. You have also acquired considerable experience as Editor of a number of Sanskrit classics and specially distinguished yourself by your redaction into Sanskrit of famous Tamil classics like Thirukural and Thirupavai as well as your versions of the poems of Subramania Bharathi, (your accomplishment as a comprehensive linguist having helped you in this matter). You have also produced a Sanskrit adaptation of Vemana's Padyams.

You have now essayed a similar task with reference to Kambar's great version of the Ramayana pointing out the changes and deviations introduced by Kambar into the Valmiki original. As you have pointed out, Kambar, with the background of the Adi Kavya, also utilised the Ramayana story for exhibiting his marvellous skill of narration and description of natural scenery and of human emotions. As I have already observed with reference to your previous efforts you evince in all your work a remarkable verbal felicity enabling you to capture the spirit of the original masterpiece.

My best wishes,

(Sd.) C. P. Ramaswami Aiyar.

INTRODUCTIONS.

DR. SAMPURNANAND
(Governor, Rajasthan)

Raj Bhavan
Jaipur.
19—10—1964.

Dear Sri Siromani,

I have gone through the Sanskrit translation of the Kamba Ramayana sent by you. Having heard a good deal about the excellence of this work, I was naturally very anxious to read it. I am told that a translation in Hindi is available but so far I have not been able to secure a copy. Your translation seems to me to be well-executed. The language is simple but chaste and eloquent. Not knowing Tamil, I cannot say how far the translation agrees with the original but there is no reason for me to believe that you have deviated very far from the main text. Your introductory notes are useful. We know that in some places Tulsidas has varied the story as given by Valmiki. From your notes, it appears that Kambar has done the same. The reason, I believe, is also the same. Both the authors have tried to gloss over what appeared to them to be certain gross aspects of the original story.

(Sd.) Sampurnanand.

DR. K. N. KATJU

(former Chief Minister
of Madhya Pradesh)

Allahabad,

19—10—1964.

Ramayana has played almost a miraculous part in the national history of Hinduism in India. For countless ages it has moulded the character and destiny of Hindus. Valmiki's Ramayana in Sanskrit has led the race. But versions of his wonderful story as told by Valmiki in regional languages like Kamba Ramayana in Tamil and Hindi Ramayana by Tulsidas have moved and influenced countless generations of Hindu folk living in the rural and urban areas in Southern and Northern India. Now that by God's blessing India has become free and independent and one solid whole, it would be in the national interest if all these famous versions were translated in Sanskrit—our great national language—and thus become available to the nation at large. I beg to offer my warm felicitations to Pandit S. N. Srirama Desikan for translating Kamba Ramayana in Sanskrit. By his effort, Kamba's great treatise becomes the heritage of India. I am sure it will be widely read and appreciated. Tulsidas Ramayana is equally famous in Northern India. I am sure its Sanskrit translation will be equally appreciated and welcomed.

I have read the English portion of your book with great interest. It has been revealing to me.

With best wishes,

(Sd.) K. N. Ka'ju.

15-10-1964.

Madras (Camp).

Sri S. N. Sriramadesikan, who is a Nyaya Siromani from the Tirupati Sanskrit College is well known to South Indian scholars. He has frequently reviewed religious and philosophical books for the *Hindu* and other leading newspapers in South India. He is one of the acknowledged research scholars of South India who has contributed a number of learned articles to journals. He is rendering notable service to Tamil by rendering many of the classic books in that ancient language into Sanskrit. He has already translated the *Tiruppavai* in attractive slokas and has also translated the *Thirukkural* which is usually referred to as the Tamil Veda. He has also translated Vemana Kavi's Padyams into Sanskrit. He has also translated the famous national songs of Subramania Bharati into Sanskrit.

In the present work which is a rendering in Sanskrit of the *Kamba Ramayanam* the author has worked hard to preserve the beauty of Kambar. There are many passages where this ancient Tamil poet has deviated from and sometimes improved upon Valmiki. It is only in Kambar that we have the detailed descriptions of the personality of Sri Rama and it is again in Kamba Ramayana that we have the episode of Sabari the great devotee who tastes every fruit before offering it to the Lord so that He could have the best. I have heard from great Bhagavathars the story wherein Sri Rama was asked whether a certain episode in Ramayana was correct or not. Sri Rama is supposed to have replied saying that if Valmiki had said so, that must be taken as the truth.

The translations of Sri Rama Desikan are bound to be as invaluable as they are likely to be interesting to readers in the North, many of whom do not have an inkling of the worth of the great classics in Tamil. It has been truly stated that there is no equal to the devotional literature of Tamil Nad. By getting acquainted with these with the help of translations, our compatriots in the North can gain an integrated culture. This is a sure means of national integration. I wish Sri Sri Rama Desikan all success.

(Sd.) C. R. Pattabhiraman.

Shri S. N. Sriramadesikan who has already translated into Sanskrit Sri Andal's Tiruppavai, Tiruvalluvar's Tirukkural and Bharatiar's poems has translated now a good number of select verses (about 440) from the Bala Kanda of Sri Kamba Ramayana, a Tamil epic of great merit. It is a well known fact that the translation of a work is more difficult than writing an original work, for in writing the original the ideas spring up in the mind of the author with the words expressive of them. In doing the translation, the idea is there already in a particular language and the translation job is to clothe it in a language, perhaps with its genius totally alien to the source language. Many a translation has lost the charm of the original because the translation often makes—a Sābdānuvāda—i.e., literal translation, not the Bhāvānuvāda—catching the spirit of the original. It is the difficult task of a translator that he should retain the beauty of the original and put the source—idea in a language entirely different. Considering these points and applying them to the present work, one can safely say that the author of the Sanskrit Kamba Ramayana has done his job neatly. It is really a great service to Kamban himself, that he has been now brought to a wider circle of non-Tamil scholars of Sanskrit—who, but for the present work, will not be able to understand Kamban. Sri Srirama Desikan's attempt deserves every encouragement and it is also hoped that he would bring out the other Kandas also very soon.

(Sd.) B. R. Sarma.

Dr. K. M. MUNSHI

Chowpatty Road

Bombay-7.

19th Oct. 1964.

B.A., LL.B., D.LITT., LL.D.,

President

Bharatiya Vidya Bhavan.

I am glad that Pandit S. N. Sriramadesikan, Siromani, has brought out Kamba Ramayanam—Bala Kāṇḍam, in Sanskrit. Kamba Ramayanam is popular in the South as Tulsidas' Ramayanam is in the North, and I am glad that the author has made this epic accessible to the Sanskrit-knowing public in the whole of India.

(Sd.) K. M. Munshi.

DR. S. RADHAKRISHNAN
President of
India.

Rashtrapathi Bhavan
New Delhi
24th Oct. 1964.

MESSAGE

Dear Sri Sriramadesikan,

You are doing valuable work. These books you are publishing will I hope spread spiritual enlightenment and comfort.

(Sd.) S. Radhakrishnan.

DONORS.

Our thanks are specially due to the following donors who have contributed liberally to the successful bringing out of this work.

Sri N. Mahalingam, M.L.A. (Pollachi)	..	Rs. 1,000
.. T. V. Viswanatha Iyer, Advocate, 14, East Mada Street, Madras-4.	..	Rs. 250
.. T. L. Venkatarama Iyer	..	Rs. 100
Retd. Supreme Court Judge, 81, Mowbrays Road, Madras-18		
.. T. S. Narayana Iyer, Auditor 1131/A, Prince of Wales Road, Chamarajapet, Mysore	..	Rs. 150
.. K. Srinivasan, Advocate, Sripuram . View, Royapettah, Madras-14	..	Rs. 101

It is proposed to bring out the Kamba Ramayana in Sanskrit in 6 volumes. The cost of bringing out each volume comes to about Rs. 1,000. It is requested that the Public will liberally contribute to the above laudable object, the other volumes will soon see the light of day.

பொருளடக்கம்

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

விषय-सूची

कम्बरामायण संस्कृतानुवादे

बालकाण्डः

படலம்	பக்கம்
தற்சிறப்புப்பாயிரம்	1-2
1. ஆற்றுப்படலம்	2-
2. நாட்டுப்படலம்	2-4
3. நகரப்படலம்	5-7
4. அரசியற்படலம்	7-8
5. திருவவதாரப்படலம்	8-12
6. கையடைப்படலம்	12-14
7. தாடகைவதைப்படலம்	14-18
8. வேள்விப்படலம்	18-23
9. அகலிகைப்படலம்	23-27
10. மிதிலைக்காட்சிப்படலம்	28-39
11. குலமுறை கிளத்து படலம்	39-41
12. கார்முகப்படலம்	41-46
13. எழுச்சிப்படலம்	46-48
14. வரைக்காட்சிப்படலம்	48-50
15. பூங்கொய் படலம்	50-52
16. புனல்விளையாட்டுப்படலம்	52-53
17. உண்டாட்டுப்படலம்	54-56
18. எதிர்கொள் படலம்	56-58
19. உலாவியற் படலம்	58-62
20. கோலங்காண் படலம்	62-66
21. கடிமணப்படலம்	66-71
22. பரசுராமப்படலம்	71-74

படலம்	பக்கம்
மङ्गलाचरणम्—	3-4
1 सरयूनदी पटलः	4-5
2 कोसलदेश पटलः	5-7
3 अयोध्यानगर पटलः	8-11
4 दशरथशासन पटलः	11-12
5 श्रीरामावतार पटलः	12-17
6 विश्वामित्रे रामसमर्पण पटलः	18-20
7 ताटकावध पटलः	20-25
8 विश्वामित्रयाग पटलः	26-31
9 अहल्या पटलः	31-36
10 मिथिलादर्शन पटलः	36-52
11 कुलप्रभावकथनपटलः	52-54
12 धनुर्भङ्ग पटलः	54-61
13 दशरथप्रस्थान पटलः	62-64
14 चन्द्रशैलदर्शन पटलः	65-68
15 पुष्पापचय पटलः	68-71
16 जलक्रीडा पटलः	71-73
17 मद्यपान पटलः	73-76
18 प्रत्युद्गम पटलः	76-79
19 पुरविहार पटलः	80-85
20 सीतालङ्करण पटलः	85-91
21 सीताविवाह पटलः	91-100
22 परशुराम पटलः	100-104

Rama has begun to sit enthroned as an avatar in the hearts of millions of people and temples must have been built during Kamban's days. In his work the element of devotion gets the better of his artistic impulse and he pours forth his strains of intense devotion through various characters and his poems remind us of the immortal songs of the alwars.

It is a matter for regret that his life is shrouded in mystery. Legends have gathered around his name. Some have called him Kambar, because he was a foundling discovered beneath the pillar of a temple by a temple-priest who belonged to the Uvaehha caste. When he was taken to a Chola King, he carried with him a stick and the king seemed to have said, "who is the urchin that carries the stick in my presence."

Vinotha Rasa Manjari, Pulavar puranam, Thondamandal Sathakam, Tamil Navalar Charitam, Pandiya Mandala Sathakam, all these works which narrate the life of Kamban are a tissue of lies and perhaps their narration may even belittle the greatness of the mighty singer of the epic. The impression which one gathers of the personality of the author through his writings is far more authentic than the life recorded in the spurious legends.

Adittan was his father and he was born at Thiruvazhundur in the Chola Mandalam. His patron was Sadaiyappa Vallal of Thiruvannainallur, whose praises he sings in his epic in ten places as a mark of his deep sense of gratitude. The epic seemed to have been sung in Panguni Uttaram at the temple of Srirangam. "His work will receive the seal of the Lord's approval only when he sings in praise of Sadagopan"—thus Ranganatha spoke through the priest. The Sadagopar Andathi was composed on the spur of the moment. Thus runs a Vaishnava legend.

His conception of a king is radically different from the traditional approach. The king according to him is but a tabernacle for the life of people. There is an adumbration of the spirit of democracy in his epic. That is why Bharathi, the poet of our national awakening, weaves an immortal wreath of praise for him.

The works that are ascribed to him are 'Saraswathi Anthathi' Eru Ezhupathu, Silai Ezupathu, and Thirukkai Vazhakkam. The Uttara Kandan is not a work of Kamban; perhaps it was written by one Vani Dhasan.

The stanza that begins with 'Enniya Sakabdam' throws light on the date of Sadayappa Vallal. Some conclude from this that Kamban belonged to the 9th Century A.D. From his dealings with Raja Raja Cholan and Kulotunga II and Prathaparudran, an Andhra King, others arrive at the conclusion that he belonged to the 12th Century. Still this date is a matter of acute dispute. The Vaishnavas rank him with the alvars. Periya Vachhan Pillai, a prince of commentators, in his Edu cites the lines of Kamban. From this one may gather that Kamba Ramayana was widely popular in the 13th Century A.D.

Kamban breathed his last at Nattarasankottai and there is a tomb raised to immortalize his memory. Many scholars like T. K. Chidambaranatha Mudaliar are of opinion that the Kamba Ramayana is tampered with, and it is very difficult to winnow the genuine from the false ones. 10,560 stanzas, 113 padalams and six kandas comprise the printed edition now available.

Mighty as the work of Kamban is, it is not chanted as a work of devotion like Valmiki. Perhaps devotees consider that Valmiki's Ramayana is more sacred as it is more authentic.

I have rendered Kamban's Balakandam in Sankskrit. I have taken into consideration all the remarkable changes which Kamban has introduced in his epic and I have also paid attention to the flights of his imagination which takes us to new scenes and situations. I have supplied the links of the story so that the thread of the narrative may be maintained, even trespassing the limits which I have fixed for myself. I am afraid I might be repeating what Valmiki himself has sung in his full-throated ease. What I have attempted here is a translation of pure unalloyed Kamban

The Balakandam which comprises 1,396 stanzas has dwindled into 450 verses in my translation. I have added

a section in English dealing with Kamban's handling of Valmiki's Balakandam and it will be of great value for a comparative estimate of the two great poets. The corresponding Tamil text also graces my translation. The translation of Ayodhya Kandam is in print. Other kandams also will soon see the light of day. Each Kandam may cost a thousand rupees. I have launched on this task hoping that ardent lovers of Sanskrit will lend me their warm support.

I heartily thank Shri N. Mahalingam, M.L.A., Pollachi, for his generous donation of a thousand rupees towards the expenses of the entire printing of my translation of one Kanda.

My thanks are due to Shri T. V. Viswanatha Ayyar, Advocate, Mylapore, Shri T. L. Venkatarama Ayyar, Retired Supreme Court Judge, Madras, Shri T. S. Narayana Ayyar, Auditor, Mysore and Shri K. Srinivasan, Advocate, Royapettah, Madras, who have readily helped me in my great venture.

I owe a deep debt of gratitude to my Guru, Maha Vidwan Uttamur Veeraraghavachariar Swami, for the wholesome suggestions, apt alterations and beautiful touches which he has made in my translation.

I am much indebted to Dr. C. P. Ramaswami Ayyar, Vice-Chancellor, Annamalai University, for his charming foreword and I can never forget Dr. Sampurnanand, Governor of Rajasthan, Dr. K.N. Katju, Former Chief Minister of Madhya Pradesh, Sri C. R. Pattabhiraman, Deputy Minister for Information and Broadcasting, New Delhi, Shri K.M. Munshi, Bharathiya Vidya Bhavan, Dr. B. R. Sarma, Director, Kendriya Sanskrit Vidhya Peetham, Thirupathi, for their words of appreciation and encouragement.

No. 25 Burkit Rd.,

S. N. Srirama Desikan.

MADRAS-17

Dated : 24-10-1964.

THE POINTS OF DIFFERENCE IN THE RAMAYANAS OF VALMIKI AND KAMBAN (BALAKANDA).

KAMBA RAMAYANA.

BALA KANDA.

It is well known that the Kamba Ramayana contains deviations from the original, Valmiki Ramayana, in many particulars and displays a wealth of original poetic fancy. They are set down here padala by padala*.

1. RIVER PADALA.

(Chapter describing the River Sarayu.)

In this padala of twenty stanzas, the greatness and the grandeur of the River Sarayu are set forth. Valmiki makes mention of the River Sarayu but does not elaborately treat of its greatness. He contents himself with telling that Ayodhya was situated on the banks of the River Sarayu. This elaboration is Kamban's creation.

2. COUNTRY PADALA.

(Chapter describing the Kosala Country.)

This padala consisting of sixty-one stanzas tells of the greatness of the Kosala country. Valmiki describes Kosala in the fifth sloka of the fifth sarga, as the land of wealth and plenty lying on the banks of the Sarayu. Kamban has expanded this idea magnificently in sixty-one stanzas in a variety of ways with a masterly poetic genius. This padala is also an elaboration which is Kamban's creation.

3. CITY PADALA.

(Chapter describing the City of Ayodhya.)

In the seventy-five stanzas of this padala, the greatness of the city of Ayodhya ruled over by Emperor Dasaratha and of its people is described. Valmiki has given a succinct description of it in the eighteen stanzas beginning with the

---

* Padala is the Tamil equivalent of sarga or chapter.

sixth stanza in the fifth sarga. It is noteworthy, however, that Kamban has woven the elaborate description with his own original poetic skill, fervour and imagination. Yet, no additional matter has been included in this padala.

4. STATECRAFT PADALA.

(Chapter dealing with the nature of Dasaratha's rulership.)

This padala treats of the fair and just reign of Dasaratha in twelve stanzas. This is an abridgement of Valmiki's detailed sketch of the same topic in sargas six and seven of his Ramayana. By way of depicting the greatness of the people and the worthiness of the ministers, Valmiki has highlighted the excellence of Dasaratha's reign. Yet, there are differences which the discerning reader can note in the two compositions : these well indicate the depth of poetic vision and purpose of Kamban.

Valmiki's Ramayana, in its first four chapters, contains an account of the birth of the poem, how it spread in the world, a brief summary of the story, and an account of how it was sung at Rama's court by Lava and Kusa and won the appreciative approbation of Sri Rama himself. These are distinctive to the original poem of Valmiki. And hence Kamban has not treated of these in his work.

5. INCARNATION PADALA.

(Chapter dealing with the birth of Sri Rama and the incidents leading thereto.)

This padala contains 137 stanzas. In this, Dasaratha, hapless at his childlessness, makes his plight known to his preceptor Vasishtha. This request makes Vasishtha remember that once in the dim past, the Devas, victims of the harassment of Ravana, sought the grace of the supreme Lord Narayana and that he promised redress to them by his incarnation on earth. He therefore advises Dasaratha to invite the sage Risyasringa and perform with his guidance the Aswamedha Yagna for achieving his desire. He recounts the life history of the sage. Acting on the advice of his preceptor, Dasaratha performs the yagna and is blessed.

with sons. This, in brief, is the story of this padala. This is based on the detailed account of these incidents in sargas 8 to 18 (up to sloka 36) of Valmiki Ramayana. Kamban's attempt is thus a skilful abridgement incorporating notable differences in certain details.

1. In the Valmiki Ramayana, Dasaratha himself decides to perform the Aswamedha Yagna and informs Vasishtha through Sumantra about his decision. They approve of it. Then Sumantra takes Dasaratha aside and recounts how, long ago, he had heard sage Sanatkumara inform his fellow sages that a sage called Risyasringa will be born and that Dasaratha will perform a yagna with his help and get four sons as a result. Sumantra also details what he had heard of the history of Risyasringa. According to Valmiki Ramayana, therefore, Dasaratha performs the yagna with the full knowledge of the divine secret that he will be getting four sons thereby. But in Kamban's Ramayana, sage Vasishtha keeps the fact of the Lord's promise of protection to the Devas (harassed by Ravana) in his own mind and, without divulging it to Dasaratha, narrates briefly the story of Risyasringa and asks the king to perform the yagna. According to Kamban, Dasaratha was not aware of the divine secret that he was going to get four sons or that the Lord himself was going to be born as his son.

2. The information that the Devas sought the protection of Lord Vishnu is mentioned in the beginning itself of this padala. Even that is not a narrative of what actually took place but what sage Vasishtha recalled to his mind. But in the Valmiki Ramayana, Brahma and the Devas who had come to the Putrakameshti yagna performed after the Asvamedha yagna to receive their shares of the sacrificial oblations, seek the protection of Lord Vishnu when He manifested Himself there, who gives them his assurance. All this takes place in the sacrificial site itself though the king and the sages assembled there could not sense what was taking place between the Devas and Brahma and Lord Vishnu.

3. The two Ramayanas differ in their account of the representation of the Devas and Lord Vishnu's assurance of protection. According to Valmiki, the Devas who had

come to receive their shares of the sacrificial oblations at Dasaratha's yagna, represent their grievance against Ravana to Brahma and, when Brahma assures them of help, Lord Vishnu manifests Himself there. The Devas pray to Lord—Vishnu that He should incarnate Himself as the four sons of Dasaratha and rid them of Ravana's harassment. The Lord promises that He would be born as a man in this world and live there for 11,000 years and remove the fear of Ravana. But He does not explicitly reveal the secret that He is going to incarnate Himself as the son of Dasaratha. Then Lord—Vishnu disappears. After this, Brahma orders the Devas to be born as monkeys to help the Lord's incarnation, and he and the Devas then depart. Kamban's version is this: The Devas represent their grievance to Paramasiva who along with Brahma pray to Lord Vishnu who then appears before them seated on Garuda his vehicle, promises relief to the Devas, and tells them that He will incarnate as Rama the son of Dasaratha and that his sankha (conch), chakra (discus) and Adi Sesha will be born as Sutrughna, Bharata and Lakshmana respectively, and Himself asked the Devas to take birth as Vanaras (monkeys) to help Him. After Lord Vishnu's departure Brahma too asks the Devas to take birth as vanaras, as ordered by Lord Vishnu.

4. According to Valmiki, a weird creature emerges from the sacrificial bowl of fire holding a silver-lidded golden vessel containing divine payasam, and hands it to the king with an injunction to give it to his wives, and disappears. Kamban has the incident thus: A weird creature comes out of the sacrificial bowl of fire holding a golden pot containing some food as potent as Amrita, places it silently before the king and vanishes. Risyasringa asks the king to distribute it to his wives in the order of their ages.

5. In the mode of distribution of the divine stuff too, Kamban gives a different version. Valmiki says that Dasaratha gave half of the payasam to Kousalya, half of half (i.e. one fourth) to Sumitra, and half of one-fourth (i.e. one-eighth) to Kaikeyi and again the remaining one-eighth to Sumitra. Kamban says that the king distributed the divine stuff equally to Kausalya, Kaikeyi and Sumitra

respectively in that order and then gave what was left over in the vessel to Sumitra.

6. Valmiki clearly mentions that Rama was born in the month Chitra *i.e.*, twelfth month after their taking of the payasam, on the ninth day of the fortnight. Kamban makes no mention of this.

7. Both Valmiki and Kamban agree in the native lagnas and nakshatras of Rama and Bharata. But in the lagnas and nakshatras of Lakshmana and Satrugna there is variation. Valmiki has it that the two were born in Kataka lagna in the star Aslesha. But according to Kamban, Lakshmana's birth lagna and star are Kataka and Aslesha while the rasi and star of Satrugna are Simha and Makha.

8. Kamban mentions that, as soon as he came to know of the birth of sons to him through the nurses, the king invited talented seers to his presence and asked them to cast their horoscopes. There is no mention of this in Valmiki's Ramayana.

9. Dasaratha gets the chowla and upanayana of his four sons performed with sage Vasishta's help. They learn the sastras under the sage. Every evening Rama and Lakshmana go to the hermitages of the sages to do obeisance to them and, on their way back, enquire of the welfare of the people they meet. These find a place in Kamban's Ramayana but not in Valmiki's.

6. GUARDIANSHIP PADALA.

(Chapter dealing with the entrusting of Rama to Visvamitra.)

This padala is so named because it tells of Dasaratha's handing over Rama and Lakshmana to the tutelage of sage Visvamitra. Being unable to perform his yagna unhindered because of the trouble given by the rakshasas, Visvamitra came to Dasaratha and praised him. The king was pleased and enquired what the sage wanted. Visvamitra asked the king to send his eldest son Rama with him to protect his yagna from the ravages of the rakshasas. This puts the king in great grief but sage Vasishta intervenes and advises the king to send Rama with Visvamitra. And the sage

sets out from Ayodhya with Rama and Lakshmana, reaches the bank of the Sarayu. Spending the night there, they cross the river in the morning and see a grove on the way. Rama enquires about that grove. This is the subject-matter of the 24 stanzas in this padala.

This briefly follows the account given in Valmiki Ramayana from the 37th sloka in the 18th sarga to the 8th sloka in the 23d sarga, with a few variations.

1. Valmiki has it that Visvamitra came into Dasaratha's court when he was in the throne amidst his relatives and purohits and was discussing about the marriage of his sons. It is not so in Kamban's version.

2. When Dasaratha heard Visvamitra's request for sending Rama with him, the king felt great grief and offered to go and fight the rakshasas himself and then enquires about the names and prowess of the rakshasas on which Visvamitra briefly mentions the prowess of Ravana and says that Subahu and Maricha who had been deputed by him cause great hindrance to the yagna. This is the account in Valmiki's Ramayana. But Kamban's Ramayana simply says that the sage asked for Rama to be sent with him mentioning merely that the rakshasas were hindering his yagna. The king's question about the rakshasas and the sage's mention of Ravana, Subahu and Maricha in reply thereto, do not find a place in Kamban's Ramayana.

3. In Valmiki's Ramayana, the king pays a tribute to the sage and offers, of his own accord, to do what he desires. But Kamban says that only after the sage praised the king, the king enquired what the sage wanted. The fact of the king's excessive praise and promise found in Valmiki's account does not find a place in Kamban's account.

4. Sage Visvamitra mentions the names of Subahu and Maricha and asks Dasaratha to send Rama to conquer them. So says Valmiki. According to Kamban, Visvamitra does not mention the names of the rakshasas but merely asks Dasaratha to send Rama to conquer the rakshasas.

Valmiki describes the request of the sage and the sorrowful reply of Dasaratha in four sargas. Kamban abbreviates it in the space of two stanzas.

5. The request of the sage and the reply of the grief-stricken king are dealt with elaborately by Valmiki in four sargas. Kamban briefly disposes of the idea in 2 stanzas.

6. Vasishtha speaks of the greatness of Viswamitra and advises the king to send his sons without fear with Viswamitra. This is Valmiki's version. But Kamban merely says that Vasishtha told the king that it will be good to the princes if they are sent with the sage. Vasishtha's description of Viswamitra's greatness is not found in Kamban's version.

7. Valmiki specifically mentions that as the sage went away with the princes, he went first, Rama went behind him and Lakshmana came last. Kamban does not mention this order but says generally that the princes followed the sage.

8. Valmiki has it that the sage spent the night on the bank of the Sarayu with the princes and that the next morning the princes beheld the confluence of the Sarayu with Ganga (Ganges) and an asrama there even before crossing the river, and that Rama asked whose hermitage it was. In the shape of answering the question Viswamitra gives the story of Kamasrama. But Kamban makes Viswamitra tell the story of Kamasrama, in the next padala in reply to Rama's enquiry about a grove after crossing the river Ganges, the next morning.

9. From here to the end of Ahalya padala, as in Valmiki's original, we can find many side stories. The readers can well understand, as they proceed further, the variations in Kamban's Ramayana relating to the current of the original story, the order of the narration of the side stories, the spots of their narration, the route of Viswamitra's sojourn to his hermitage with the princes. They are dealt with in order below.

7. THATAKA-DESTRUCTION PADALA.

(*Chapter describing the slaying of Thataka.*)

This padala deals with the destruction of Thataka and the protection of Visvamitra's yagna by Rama and Lakshmana. Visvamitra tells Rama that that grove was the spot where Lord Siva burnt Kama (Manmatha) to ashes by opening his third eye. They spend the night there and the next day reach a desert. To safeguard the princes from the heat, the sage initiates them into two mantras called *Bala* and *Athibala*. He then narrates briefly the stories of the desert and of Thataka, a cruel rakshasi, who destroyed the grove that had stood there and persuades Rama to destroy her, which Rama does. This story is narrated in 76 stanzas in this padala. This encompasses Valmiki's account from the 9th sloka of the 23rd sarga to the 26th sarga.

The variations notable in this padala are :

1. Valmiki says that the sage's description of Kamasrama was before they crossed the river Ganges, but according to Kampan it takes place after the crossing of the river.

2. Valmiki says that Visvamitra initiated Rama and Lakshmana into the mantras, *Bala* and *Athibala* for their complete welfare on the evening of the first day of their setting out from Ayodhya on walking to the bank of the Sarayu, a yojana and a half from the city. But Kampan says that Visvamitra taught Rama the mantras so that he may not be affected by the heat, when they were approaching Thatakavana the next day after that on which the sage narrated the story of Kamasrama after crossing the Sarayu. According to Kampan, they were on the bank of the Sarayu on the night of the first day, at Kamasrama on the night of the second day, and the instruction in the mantras took place on the morning of the third day of their starting from Ayodhya.

3. In mentioning the previous history of Thatakavana Valmiki states that Indra, pleased at his release from his curse at the Thatakavana, called the spot Malada and Karusa and so it became a dense forest and that it was made desolate by Thataka. Kampan makes no mention of Indra's part in it but only states the desolation of the dense forest by Thataka.

4. From the 25th and 26th slokas of the 20th sarga and the 8th and 9th slokas of the 25th sarga of Valmiki Ramayana we learn that Maricha was the only son of Sunda through Thataka and that Subahu was the son of Upasunda. But Kamban states clearly that Maricha and Subahu are the sons of Thataka.

5. According to Kamban, Sunda tormented the sage Agastya and was killed by him. Then Thataka went with her two sons to torment the sage, and the three were cursed by him to become rakshasas. But in Valmiki Ramayana, the fact of the killing of Sunda by Agastya is not found. There is only the mere mention that Agastya cursed Thataka and Maricha to become rakshasas.

6. Kamban narrates that Maricha and Subahu went to and befriended Sumali the father-in-law of Ravana, and were acclaimed as his uncles by Ravana. This does not find a place in Valmiki's work.

7. Kamban says that Rama fought with and killed Thataka. There is no mention of Lakshmana. But Valmiki says that Rama cut off her hands while Lakshmana cut off her ears and nose, thus showing that both the princes fought with her.

8. The sage Visvamitra observes that Rama was hesitant to kill Thataka as she was a woman and exhorts him to have no such chivalrous fear and to kill her. This is Kamban's version. But Valmiki says that the sage narrated Thataka's story and, of his own accord, exhorted Rama not to mind the fact of her being a female but to kill her.

9. According to Valmiki, hearing the sound of the striking of the tensed bowstring of Rama's bow, Thataka rushed out of her cave to face Rama. But Kamban's version is that Rama asked the sage where Thataka was and, before he could finish replying that the neighbouring hill was her abode, she stood before Rama.

10. Valmiki states that the sage advised Rama to kill Thataka before the evening set in as the strength of the rakshasas would increase after sunset. This does not find a place in Kamban's story.

11. Kamban says that after the slaying of the rakshasi the Devas requested the sage to bless Rama with divine astras. Valmiki gives the additional information that the astras were the sons of the sage Brisasva.

12. In Valmiki's story it is said that before the actual initiation into the mantras of the astras, the sage and the princes spent a night in Thatakavana. But in Kamban's story it appears that they proceeded without spending the night there.

8. YAGNA PADALA.

(Chapter describing the protection of Visvamitra's Yagna.)

This padala of 59 stanzas deals with the destruction of the rakshasas and the protection of Visvamitra's yagna. The story in the padala is briefly this: After the sage's initiation of the princes into the mantras of the astras, the three proceed a distance of two krosas. The princes hear a noise and Rama enquires the sage about it. The sage replies that it was the sound of the confluence of the River Sarayu with the River Gomati. Proceeding further, they reach the bank of the Kowsiki. The sage touches upon his life history and tells that his sister was there in the shape of that river. Rama then enquires about the grove there. On this, the sage narrates that the story of Vamana Avatar occurred there and that the place got the name Siddhasrama because Lord Vishnu did penance there and got Siddhi. He led the princes to his own asrama there and, asking the princes to be on guard, conducts his yagna. Rama destroys the rakshasas and helps the sage to conclude his yagna successfully. Then he takes the princes to witness the yagna that Janaka was performing at Mithila.

This story covers, briefly, the portion from 27th sarga to the 31st sarga in Valmiki Ramayana.

1. Visvamitra initiates Rama into the mantras of many astras announcing each by its name. They manifest themselves before Rama. He requests them to come to him in the hour of necessity and takes leave of them. He then asks Visvamitra to teach him the samhara (destruction) astras

which the sage does. This account is described in detail by Valmiki in 2 sargas. Kamban treats of this in 2 stanzas, and does not mention the request of Rama to the sage to teach him the samhara astras.

2. Valmiki's account that Rama took the sage's permission and taught Lakshmana all the astras he had learnt, does not find a place in Kamban's account.

3. After proceeding two krosas they approached the river Kowsiki, and a loud sound was heard. Rama enquires what it was and the sage says it was due to the confluence of the Gomathi river with Sarayu. This is Kamban's version. Valmiki places the question and answer before the destruction of Thataka, in midstream as they were crossing the Ganges. There the sage says that the sound was due to the confluence of Sarayu with the Ganges.

4. According to Kamban, Visvamisra gives a brief account of his life and that of the river Kowsiki before reaching Siddhasrama. Valmiki says that the account of the river Kowsiki was given on the way to Mithila, after the completion of his yagna, on the banks of the river Sona by Visvamisra by way of reply to Rama's enquiry about the grove there.

5. Differences are found in the two Ramayanas in their accounts of Vamana Avatar (incarnation). Valmiki says that the sage Kasyapa with his wife Dithi made penance to Lord Vishnu for the birth of a child, and that Vishnu, pleased with the penance, promised to be born as their son. Later Lord Vishnu himself performed penance there and concluded it successfully, and hence the spot came to be called Siddhasrama, according to the injunction of Kasyapa. This account is not seen in Kamban. Kamban contents himself with mentioning the incarnation of Vamana and omits to mention Kasyapa's part in it.

6. The Devas inform Lord Vishnu (born as Vamana) that Bali is gifting away whatever is asked for at his yagna and plead with the Lord to go to Bali and ask for something and help them, which the Lord does. This is Valmiki's account. This incident is not found in Kamban's work.

However, there is a detailed account of the conversation between Vamana and Bali; but, Valmiki disposes of it in one sloka.

7. When Bali was about to give away to Vamana the entire world, his Guru, Sukracharya comes there and points out that it is all divine deception, and asked him not to be deceived for Lord Vishnu himself has come there as Vamana, and tries to stop the gift, but Bali argues that his Guru is wrong. This argument alone is dealt with in 7 stanzas. This is extra in Kamban's work.

8. Visvamitra takes a vow of silence before beginning the yagna. Rama asks him when the rakshasas are expected to come. Visvamitra is silent but the other sages inform him that the yagna will go on for six days and asked him to guard the yagna during all the time. As Rama is attentively doing so, on the sixth day Subahu and Maricha came there with other rakshasas to pollute it. This is what Valmiki says. According to Kamban, to Rama's question neither Visvamitra nor the other sages reply. So Rama goes out and looks up at the sky and sees the rakshasas showering fire, missiles, stones and blood. While Valmiki says that the attack came on the sixth day, Kamban says that it came as soon as the yagna began, on the first day itself.

9. On the approach of the rakshasas the sages, in fear, sought refuge in Rama and then Rama destroyed them. So says Valmiki. This is not found in Kamban's work.

10. Valmiki has mentioned that the rakshasas showered blood on the sacrificial fire which then blazed forth more brilliantly. But Kamban has skilfully changed the version and said that Rama by his powers of archery shot his arrows and wove them into a sort of canopy over the sacrificial fire to prevent the rakshasas showering blood on the sacrificial fire.

11. According to Valmiki, at the conclusion of the yagna, Visvamitra says, as one man to another, to Rama, "You have successfully carried out the words of your Guru, and my yagna has been performed well. You have hence made the name of Siddhasrama a true one." But according to Kamban, Visvamitra says to Rama, "To help me to

perform my yagna well, is mere child's play to you who has swallowed the whole world. This is only a token of your greatness." These words show Visvamitra had understood the divine nature of Rama and has praised him as such.

9. AHALYA PADALA.

(Chapter describing the release of Ahalya from her curse.)

Visvamitra and the princes walk to the bank of the river Sona and spend the night in a grove there. Rama asks for its history and Visvamitra narrates the episode of the churning of the ocean, the penance of Dithi, sage Kasyapa's wife, in the grove, and points out to a pond there as the spot where as a child Lord Muruga grew up. They reach the bank of the Ganges and the sage tells its history to Rama. They cross the Ganges and enter the city of Visala and after being entertained by the king of Visala, enter the bounds of Mithila. There Ahalya, who was invisible, gets back her visible form. Rama entrusts her to sage Gautama. Proceeding further, Rama has a view of the beautiful city of Mithila. This is the substance of this padala of 86 stanzas. This deals of the matter set out in detail in sargas 32 to 49 of Valmiki's Ramayana.

1. In Kamban's Ramayana, the churning of the ocean and the penance of Dithi are described at night on the bank of the river Sona by the sage to Rama before crossing the Ganges to enter Visala. But in Valmiki's account the sage's making of the narration is after the crossing of the Ganges and entering the environs of Visala. He gives the additional information that Indra spoiled Dithi's penance there.

2. Indra's wealth disappeared under the sea on account of the curse of sage Durvasa. To get it back the Devas churned the ocean. This is Kamban's version of the churning of the ocean. Valmiki's version is that the Devas and the Asuras churned the ocean to get the Amrita (or Nectar) to become immortal.

3. Valmiki mentions that the churning of the ocean took place in Kritha Yuga. Kamban makes no mention of it.

4. Valmiki narrates the story of the birth and growth of Lord Muruga and follows it up in detail, with the story of the Ganges in reply to Rama's question on the bank of the Ganges. Kamban contents himself with saying that the sage simply pointed out a spot as the Saravana-pond *i.e.*, the pond where Lord Muruga grew up without telling of his birth and growth after the narration of the churning of the ocean, on the bank of the Sona before reaching the Ganges.

5. When the three reach Visala, the sage tells Rama about the great Mithila and of the dynasty of its ruler. The king receives them respectfully and enquires who the youths are, whereon the sage tells of their vanquishing the rakshasas at Siddhasrama. This is the account of Valmiki. Kamban mentions only that the king welcomed them well and omits the rest of the account.

6. Kamban omits the account of Valmiki that the sage and the princes spent the night in Visala.

There are differences about the Ahalya episode too in the two Ramayanas.

7. Kamban says that they saw a stone in an elevated place in a treeless plain adjoining Mithila. But Valmiki says they found an uninhabited hermitage in a grove adjoining Mithila.

8. Valmiki has it that Rama enquired of Visvamitra the reason for the hermitage being untenanted. The sage told him that the sage Gautama had so cursed his wife Ahalya, and brought Rama to the hermitage and asked him to release her from the curse. Kamban's version is that the dust raised by Rama's feet fell on the stone in the plain and Ahalya got back her form having been released from the curse. Visvamitra tells Rama that she was Ahalya, whereon Rama asks for her story which the sage then describes.

9. Kamban says that Indra artfully arranged for the departure of the sage Gautama from his hermitage, and then got in. Valmiki says that he was waiting till the opportune moment and then entered the hermitage.

10. According to Valmiki, sage Gautama infuriated at the infamy of Indra cursed that he should become scrotumless, and at once his scrotum fell off. Kamban has it differently. According to him the curse was that Indra should get the female marks of a thousand women.

11. Gautama's curse to his wife was that she should live on air, lie on the sand, and spend an invisible life till she was released of her curse by the dust of Rama's feet, when she should worship him and get back her form. These are Valmiki's words. Gautama himself tells of the method of release from the curse without Ahalya asking about it. But Kamban says that Ahalya turned into stone the moment Gautama cursed her, and entreats him to tell her when she will be released of the curse. Then the sage tells her about it.

Kamban does not mention the fact that Gautama set off to the Himalayas to do penance after cursing his wife, which Valmiki mentions. Valmiki does not mention the fact that Visvamitra asked sage Gautama to take back his wife, which is mentioned by Kamban.

12. Kamban omits the statement of Valmiki that Ahalya, knowing that the visitor was not her husband, agreed to indulge in pleasure with him out of a sense of vanity that the Great Indra, the Lord of the Devas, himself had come there bewitched by her beauty.

13. The Devas pleaded to the Pitri Devatas to remove this disability of Indra (as a result of Gautama's curse), and they gave Indra a sheep's scrotum. This is Valmiki's version. The Devas with Brahma approached Gautama to release Indra from his curse, whereon he turned the thousand female marks into a thousand eyes. This is Kamban's account.

14. Rama advised Ahalya to obey her lord dutifully. This piece of information is found in Kamban's work but not in Valmiki's.

15. The information found in Kamban's work that on the unexpected return of Gautama to his asrama, Indra

escaped from there in the shape of a cat, is not found in Valmiki's work.

It is clear from Valmiki's work that Visvamitra narrated the story of the river Kowsiki on the bank of the river Sona, the stories of the Ganges and of Muruga on the banks of the Ganges, and the story of the churning of the ocean on reaching Visala. But Kamban has it that the sage narrated the story of the churning of the ocean during their stay at the grove on the bank of the river Sona, and the story of the Ganges on the bank of the Ganges.

10. VIEW OF MITHILA PADALA.

(Chapter describing the beauty of Mithila.)

This padala tells of the entry of the sage and the princes into Mithila and of their enjoying its beauty.

Kamban has followed Valmiki's version with but a few changes and original creations of his own and including most of the side stories till the time the three reached Mithila. The changes in the side stories are slight and not much material, being only changes in their order or in the personages telling the stories. The River Padala and Country Padala are Kamban's own creations. There is no necessity for change in them. The Bala Kanda of Valmiki contains 77 sargas. Kamban's Bala Kanda contains 1,396 verses. The major part of the Bala Kanda story (*i.e.* its first 50 sargas) is disposed of by Kamban in 562 stanzas ending with the Ahalya padala. The story in the remaining 27 sargas of Valmiki's Bala Kanda are dealt with in 835 stanzas (*i.e.* in the last 13 padalas beginning with Mithila-view padala) rather elaborately. These figures will show that Valmiki was interested in enjoying the boyhood stage of Sri Rama and was intent upon getting him married early. On the other hand, it will be seen, that Kamban desired to enjoy the youthful stage of Rama in varied facets of poetic fancy and hence delayed the marriage of Sri Rama.

Except for a padala or two, most of the remaining padalas in Kamban's Bala Kanda are original creations of Kamban. It will be seen that the poet is beginning to show

his poetic skill and fancy from this padala. It may be safely remarked that they have reached a high water mark in this, the Mithila-view padala. Those who want to appreciate and enjoy the thrill of Kamban's poetic genius, creative fervour, and the excellence of his poetry must go through this and the succeeding padalas, in the Balakanda. Those who wonder about the need for Kamban's Ramayana will certainly revise their opinion after going through these padalas.

The substance of this padala.—The sage and the princes enter Mithila and traversing the royal path feast their eyes on the beauty of the city, its shops, festivities, dance halls, games and swings. They see lovely Sita standing in the girls' storey above the zenana of Janaka's palace. Rama and Sita eye each other with amorous glances and fall in love. Rama proceeds with the sage but Sita is tormented with love pangs. Her associates comfort her but Sita thinks of Rama and prates. Her love pangs increase and the friends' comforting go in vain. The moon comes up. Sita blames him in her lovelorn state. Learning of the arrival of the sage, Janaka receives the three with due respect and arranges for their stay in a mansion, and departs. There, Satananda, the priest of Janaka, comes to see them. Visvamitra narrates the story of Rama's sojourn including the release from her curse of Ahalya. Satananda praises Visvamitra and narrates to Rama the story of Visvamitra's life in Visvamitra's presence in detail. Kamban does this in 59 stanzas. Then Satananda departs. Then the sage and the princes retire for the night. Rama, who is now alone, thinks of Sita, becomes love-lorn and prates and remains ill-at-ease. In the morning the three get up and go to Janaka's yagna sala. Janaka receives them and makes them seated. Enraptured by the enchanting handsomeness of the princes, Janaka asks Visvamitra who they are. The sage replies that they are the sons of Dasaratha who have come to witness the yagna and desire to see the bow of Siva.

The first 82 stanzas of this padala of 157 stanzas constitute the original creation of Kamban. The contents of stanzas 83 to 140, (i.e., the portion dealing with the story of Visvamitra) are almost similar to the ideas of Valmiki. Stan-

zas 141 to 157 tell about their meeting with Janaka and their reception at the yagna ; the ideas, except for a few minor modifications, are almost similar to those of Valmiki. This padala treats of the matter dealt with in sargas 50 to 65 of Valmiki's Ramayana Balakanda.

1. In Valmiki's account, sage Visvamitra with the princes comes to Janaka's yagna sala where Janaka receives him with the help of Satananda, and makes them seated. Then Janaka asks who the youths are, and Visvamitra relates the story of Rama up to the destruction of the rakshasas who came to pollute his yagna and the release of Ahalya from her curse. Satananda enquires about his mother Ahalya, and Visvamitra narrates what took place. Satananda praises Rama, and, in the presence of Visvamitra and Janaka, tells the story of Visvamitra. In Kamban's account, Janaka meets the sage and the princes as they come along the royal path, and arranges for their stay in a mansion and departs. Satananda comes there and learns of the release of Ahalya, from the curse and narrates to Rama, in the absence of Janaka, the story of Visvamitra.

2. While Valmiki says that Janaka enquires of Visvamitra who the youths were in the yagna sala where he first met them, Kamban says that at their first meeting Janaka went away without asking who the youths were, and did so only the next day when they came to the yagna sala, and then, as a reply, Visvamitra told the story of Rama.

3. Valmiki says that when Visvamitra told of Rama's releasing Ahalya's curse, Satananda with great interest and emotion enquired about his mother Ahalya and that Visvamitra told him about her. But in Kamban's account Satananda makes no enquiry about Ahalya even though he heard of her release from her curse from Visvamitra.

4. According to Valmiki, after Satananda's narration of Visvamitra's history, Janaka intimates that evening has set in and, after asking the sage and the princes to come the next day to the yagna, departs with Satananda. According to Kamban, when Satananda left the sage and the princes after telling the story of Visvamitra to Rama in the mansion

where they were lodged, Visvamisra and Lakshmana go to sleep while Rama thinks of Sita and prates. The next morning the sage and the princes come to the yagna sala where, in reply to Janaka's query Visvamisra narrates the story of Rama.

5. From the remark of Janaka that the sun was dipping in the west in Valmiki's account, it is clear that Satananda finished his story of Visvamisra before sunset. But in Kamban's account it is to be inferred that Satananda's narration in the mansion of the visitors went on till late in the night.

11. HEREDITY-NARRATION PADALA.

(Chapter in which the heredities of Dasaratha and Janaka are narrated.)

This padala gets its name from the description of the kings of the Surya Vamsa (Solar Race). There are 29 stanzas in this padala. The narration in the yagna sala of the story of the important kings of the Solar Race from its first Emperor Manu to Dasaratha, and of Rama's story upto the time of his arrival in Mithila, forms the substance of this padala.

1. Kamban's version is that Visvamisra narrated the history of the twelve famous kings of the Solar Race, from Manu to Dasaratha, and the story of Rama in brief, in the yagna sala on the second day of their arrival in Mithila and before Rama broke Siva's bow. But, according to Valmiki, this takes place after Rama breaks the bow, and after Dasaratha is sent for and comes to Mithila (i.e., 10 days after Rama's arrival in Mithila) and with Dasaratha's and Visvamisra's permission. Here Vasishta does the narration tracing it from Brahma, Marichi and Kasyapa and brings it down to Dasaratha mentioning the names of forty Kings and dealing specially with Srgara's greatness. Rama's story is not narrated. There is only a mention that the princes are Dasaratha's sons. Valmiki treats about this in slokas 20 to 46 of sarga 70. But Kamban tells of it earlier. So far Kamban has told the side stories displacing their order in the original of Valmiki, without changing the main story. Here Kam-

ban makes a change in the main story itself by introducing earlier what has been told later in the original.

2. According to Kamban, the narration of the story of the Solar Race is by Visvamitra in the yagna sala. According to Valmiki it takes place when Janaka is seated with his brother Kusadhwaja and vassals in the Court hall, and the narration was by Vasishtha.

3. Vasishtha narrates the greatness of the Solar Race and exhorts Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana. So runs the account in Valmiki. Kamban does not mention Vasishtha's request.

12. BOW PADALA.

(Chapter describing the breaking of Siva's bow by Rama)

This padala of 66 stanzas gets its name from the fact of Rama's breaking of Siva's bow. This follows the story in sargas 66 and 67 of Valmiki's Ramayana.

On hearing Visvamitra's words, Janaka makes known his decision to give Sita in marriage only to the person who bends the great bow of Siva, and asks his servants there to fetch it, which they do. The people talk variously of the greatness of the bow and of Rama's greatness. Satanan, who was there, understanding the mental anguish of Janaka as to who was going to bend the bow and marry Sita, narrates the story of Sita and that of the bow and how many princes came to bend it but went away humiliated, and announces that Sita would be given to Rama if he bent the bow. At once Rama proceeds to bend the bow. The gods of the city assembled there make various remarks at the time Rama playfully bends and breaks the bow. Meanwhile Sita reclining on a bed of flowers in a mantapa of flowers on the bank of a lotus pond is sighing in a highly love-affected condition. A companion called Neelamala rushes in in a distressed state and breaks out the news of Rama's breaking of the bow. At this Sita is transported with joy. On the advice of Visvamitra, Janaka sends emissaries to Ayodhya to invite Dasaratha and celebrate the marriage. This is the substance of this padala.

1. Kamban says that Janaka ordered four of his servants to bring the bow. They go out and the bow is brought to the hall by 60,000 persons. Valmiki's account is that Janaka asks his ministers to get the bow and they go out and the bow, kept in a huge iron box, is drawn into the hall by 5,000 persons.

2. In reply to Visvamitra's query, Janaka himself narrates the story of Sita and of the bow, according to Valmiki. Kamban says that it was Satananda who made the narration.

3. Kamban says that after Janaka gets the bow into the hall Satananda tells the stories of Sita and of the bow and asks Rama to bend the bow. Valmiki says that Janaka made the narration first, then got the bow to the hall, and spoke of the humiliation of many who attempted to break it, and promises to give Sita to Rama in marriage if he bent the bow.

4. As soon as the bow was broken, Janaka enquires of Visvamitra whether Dasaratha should be invited and the marriage performed or whether the marriage could be performed straightaway. Visvamitra replies that it would be proper only if Dasaratha is invited first. This is Kamban's version. Valmiki makes no mention of the enquiry and reply but only states that, taking Visvamitra's permission, Janaka sent emissaries to Ayodhya.

Basing the story on Valmiki's short narration, Kamban intermingles his imaginative creations and embellishes Valmiki's account. This will be evident from the succeeding padalas.

13. SOJOURN PADALA.

(Chapter describing Dasaratha's journey to Mithila from Ayodhya)

This padala of 82 stanzas is so entitled because it tells of Dasaratha's sojourn to Mithila with his armies.

Janaka's emissaries reach Ayodhya and produce Janaka's epistle in the royal assembly and one of the wise men reads it to the king. Immensely delighted by the news, Dasaratha asks it to be proclaimed by beat of drum that everyone

should start for Mithila, and starts with his armies at (after proceeding 2 yojanas), encamps at the base of Chandra Sula Hill. This is the substance of the padala.

1. Kamban makes no mention of the fact that the emissaries reached Ayodhya after spending three days on the route as mentioned by Valmiki.

2. Valmiki says that the emissaries told the king themselves of the news of the breaking of the bow and does not mention that an epistle was brought as said by Kamban. In one stanza Kamban makes the emissaries tell briefly what took place and hand over the epistle.

3. Valmiki has it that on hearing of the news he consulted with Vasishtha and other sages to know if the alliance with Janaka was in order and asked for their opinion, and then started for Mithila on their permission. This is not found in Kamban's account.

4. Kamban says that the armies went first, then Dasaratha's wives, then Vasishtha followed by Bharata and Satrugaha, and finally Dasaratha, on the journey to Mithila. Valmiki says that Dasaratha went with the sages and the army followed him.

5. Valmiki says that the party spent 4 days on the way and reached Mithila on the fifth day. Kamban does not give the number of days but indicates the spot where each day the party encamped, in each of four padalas called the description padala, flower picking padala, water sports padala, and the disport padala respectively. In these Kamban has exhibited high imaginative skill. Kamban mentions that Dasaratha's queens were in the party about which Valmiki makes no mention.

This padala narrates the story in sarga 68 and up to the sloka 7 in sarga 69 of Valmiki's work. Kamban finishes the story within 8 stanzas of this padala and in the succeeding stanzas describes the army of Dasaratha, their joyous march, and the happy incidents on their march. The padala may therefore be regarded mostly as Kamban's own creation.

14. VIEW OF HILL PADALA.

(Chapter describing the events during the trip from Ayodhya to Mithila.)

This padala derives its name from the description of the various events of Dasaratha's army as it lay encamped at Chandra Saila hill. It contains 77 stanzas. There is no basis for this in Valmiki's work. Kamban has done this to invest his poem with the qualities of a Maha Kavya (or, great epic poem), by including this and the succeeding three padalas for which there is no basis in the original of Valmiki. Such additions are found in the poems, Sisupala Vadha, and Kiratarjuniya, in Sanskrit.

15. FLOWER-PICKING PADALA.

(Chapter describing the sports in the flower garden)

Dasaratha's army reached a flower garden after the night's stay at the base of the Chandra Saila hill. There the girls and women picked flowers and enjoyed themselves in sportive activities. In this padala of 39 stanzas Kamban treats of the matter with imaginative skill.

16. WATER SPORTS PADALA.)

(Chapter describing the water sports).

The women folk indulge in water games and sports with the men folk in the rivers and brooks. Kamban describes these with vivid imaginative skill in 33 stanzas.

17. DISPORT PADALA.

(Chapter describing the joyful activities of Dasaratha's party)

In this padala of 67 stanzas Kamban conjures up a picture of the happy ways in which the men and women in the party after drinking intoxicating drinks disported themselves in diverse types of pleasurable activities.

There is little difference in the narrations of the route taken by the sage Visvamitra and the princes in their sojourn from Ayodhya to Mithila, by Kamban and Valmiki.

Kamban details the route of Dasaratha from Ayodhya to Mithila as *via*., Chandra Saila hill, the bank of the river Sona, and across the Ganges. Valmiki merely says that Dasaratha reached Mithila after four days' journey but is not clear about the route.

18. WELCOME PADALA.

(Chapter describing Janaka's welcome to Dasaratha).

This padala of 34 stanzas is so called because Janaka went out with his army to meet Dasaratha as he approached Mithila and welcomed him and brought him to Mithila.

When Dasaratha approaches Mithila with his army, Janaka sets out with his army, proceeds out of the City and welcomes Dasaratha. Dasaratha extends his hand to Janaka, takes him up in his chariot, enquires after his welfare and embraces him. Then as they reach the limits of the City, Rama and Lakshmana come out to meet them. Dasaratha embraces them and then asks them to lead the armies into the City. With his brothers at his sides Rama rides in a chariot into the royal path of the City. This is the substance of this padala.

1. Dasaratha reaches Mithila, and Janaka welcomes him with due honour and he stays in a mansion. Visvamitra with Rama and Lakshmana comes there and the sons do obeisance to their father. This is what Valmiki says. He does not mention that Janaka or Rama and Lakshmana went out of the city to receive Dasaratha. But Kamban says that Janaka went out of the city first to receive Dasaratha and to bring him to Mithila. Then Rama and Lakshmana went out to receive Dasaratha. But he does not say that Visvamitra went with the princes.

This padala follows the story in the 12 slokas from the 7th sloka in the 69th sarga to the 19th sloka (*i.e.*, the end) of the sarga. This is an amplification of the short account of Valmiki that, having spent four days, Dasaratha reached Mithila at the environs of which he was received with due honours by Janaka, and spent the night at Mithila. Kamban has introduced certain new episodes and embellished his account. This too may be called the creation of Kamban.

19. STATE-DRIVE PADALA.

(Chapter describing the state drive of Rama in Mithila)

This padala of 54 stanzas derives its name from the fact that it describes the state drive of Rama along the royal path.

Seated on a handsome chariot Rama drives in procession through the royal path. The damsels of the city come out to feast their eyes on Rama's lovely form and are charmed by it. Each tells the other with a sigh that she is not lucky to have him as her lord. They get fully lost in enjoying that part of his body which meets their eyes and are unable to take their eyes off from it to look at the other parts. In this universe-bewitching manner Rama drives in procession and reaches the Court hall, does obeisance to the sages Vasishta and Visvamitra seated there, and takes his seat with Lakshmana. Then Dasaratha enters the hall with his vassals and Janaka accords them the due honour and respect. This is the substance of the padala.

The custom of taking the bridegroom in procession on the marriage eve to a mantapa or hall and honouring him there, is still prevalent in our part of the country. This is called *Janavasa* or Reception of the Bridegroom. Kamban evidently had the practice in mind in framing this padala. This is not found in Valmiki's account. Hence this padala may also be said to be a creation of Kamban.

20. DECORATION PADALA.

(Chapter describing how her companions decorated Sita.)

This padala of 43 stanzas tells of the various ways in which the companions of Sita decorated her and hence the title of the padala.

Vasishta asks Janaka to bring Sita. The companions of Sita go to her, on Janaka's command, and inform her. They decorate Sita in diverse ways that bewitch them. Sita walked majestically into the Court hall. Rama is delighted at the thought that it is the same dainty damsel he had seen on the girls' storey. Vasishta, Visvamitra and Dasaratha

are entranced by her beauty, think that she is the incarnation of Lakshmi herself, and are extremely delighted. The others lift their hands to salute her. Dasaratha asks Visvamitra when the marriage is fixed to take place, and Visvamitra replies that it will be celebrated the next day. Then Dasaratha goes to his camp, and the sun sets. This is the substance of the padala.

1. Valmiki says that as soon as Dasaratha and his party reached Mithila, Janaka sent word to his younger brother Kusadhwaja and got him to Mithila. Kamban does not mention this fact.

2. Valmiki says that when Vasishtha concluded his narration of the greatness of Rama's race, Janaka narrated the history of his ancestors from that of Emperor Nimi down to his own. This is not found in Kamban's account.

3. As soon as Janaka finished the narration of the greatness of his race Visvamitra asked Janaka to give the two daughters of Kusadhwaja his brother to Bharatha and Sutrughna. Janaka agreed to the proposal and said that the four could be married the day after the next in Phalgun Uththara. This account of Valmiki is not found in Kamban's.

4. "To-day is Makha. The day after the next is Phalgun Uththara. It is a very auspicious day for marriage. The marriage can be held on that day." So said Janaka to Vasishtha. Accordingly the reception of the bridegrooms was held on the day prior to that before the marriage, in Makha. We get to know of this from Valmiki's account. Kamban says that as soon as the reception of the bridegrooms was over, when Dasaratha asked Visvamitra when the marriages were fixed to take place, Visvamitra replies that it would be the next day. Since this conversation takes place on the eve of the marriage, we come to know that the reception to the bridegrooms was held in Purva Phalgun.

5. According to Kamban, Rama and Sita first see each other when Sita was in the girls' storey and then for the second time during the reception. Valmiki says that they saw each other for the first time during the actual marriage.

This padala is based on the custom of seating the bride and the bridegroom on auspicious seats and performing what is called "Nischaya Thamboolam" the day before the marriage. It is a creation of Kamban's poetic fancy.

Valmiki treats in sargas 70 to 72 of Vasishta's request to Janaka to give his daughter in marriage to Rama and Lakshmana, of Visvamitra's request to Janaka to give his brother Kusadhwaaja's daughters in marriage to Bharata and Satrugana, of Janaka's acceptance of the suggestions, and of the fixing of the marriage day. Kamban bases this padala on these and, introducing some new episodes, makes a new creation of his own in this padala.

21. MARRIAGE PADALA.

(Chapter describing the marriage of Sita.)

This padala of 104 stanzas describes in detail the marriages of Rama and his brothers and hence its name. This is based on the 73rd sarga of Valmiki and, introducing some new incidents, Kamban has imaginatively given shape to this padala.

On the night preceding the marriage, Rama and Sita think of each other feeling greatly love-afflicted. The people of the city decorate the city in various ways on hearing of the king's words that the marriage will be celebrated the next day. Soon after dawn Dasaratha enters the marriage hall with his retinue. Janaka too arrives. Rama bathes, wears the holy *thiruman** on his forehead, and wearing fine dress and ornaments, gets into a chariot with his brothers and reaches the marriage hall. Vasishta arrives with the materials necessary for the conduct of the marriage. The couples are seated on the marriage platform. Janaka gifts away Sita to Rama, with the pouring of water. The Sita circumambulates the fire, steps on the grindstone and looks at the actual Arundhati herself seated beside Vasishta, unlike other brides who have to look up at the star Arundhati in the sky. Then Rama and Sita do obe-

---

* This is the forehead mark worn by Sri Vaishnavas.

sance to Dasaratha and the queen mothers and retire to their bed chambers. Then Janaka decides in consultation with Dasaratha and celebrates the marriage of the three daughters of his brother Kusadhwaja to the three younger brothers of Rama. Dasaratha stays in Mithila for a few days after the marriage. This is the substance of this padala.

1. Yudajit, the maternal uncle of Bharata comes to Ayodhya to take Bharata to his city according to his father's desire, learns that all had left for Mithila for the marriage, repairs to Mithila, meets Dasaratha on the day prior to that of the marriage, and tells of his coming first to Ayodhya and thence to Mithila. This account of Valmiki is not mentioned by Kamban.

2. Valmiki makes no mention of the fact mentioned by Kamban that on the night before the marriage day Rama and Sita spent the night love-afflicted.

3. Kamban says that Dasaratha, Rama, Sita and Vasishata entered the marriage hall in that order. Valmiki says that Dasaratha entered first followed by Rama with his brothers and sages.

4. Valmiki does not mention the fact mentioned by Kamban that Sita stepped on the grindstone and then looked at the actual Arundhati seated near Vasishta instead of looking at the Arundhati star in the sky.

5. Kamban says that Sita made obeisance, after her marriage, to Kaikeyi, then Kousalya and Sumitra and they gave her presents of many jewels. Valmiki is silent about it.

6. Valmiki tells that the marriage was celebrated in the yagna sala. Kamban makes mention of the decorated hall only.

7. Valmiki clearly mentions that Vasishta asked Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana and Visvamitra asked Janaka to give the daughters of his brother Kusadhwaja in marriage to Bharata and Satrugna. So it is clear that Sita and Urmila were the daughters of Janaka, and Mandavi and Sruta Kirti were the daughters

of Kusadhwaja. But Kamban clearly says that excepting Sita, the other three were the daughters of Kusadhwaja.

8. Kamban says that Dasaratha stayed in Mithila for a few days after the marriage. But Valmiki has it that the next day itself Visvamitra betook himself to the Himalayas and Dasaratha followed suit by setting out for Ayodhya.

9. Valmiki says that the four couples got married simultaneously and retired to their bed chambers. Kamban makes a change and says that Rama was married first and retired to the bed chamber, and then the marriages of the other three brothers were settled and conducted.

10. Kamban mentions that the town-folk decorated the city on the night before the marriage day while Valmiki makes no mention of it.

11. From the statement of Valmiki that Yudajit learns on reaching Ayodhya the news of the marriage at Mithila it is to be inferred that the marriage having been settled a too suddenly, the marriage invitation could not be sent even to the Kekaya king. Kamban makes no mention of Yudajit at all.

22. PARASURAMA PADALA.

(Chapter describing the meeting between Rama and Parasurama)

This padala of 50 stanzas derives its name from the fact that it tells of the vanquishing of Parasurama by Rama when the former challenged Sri Rama to show prowess, when Dasaratha, Rama and their party were turning to Ayodhya from Mithila. This is based on sargas 74 to 77 of Valmiki's Ramayana. Only a few changes are seen here between the original and Kamban's work. But for these, there is unanimity in the two versions.

At the conclusion of the marriage, Visvamitra takes leave of Janaka and repairs to the Himalayas for doing penance. Dasaratha with his sons and retinue is returning to Ayodhya. On his way he found peacocks going on the right and crows and other birds going on the left. Taking this to be an ill-omen and becoming sad, Dasaratha enquired

a fear what they indicate, and he replies that the party will meet danger but it will be overcome soon. Then Parasurama bearing a bow and an axe and with a terrible form making the whole world tremble, appears before Rama and speaks fiercely, "You have broken a spent bow. Now I have come to test your valour." Dasaratha is all fear and trembling, praises Parasurama profusely and asks him to show them mercy. Not heeding his words, Parasurama speaks to Rama telling him of the stories of Siva's bow, of the Vishnu's bow in his hand, of the battle between Siva and Vishnu, of how in that battle Siva's bow was made powerless, of how he was so long living in Mahendra mountain forgetting his anger at the death of his father at the hands of Karthaviryarjuna, and of how he had come there on hearing the noise of the breaking of Siva's bow, and showed the Vishnu bow in his hand to Rama and challenged him if he was really valorous to bend that bow, and said he would fight with him later.

Immediately Rama takes the bow from Parasurama's hands, bends it, and asks Parasurama what he was offering as the target for his arrow. Finding that he had failed, Parasurama praises Rama and offers all the penance he had done so far as the target for his arrow. The arrow speeds and collects up all the penance of Parasurama and returns. Parasurama bows to Rama and goes away. Rama then comforts his father who has fallen into a faint. Dasaratha embraces his son and feels happy. Rama gives the bow taken from Parasurama into the care of Varuna, and returns to Ayodhya, with his father. After a few days, Yudajit, the maternal uncle of Bharata and Satrughna takes them to Kekaya. This is the substance of this padala.

1. Valmiki says that when Dasaratha left Mithila with his sons and daughters-in-law, Janaka gave them large presents of pearls, gold, cows and land as Sridhana and went some distance with them to give them a send off. Kamban makes no mention of this.

2. "Peacocks going on the right (clockwise) and crows and other birds going anti-clockwise." Kamban describes these as inauspicious omens. Valmiki tells this differently as "Birds screeched ominously and animals went clockwise."

3. Kamban says Dasaratha asks a seer what the effects of the ill-omens will be. Valmiki says that Dasaratha made the enquiry of Vasishta himself.

4. According to Valmiki, Vasishta and the other sages welcomed the irate Parasurama with arghya and padya. Kamban says that Dasaratha himself did these and does not mention Vasishta or the other sages in this context.

5. Valmiki says that Parasurama talked nothing disparaging of Siva's bow and merely said, "You are a Kshatriya. I have come here to see your prowess. If you take up the bow and get it ready to shoot an arrow, I shall then fight with you", without slighting Rama. But Kamban has it thus: Parasurama with great disdain and pride exclaims, "It is no credit to you to have broken a spent bow. Show your might in bending this bow."

6. Rama bent the bow and set an arrow in it and said, "The arrow cannot be shot in vain. Shall I destroy your padagati or shall I destroy all the virtue you have accumulated by your penance?" Parasurama, having to repair to Mahendra Mountain without staying the night there in pursuance of Kasyapa's curse, asked Rama to destroy his virtue. This is Valmiki's account. According to Kamban, Rama does not ask which of the two things he should destroy but merely asks what Parasurama was offering as the target for his arrow.

7. After the rout of Parasurama, Rama gave the bow to Varuna and then made obeisance to Vasishta and then comforted Dasaratha who had fainted. So says Valmiki. Kamban has it that Rama first roused Dasaratha from his faint, then gave the bow to Varuna asking him to take care of it.

8. Valmiki says that Rama conducted the affairs of State with his father's permission and loved Sita with extreme fervour because of the fact that his marriage to her was arranged by great sages. Kamban does not mention these

CONCLUSION.

It can be concluded that Kamban has made changes in Valmiki's account in the following ways :

1. Making slight changes here and there in the main story and the side stories.
2. Mentioning the incidents in the main and side stories in the original, in other contexts.
3. Telling the story in the original mentioned in one place in a different place.
4. Adding extra imaginative accounts related to the original, and introducing imaginative accounts of his own.
5. Having the narration by a person in the original made by another.
6. Describing the route through which Visvamitra took Rama and Lakshmana, differently.

Why did Kamaban who proclaimed in a verse at the beginning that he will be following Valmiki, change the story of the original? Are there any bases in the Puranas and ancient accounts for the changes he had made and the new imaginative accounts he had given? Or, are these his own independent creations? It is not necessary to enter into these enquiries for the purpose of this book.

25, Burkit Road }
 Madras-17 }

S. N. SRI RAMADESIKAN

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

बालकाण्डः

कम्बरायण-संस्कृतानुवादः

बालकाण्डः

मङ्गलाचरणम्

(தஞ்சைப்பப்பாபிளம்)

स्वयं च सृष्टिस्थिति नाशकार्यं

लीलानिमित्तं कुरुते सदा यः ।

समस्तलोकस्य पति र्य एव

तस्यैव पादौ शरणं ब्रजामः ॥

1

जघान रामः किल सप्त सालम्

वल्मीकजन्मा भुवि तस्य गायाम् ।

चकार, तत्काव्यविशुद्धदेशे

ह्यलमर्थकं काव्यमिदं करोमि ॥

2

गीर्वाणभाषामवलम्ब्य राम-

कथां त्रयश्चक्रुरथापि तेषु ।

प्रसिद्धवाल्मीकिकृतप्रबन्ध-

क्रमेण काव्यं द्रविडे करोमि ॥

3

विष्णोर्गुणाढ्यस्य दशावतारे

श्रीरामचन्द्रस्य कथा वरिष्ठा ।

कृता सुपदैः, शडयप्पनाम्नः

तद्वण्णनल्लरभिधे प्रदेशे ॥

रक्षोनिहन्तुर्धृतचापपाणेः

रामस्य कीर्तिं भुजयोर्ब्रुवन्तः ।

लब्ध्वा धनज्ञानयशांसि मुक्ति-

प्रदायिकां श्रीकरुणां भजन्ते ॥

1

सरयूनदीपटलः

(ஆற்றுப்படலம்)

पुंसां च पञ्चेन्द्रियरूपबाणाः

हारस्तनीनां नयनाख्यबाणाः ।

निषिद्धमार्गे न हि यान्ति यत्र

तत्कोसलस्थां सरयूं वदामः ॥

शीलेन तुल्या रविवंशजानां

नित्यं स्रवन्ती सरयूः प्रवृद्धा ।

लोकस्थितान् पाति समस्तजन्तून्

स्वयं च मातुः स्तनवत् स्थितेयम् ॥

किरातपल्लीमभितः प्रविष्टो

नानाधनुर्बाणमुखैः समेतः ।

व्याधाङ्गनास्ताः किल रोदयित्वा

बिभाति सेनेव नदीप्रवाहः ॥

जातं हिमाद्रेर्जलधिं प्रविष्टं
नदीजलं ब्रह्मवदेकमेव ।
देशप्रभेदाद्बहुरूपतां तद्
धत्ते यथा ब्रह्म मतप्रभेदात् ॥

4

वने तथा चम्पककाननेषु
वाप्यां तटाके बहुसस्यभूम्याम् ।
प्रयाति सर्वत्र नदीजलं तत्
प्राणा यथा सर्वशरीरभागे ॥

5

2

कोसलदेशपटलः

(कालाङ्गुलपल्लवम्)

बाल्मीकिनामा कविरादिमो यः
काव्यं सुराणामपि कर्णपेयम् ।
चकार, तद्वर्णितकोसलस्य
मया स्तुतिर्मूकवचस्समाना ॥

1

स्नात्वा चरन्तो महिषाश्च सस्ये
नीलाभ्रकल्पाः स्वशिशून् स्मरन्तः ।
प्रेम्णा विमुञ्चन्ति पयांसि तेन
फलन्ति सस्यान्यपि कोसलेऽस्मिन् ॥

2

विशालनेत्राः शशिखण्डफालाः

नार्यः सदा ज्ञानधनैः समृद्धाः ।

सन्त्यत्र यस्मादत एव दानं

कुर्वन्ति दीनाय सदोपचारम् ॥

नावः सदा वस्तुभरैः समृद्धाः

भूमिः सदा सस्यसमृद्धियुक्ता ।

अत्राऽऽकरा रत्नगणान् वमन्ति

सञ्छीलपूर्णानि नृणां कुलानि ॥

सर्वेऽत्र शुद्धा न हि मृत्युवार्ता

ते शुद्धभावास्तत एव शान्ताः ।

तेषां सदा धर्मपरायणान्

न दुर्गतिः सद्गतिरेव किन्तु ॥

अस्मिन् कचित्पाकगृहोत्पधूमाः

तद्यन्त्रशालाजनिताश्च धूमाः ।

सवेदघोषं कृतयागजन्य-

धूमैर्मिलित्वा घनवद्विभ्रमन्ति ॥

दृष्टोपमानं वदनेन चन्द्रं

गतिं गजानां निजमन्दगत्या ।

गाढस्तनैः पङ्कजकुट्टमलानि

विजित्य नार्यो विलसन्ति देशे ॥

देशेऽत्र मेघो वनराजिसाम्यं

हिमाचलो धान्यचयेन साम्यम् ।

साम्यं तथाब्धिश्च जलाशयेन

प्राप्नोति नाकोऽप्यथ कोसलेन ॥

8

दारिद्र्यशून्येऽत्र न दानवार्ता

युद्धातिदूरे किमु वीर्यवाचा ।

असत्यशून्ये किमु सत्यवाचा

बहुश्रुताढ्ये न धियः प्रभावः ॥

9

रम्या जनाः स्वीयगुणेन निखं

नीतिः स्थिराभूदनृताप्रसक्त्या ।

प्रेम्णा वधूनां स्थिर एव धर्मः

शीलेन तासामिह कालवृष्टिः ॥

10

अन्विष्य पदभ्यामिह कोसलस्य

द्रष्टुं हि वेलां मुनि के समर्थः ।

कुल्याक्यपादैः सरयूः समस्ततः

अद्यापि गत्वा न हि वेत्ति वेलाम् ॥

11

घोरस्य वाताहतसागरस्य

प्रवेशमात्रेऽपि न वै विनाश्यः ।

यः कोसलोऽसौ कथितः पुरैव

पुरीमयोध्यामथ वर्णयामः ॥

1

अयोध्यानगरपटलः

(நகரப் பட்டணம்)

रम्यार्थगम्भीरपदप्रयोक्तृ-

मुनिप्रवीरैः कविभिः स्तुतेयम् ।

यद्धाम बाञ्छन्ति जनास्तपोभिः

तत्र स्थितैश्चापि पुरी वरेण्या ॥

ब्रह्मा शिवो विष्णुरिमे ह्ययोध्या-

सर्मा पुरीमत्र न दृष्टवन्तः ।

तद्द्रष्टुकामौ किल सूर्यचन्द्रौ

निमेषशून्यौ चरतो ध्रुवं तत्तत्र ॥

पुण्येन मुक्तिर्भवतीति वेदाः

रामेण पुण्यं बवृधे पृथिव्याम् ।

पुरीमिमां प्राप्य गुणी स रामः

ररक्ष चेत् भोग्यमितः किमन्यत् ॥

यशःप्रधाना रविवंशभूपाः

लोकान् दिशो व्याप्य निजान्नयैव ।

रक्षन्ति चेत् आवरणो नगर्याः

प्राकार आसीन्ननु मण्डनार्थः ॥

अगाधदुर्गं जलधिभ्रमेण

प्रविश्य मेघाः सलिलं गृहीत्वा ।

प्राकारमत्रोन्नतशैलबुद्धया

द्वारुह्य वर्षन्ति च तत्र धाराः ॥

5

प्राकारबाह्ये जलदुर्गजात-

पद्मानि तद्देशवराङ्गनानाम् ।

मुखैः पुरा प्राप्तपराभवं स्वं

स्मृत्वाथ योद्धुं किमु सङ्गतानि ॥

6

चन्द्रादपि श्वेततराणि नाना-

सद्मानि चण्डैः पवनाभिघातैः ।

उपर्युपर्युत्थितदुग्धसिन्धु-

तरङ्गवद् व्योम्नि विभान्ति पुर्याम् ॥

7

शैलस्थनानाकदलीसमानैः

पताक संघैर्निबिडेऽम्बरेऽस्मिन् ।

चरन्नसाविन्दुरपि ध्वजानां

सङ्घटनात् क्षीणतनुर्बभूव ॥

8

स्वर्णैर्वरिष्ठै रचिता पुरी स्वां

छायां च विद्युद्रविदीपतुल्याम् ।

प्रसार्य सम्यङ् ननु देवलोकं

तत्स्वर्णलोकं विदधे यथार्थम् ॥

9

कान्त्या दिवारात्रगतं वितर्कं
 उत्पादयन्त्यां किल तन्नगर्याम् ।
 पूज्याङ्गना देहदिदृक्षयेव
 निमेषशून्याः प्रतिमाः किमत्र ॥

पत्या च संयोगवियोगकृत्यैः
 गानेन तस्य श्रवणेन पुर्याम् ।
 जलावगाहैः कुसमस्य धृत्या
 कालः प्रयात्यत्र पुराङ्गनानाम् ॥

तुरङ्गमातङ्गरथान् नयन्तः
 केचिन्नरास्त्वत्र नयन्ति कालम् ।
 अकिञ्चनानां बहुयाचकानां
 दत्त्वा यथेष्टं मुदिताश्च केचित् ॥

गजान् मिथो योधवशान् विधाय
 धनुः प्रयोगाम्भसनेन केचित् ।
 वीथ्यां प्रयान्तस्तुरगैर्नयन्ति
 कालं, धनुःशास्त्रविचारणेन ॥

चलत्पटे व्योमगता ध्वजास्तु
 किं व्योमगङ्गासलिलं लिहन्ति ।
 श्वेता घना व्योमगताः समुद्र-
 माविश्य नीरं च यथा पिबन्ति ॥

मेघान्धिघोषादपि घोररूपैः

भेरीनिनादैः सहिते पुरेऽस्मिन् ।

चोरा न वै तेन न वित्तरक्षा

न याचकास्तेन न दानवार्ता ॥

15

यतोऽत्र विद्यासहिताः समस्ताः

विद्वानविद्वानिति नास्ति भेदः ।

समस्तसौभाग्ययुतेषु तेषु

धनी दरिद्रस्त्विति नास्ति भेदः ॥

16

विद्याख्यबीजं बहुधा प्ररूढं

योगाख्यपत्रैः प्रियकुटुम्बैश्च ।

धर्माख्यपुष्पैः सहितं नगर्यां

उत्पादयत् सौख्यफलं ततोऽमूत् ॥

17

4

दशरथशासनपटलः

(अष्टमीपल्लवं)

पुरीमयोध्यामथ चक्रवर्ती

यः सप्तलोकानपि पातु नीत्वा ।

बृहत्कथानायकरामचन्द्र-

मसूत पाति स्म स धर्ममूर्तिः ॥

हस्तान् समेषां निजदानवारि-

सिक्तान् पृथिव्यामकरोत् सदा सः ।

अन्यैरसाध्यान् श्रुतिमार्गगामि-

भूपैकसाध्यान् विदधे च यज्ञान् ॥

2

स्वप्राणतुल्यान् सकलांश्च जन्तून्

मत्वाऽस्य लोकस्य च पालनेन ।

चराचरात्माऽखिलजीवराशि-

निवासदेहेन समोऽस्ति भूपः ॥

3

युद्धाप्रसक्त्या सह शत्रुवर्गैः

कण्डूतिमत्स्कन्धयुतः स भूपः ।

जगत् समस्तं च शशास सस्यक्

यथा दरिद्रो निजभूमिलेशम् ॥

4

5

श्रीरामावतारपटलः

(तीरु अवतारपटलम्)

अथैकदा ब्रह्मसुतं विशुद्धं

नत्वा वसिष्ठं रघुवंशभूपः ।

“पिता च माता च तपो हरिश्च

समस्तमन्यन्मम तु त्वमेव” ॥

1

“विप्रास्तदन्ये मुनयो विशोका-

स्त्वासन्, गते मय्यथ राजशून्यैः ।

एतैर्महद्दुःखमवाप्स्यते तत्

सेयं व्यथा मां दहती” त्युवाच ॥

2

भेरीरवैः सौधमुखे प्रपूर्णे

मुक्ताकिरीटोज्ज्वलिते महीशे ।

इत्थं ब्रुवाणे कमलासनस्य

सूनुर्वसिष्ठो हृदि चैव मेने ॥

3

दुग्धाब्धिमध्ये भुजगे शयानः

दृष्ट्वा हरि र्मेघनिभः सुरौघान् ।

“हन्यां सुधोरानसुरान्”द्वतीत्यं

यदाह तच्चिन्तितवान् वसिष्ठः ॥

4

“राजन् ! महास्कन्ध ! समस्तलोक-

नियन्तृपुत्रप्रदयागपूर्त्या ।

त्वं वै विशोको भवितासि सत्यं”

इत्यब्रवीत् स स्मृतपूर्ववृत्तः ॥

5

यो जन्तुभावेन जनान् हि पश्येत्

यो ब्रह्मरुद्रस्तुतशान्तियुक्तः ।

स ऋश्यशृङ्गो यदि यज्ञकृत् स्यात्

तदा सुताः स्युस्त्विति विप्र आह ॥

6

तदा ज्वलद्दहिसमानकेशं

रक्तान्तनेत्रं अवलितं च भूतम् ।

सुवर्णपात्रेऽमृततुल्यपिण्ड-

मादाय वहेः स्वयमाविरासीत् ॥

7

तदृश्यशृङ्गानुमतिं गृहीत्वा

पिण्डांशमेकं न्यदधात् स राजा ।

रक्ताधरायाः किल नीलधूम-

केश्याः करे कोसलराजपुत्र्याः ॥

8

हंसैः समाकीर्णनदीतटाक-

वनैर्युतं देशमपालयन्तः ।

करे ददौ केकयराजपुत्र्याः

स तु क्रमेणैव विभज्य पिण्डम् ॥

9

वीर्येण शत्रोरतिभीषणस्य

निमेः कुले जातमर्हति एषः ।

पूर्वक्रमात् पिण्डमिमं सुमित्रा-

हस्ते ददौ, देवपतिस्तुतोष ॥

10

पुनः सुमित्राकरयोः स पात्र-

शीर्णं च पिण्डं प्रददौ गुणाढ्यः ।

तदाऽस्फुरत् शत्रुषु वामभागः

तद्भिन्नभागो भुवि सर्वजन्तोः ॥

11

प्रसूतिकाले निकटागते तु

हर्षोद्भूतायां किल भूमिदेव्याम् ।

पुनर्वसुप्रख्यसदृक्षशोभि-

दिनांशके कर्कटलग्नयुक्ते ॥

12

वेदैरवेद्यं निजगर्भलीन-

समस्तलोकं जलदाङ्गनाभम् ।

ज्योतिस्तदेकं सुषुवे प्रपञ्च-

भाग्याय सा कोसलराजपुत्री ॥

13

तुष्टाः सुरा व्योम्नि समेत्य दिक्षु

सुरेशमुख्या विनताः स्तुवन्ति ।

पुष्यर्क्षयुक्ते शुभमीनलग्ने

कैकेय्युदारं तनयं ह्यसूत ॥

14

वृक्षावकीर्णाचलकोपनेन्द्रे

दृष्टे दिवं प्राप्य सुरैः समेत्य ।

सार्पर्क्षयुक् कर्कटलग्नयोगे

कनीयसी लक्ष्मणमप्यसूत ॥

15

फणासहस्रोज्ज्वलनागधार्या

दृष्टा तदा भूः श्रुतयोऽप्यनृत्यन् ।

मखाख्यतारायुत सिंहराशौ

यदा सुमित्रा सुषुवेऽन्यसूत्रम् ॥

16

दास्यो नृपं प्राप्य शुभं निवेद्य

तुष्टाः सुनृत्ताः, प्रहतारकाणाम् ।

स्थितिं द्विजास्तत्र विमृश्य लोक-

बाधा नचेतः परमित्यवोचन् ॥

17

श्रान्तं गजेन्द्रं ननु नक्रयुद्धे

“हे शेषशायिन्” इति चारुदन्तम् ।

आगत्य तं पालयतस्तु विष्णोः

चक्रे वसिष्ठः किल रामनाम ॥

18

करस्थितेनामलकेन तुल्यं

विस्पष्ट नानाव्रत बोधि वेदे ।

यो वेत्ति सारं स मुनिश्चकार

तदन्यधाम्ना भरताख्यनाम ॥

19

दुर्वारवीर्योज्ज्वल तेजसोऽथो

व्यधान्मुनिर्लक्ष्मणनामधेयम् ।

तदा ह्यनश्यन् कुहकाश्च दैत्याः

देवा ह्यतुष्यन् पृथिवी विशोका ॥

20

“प्रशस्त मुक्ताग्र निबद्धपद्म-

समान भास्वद्रमणीय कान्त्या ।

विरोधनाशो भवती” इति मत्वा

शत्रुघ्नसंज्ञामितरस्य चक्रे ॥

21

“दुःखं च दुष्कर्मसमं विनश्येत्

एभिः कुमारैः, न वयं कुमारान् ।

त्यक्ष्याम” इत्येवमिदं नु मत्वा

स्मायान्ति देवा मुनयो जनाश्च ॥

22

सुगन्धजुष्टोपवने स्थितांस्तान्

मुनीन् दयार्द्रानुपगम्य सायम् ।

प्रत्यागतान् राममुखांश्च पौराः

पश्यन्ति सस्यानि यथैव मेघम् ॥

23

“किं जीवनं वः किमु नास्ति दुःखं

पत्नीसुतास्ते किमु सन्ति तुष्टाः” ।

इत्थं पुरः प्रेक्ष्य जनान् दयालुः

रामः पतिर्नः सुमुखं स पृच्छेत् ॥

24

“त्वां नायकं प्राप्स्व सुखं वसाम

इत्यत्र को वास्ति महान् विशेषः ।

आब्रह्मनाशं भुवनं तथाऽस्मान्

रक्षे”ति पौरा मुदिता वदेयुः ॥

25

राजाधिराजः पृथिवीं समस्तां

एकातपत्रे जयभेर्युपेते ।

अपारसन्तोष पयोधिमग्नः

शशास नित्यं मुनिभिः स्तुतः सन् ॥

26

६

विश्वामित्रे रामसमर्पणपटलः

(कलयलपललललल)

व्योम स्पृशन्तं मणिमण्डपं यं
 सकल्पवृक्षोज्ज्वल लोक देवाः ।
 आयान्ति द्रष्टुं स्वसभा भ्रमेण
 तं राजराजः समुपागमत् सः ॥

“उत्पाद्य नूतनं जगदेव देवान्
 तथा विधिं नूतनमहं सृजेयम्” ।
 इत्येव वक्ता पुरतस्तु राज्ञः
 समाययौ गाधिसुतो मुनीन्द्रः ॥

“कैलासदुग्धाम्बुधि सत्यलोकान्
 महेन्द्रलोकं च तथाऽप्ययोध्याम् ।
 विना शरण्यं क्व च मादृशानां
 भवेदि”तीत्याह नृपं मुनीन्द्रः ॥

“तौ कामकोपाविव मे मखेऽस्मिन्
 सम्प्राप्तदैत्यौ जहि चेति नीलम् ।
 रामं त्वमुक्त्वा विसृजे”ति काल-
 समो मुनिः क्रूरमुवाच भूपम् ॥

निशम्य वाक्यं स नृपः सुतो मे

बालो न योद्धा, “विधिरुद्रमूलम् ।

अपोह्य विघ्नं त्वहमेव यज्ञ-

गोप्ता प्रभो ! स्यामि”ति सम्बभाषे ॥

5

क्रुद्धं तदा गाधिसुतं वसिष्ठ-

स्त्राश्वास्य राजानमुवाच, “भूप ! ।

सुतस्य नानाशुभयोगकाले

न तन्निरोधो भवताऽत्र कार्यः” ॥

6

अक्षय्यतूणीर मनाश्यसारं

अंसद्वये शैलवदुन्नते च ।

बद्ध्वा कृपाणं स तथैव वामे

त्वेकं धनुर्लोकपतिस्त्वगृह्णात् ॥

7

राज्ञः पितुर्देह विनिर्गतैस्तैः

प्राणैः समो भ्रातृ समेतरामः ।

छायेव तं कौशिक मन्वगच्छन्

तीर्त्वा ययौ तत्पुरसालमार्गम् ॥

8

तपस्त्रिलभ्योत्तमपत्तनाच्च

श्रेष्ठामयोध्यां समतीत्य ते तु ।

नृत्यद्वधू नूपुरतुल्य हंस-

निनादयुक्तां सरयूमवापुः ॥

9

ऊषुल्यस्ते मुकुलस्तनीनां

तत्कुन्तलामै र्भ्रमैरुपेते ।

इक्षोः स्रग्द्विश्च मधुप्रवाहैः

सम्पूण केदारवृते वनेऽस्मिन् ॥

10

मेघावृत्तत्वात् गजवत्स्थितस्य

महीधरस्याप्रमथोपयत्सु ।

अश्वेषु सप्तस्वपि सूर्यमूर्तेः

तीर्त्वा नदीमारुरुडुश्च पारम् ॥

11

दैवैर्वरेण्याद्भुतयागजन्य-

धूमावृतं वाननमत्र दृष्ट्वा ।

सर्वोत्तमो योगिवरं प्रणम्य

रामः “किमेतद्वन मि”त्यपृच्छत् ॥

12

7

ताटकावधपटलः

(தாடகைவதைப்படலம்)

स्थित्वात्र कामः किल चन्द्रचूडं

विव्याध बाणैः, शिवफालनेत्रात् ।

कोपाग्निना पुष्पसमेऽस्य देहे

दग्धे स्वयं प्रापदनङ्गभावम् ॥

1

ददाह शम्भुः कुपितोऽत्र कामं
तदङ्गभस्माङ्किनदेश एषः ।
अङ्गाभिधं तत्स्थलमप्यतोऽभूत्
कामाश्रमाख्यं, शृणु वेदवेद्य ! ॥

2

इत्थं मुनौ शंसति तत्र गत्वा
प्रत्युद्रतैः सत्यधनैश्च विप्रैः ।
स्थित्वा समं मध्यगते च भानौ
ययुस्त्रयस्तप्तमरुप्रदेशम् ॥

3

वक्तुर्हि जिह्वा च महान्धकारो
ब्रह्माण्डकोशो मरुभूमितापैः ।
विद्युत्पयोदाशनिसूर्यमुख्याः
दग्धा यदि स्युः किमिहास्त्यदग्धम् ॥

4

शत्रौ रणे मुञ्चति बाणवर्षं
शूरस्य तत्कैतव वञ्चितस्य ।
विनष्टमानाख्य मणेर्मनोबत्
आसीत् सुतप्तं मरुकाननं तत् ॥

5

निहत्य दुःखप्रद कर्मयुग्मं
कामादिकान् त्रीन् समतीत्य दुर्गान् ।
विमुक्तिकामस्य च पण्यवध्वाः
हृत्तुल्यमेतत् विपिनं तु शुष्कम् ॥

6

अयेङ्गितशौ मुदितौ कुमारा-

वगृह्णातां कौशिकपादयुग्मम् ।

बलादि मन्त्रद्वयमाप्स्य तस्मात्

तौ जेपतुस्तत् हृदये निधाय ॥

7

स्मृते तु मन्त्रे प्रलयाम्भितुल्यं

उज्ज्वलद्वने यत्तु गतास्त्रयोऽपि ।

शीतोदके यानसमं तदासीत्

उवाच रामो मुनिमानतः सन् ॥

8

गंगां च मालां वहतः स्वमूर्ध्ना

शिवस्य दृष्ट्वा किमु दग्धमेतत् ।

“कुभूपराज्यादधिकोऽत्र नाशः

कुतोऽस्ति सर्वज्ञ वदे”त्यपृच्छत् ॥

9

“या जीवति प्राणिवधैश्च नित्यं

सहस्रमातङ्गबलान्विता या ।

कालाकृतिर्या चरितं तु तस्याः

शृणु त्वमि” त्याह मुनिःस रामम् ॥

10

दिनेषु यातेष्वथ ताटकायाः

लक्ष्मीसमानोऽज्ज्वल कान्तिमत्याः ।

गर्भे तु मारीच सुबाहुसंज्ञौ

जातौ सुतौ प्राणिभयङ्करौ तौ ॥

11

अगस्त्यकोपेन तथैव शप्तौ

योद्धुं ह्यशक्तौ च सुमालिसंज्ञम् ।

पौलस्त्य मातामहमेत्य चावां

“पुत्रो भवावस्त्वि”ति चोचतुस्तौ ॥

12

स्थित्वा चिरं नागतले च तेन

“मन्मातुलौ तावि”ति रावणेन ।

स्तुतौ जगन्नाशकरो मरुद्वत्

तौ भ्रातरौ संभ्रमतः सवेगम् ॥

13

त्यक्त्वा सुतौ कुंभसुतस्य शापं

स्मृत्वा ज्वलद्वहि समानकोपा ।

सा राक्षसी कानन मेतदाप

ज्वालापरीताग्नि वृतं समन्त त् ॥

14

सा घोरकृत्या सहितं समृद्धया

तत्काननं नाशयति स्म पश्चात् ।

चित्ते नृणां लब्धपदो हि लोभः

विनाशयेत् रम्यगुणान् यथैव ॥

15

दशाननाज्ञा वशमेत्य शैल-

समानसारा मम यज्ञहन्त्री ।

तदङ्गदेशस्थ जनान् सवंश्यान्

हत्वा भ्रमत्यत्र पयोदनील ! ॥

16

तद्गाधिसूनोर्वचनं निशम्य

शङ्खार्हहस्ताधृतशार्ङ्गधन्वा ।

सुगन्धपुष्पार्हशिरः प्रकम्प्य

“कुत्रेयमास्ते कथये”त्यपृच्छत् ॥

17

शैलामनागेन्द्रगतेस्तु वाक्यं

जितेन्द्रियो गाधिसूनो निशम्य ।

“अत्रास्ति सा चे” त्यभिधानतः प्राक्

तत्ताञ्जनाद्रिप्रतिमाऽऽविशत्सा ॥

18

शैलाढ्ययन्नूपुरबद्धपाद-

घातोत्थगर्ते जलधिर्विवेश ।

बिलं गते भीतयमेऽनुयातैः

शैलैर्युता सा पुर आजगाम ॥

19

“समस्तजन्तौ निहते मयैव

सुस्वाद्यमांसं मम नात्र लभ्यम् ।

इत्याशयाद्वा विधिना किमाप्ताः ?

तत्कथ्यतामि”त्यवदत् पिशाची ॥

20

ज्ञात्वापि भावं स मुनेर्दयालुः

मुमोच बाणान् न हि तद्वधार्थी ।

प्राणापहन्त्रीमपि घोरकृत्यां

रामः स्त्रियं तां हृदि मन्यते स्म ॥

21

सनातनं धर्ममहं ब्रवीमि

क्रोधादहं नैव वदामि तस्याम् ।

नेदं दयाकृत्यमिमां जहि त्व-

मित्याह रामस्य पुरः स विप्रः ॥

22

रामप्रयुक्ता निशिताश्च बाणाः

तद्वज्रतुल्यं हृदयं विभिद्य ।

गता बहिः, ज्ञानिभिरीरितार्थाः

यथा जडानामपयान्ति चित्तात् ॥

23

व्यावृत्तवक्त्रा रुधिरैरण्यं

आपूर्य तत्रैव पपात यत् सा ।

बभूव तद्रावणभाविनाश-

प्रबोधिकेतोः पतनेन तुल्यम् ॥

24

निशाचरप्राणरसं पिपासुः

अटन् यमः प्राप तदत्र पूर्वम् ।

विरिञ्चितुल्यस्य मुनेर्विधेयः

रामो यदाद्यं रणमत्र चक्रे ॥

25

“प्राप्ता वयं स्वीयपदं, न बाधा

स्यात्तेऽद्य दिव्यायुधजालमस्मै ।

रामाय देही”ति मुनिं प्रबोध्य

देवा ययुः पुष्पमवाकिरन्तः ॥

26

विश्वामित्रयागपटलः

(வேளாணிப்பலம்)

गतेषु देवेष्वथ पुष्पवृष्टया

शीतं मरुप्रान्तमतीत्य विप्रः ।

दारिद्र्यहन्त्या शडयप्पवाचा

समायुधान् राजसुते ददौ सः ॥

1

कृतानि सत्कर्मफलानि सद्भिः

जन्मान्तरे यान्ति यथा स्वयं तान् ।

तथा मुनौ यच्छति रामभद्रं

दिव्यायुधा हर्षयुतास्तमापुः ॥

2

क्रोशद्वयं तेषु गनेषु तत्र

श्रुत्वा ध्वनिं, “जातमिदं नु कस्मात् ?” ।

इत्थं मुनिं पृच्छति रामभद्रे

आरब्धवान् वक्तुमसौ तपस्वी ॥

3

“तन्मानसाख्यात् सरसः प्रवृत्त-

नद्या सरय्वा सह गोमतीयम् ।

युता ध्वनत्येव”मुवाच विप्रः

ते कौशिकाख्यां प्रययुर्नदीं ताम् ॥

4

“सुरस्तुता पुण्यनदी च केय”-

मित्थं तु रामेण मुनिः स पृष्ठः ।

ऊचे, गुणी ब्रह्मसुतः कुशाख्यः

जज्ञे यतः पुत्रचतुष्टयं प्राक् ॥

5

नदीत्वमाप्ता मम सोदरीति

श्रुत्वा कुमारावथ नातिदूरम् ।

गतौ, स रामो “विपिनं किमेत-

दि”तीव पप्रच्छ, मुनिर्बभाषे ॥

6

भर्तैव दैवं त्विति मन्यमान-

नारीमनोवद्विपिनं विशुद्धम् ।

वेदैस्तथान्यैर्मुनिभिस्त्ववेद्यः

पुरात्र विष्णुर्व्यदधात्तपांसि ॥

7

नीलो हरिः श्लाघ्यगुणस्त्वदित्यां

त्रिकालवित्काश्यपसंज्ञके च ।

भूत्वा सुतोऽयं वटवृक्षगर्म-

बीजं यथा वामनतामवाप ॥

8

गत्वाबलिं तस्य वचो निशम्य

“स्वकांक्षितादप्यधिकप्रदातः ! ।

स्वयर्थिनो भाग्ययुता न चान्ये”

इत्याह सोयं धृतकुब्जवेषः ॥

9

तुष्टो बलिः, “वाञ्छितमत्र किं वे-”

त्यूचे, “दया चेत् त्रिपदप्रमाणाम् ।

प्रयच्छ भूमिं त्वि”ति वामनोक्तः

बलिस्तथेत्याह रुरोध शुक्रः ॥

10

“मायामयं रूपमिदं महात्मन् !

न वामनोऽयं घननीलकायः ।

पुराण्डजालान् प्रसतो हरेस्तु

जानीहि रूपं त्विद”माह शुक्रः ॥

11

“दानात् करे चोर्ध्वगते मदीये

पूर्णां घनाभो हरिरर्थिवेषः ।

अधः करो याचति चेत्तनो मे

भाग्यं किमन्यत् त्वमिदं न वेत्सि ॥

12

“नासौ मृतो यं मृतमीरयामः

परन्तु हस्तैः किल याच्यते यैः ।

ते वै मृताः, तेषु च दानशीलात्

अन्ये किमासन् भुवि कीर्तिकायैः ?” ॥

13

“ये निन्दकास्ते रिपवो न, किन्तु

ये वात्र दातृन् किल वारयन्ति ।

ते शत्रवश्चात्मविघातकाश्च

निन्द्यं ततो ने”ति बलिर्जगाद ॥

14

आक्रम्य लोकान् सकलान् पदाभ्यां
 स्थानं ह्यलब्ध्वा बलिमस्तके सः ।
 न्यधात्तृतीयं तुलसीधरोऽसौ
 कुब्जो ह्ययं, हे धृतचापपाणे ! ॥

15

दुष्कर्मनिर्मूलन ! राम ! तस्मात्
 इदं वनं प्रेक्ष्य च जन्महीनाः ।
 भवन्ति सर्वे, श्रुतिगम्ययज्ञं
 कर्तुं मम स्थानमितः किमन्यत् ? ॥

16

“यक्ष्येऽहमत्रे”ति वदन् मुनीन्द्रः
 वनेन गत्वा मखवस्तुजालम् ।
 सम्भृत्य रम्यौ मखरक्षणार्थं
 नियोज्य तावारभताथ यज्ञम् ॥

17

भूपालपुत्रौ मुनिना कृतं तं
 यज्ञं सुराणां हितकामनार्थम् ।
 अनन्यलभ्यं दिनषट्कसाध्य-
 मरक्षतां पक्ष्म यथा हि नेत्रम् ॥

18

तद्यज्ञसंरक्षक धीरसून्वोः
 ज्येष्ठो मुनिं प्रेक्ष्य “गुणप्रधान ! ।
 प्राप्स्यन्ति घोरा भवदुक्तपूर्वाः
 दैत्याः कदेदं स्थलमि” त्यपृच्छत् ॥

19

मौनान्मुनिर्नोत्तरमाह, रामो
 नत्वा मुनिं प्राप्य बहिर्ददर्श ।
 घोराशनेर्भीषणमेघकल्पान्
 निशाचरान् व्योम्नि बिरावयुक्तान् ॥

20

अग्निं वमच्छूलधरासुराणां
 रक्तं च मांसं च मलाम्निकुण्डे ।
 यथा पतेन्नैव तथाब्जनेत्रः
 शरैर्वितानं कृतवानिहोर्ध्वम् ॥

21

तपस्विनो वञ्चकदैत्यभीताः
 “त्वामञ्जनश्याम! वयं प्रपन्नाः” ।
 इत्यूचिरे जातविषाद्यथाब्धेः
 भीत्याऽसुराः सोमशिखं प्रपन्नाः ॥

22

तत्ताटकायाः किल वीरसून्वोः
 मारीचमेकं विनिपात्य सिन्धौ ।
 सुबाहुमन्यं निजघान दिव्यं
 धनुस्तु रामस्य रमापतेस्तत् ॥

23

सृष्ट्वा जगत् तज्जठरे वहन् त्व-
 मत्राद्य यज्ञं मम यत्वरक्षः ।
 पुण्यं मया तेन कृतं ह्यवैमि
 न ते महत्कार्यमिदं विजाने ॥

24

अथैवमुक्ते, कुसुमैः समृद्धे
वने तपःशीलमहर्षिमध्ये ।

गुणाकरं कौशिकमत्र रामः

“कार्यं मया किं वद”चेत्यपृच्छत् ॥

25

इदं ह्यसाध्यन्त्विति यज्जगत्प्रां

तत्ते सुसाध्यं, महदस्ति कार्यम् ।

तदस्तु पश्चात्, मिथिलेशयज्ञं

गच्छेम द्रष्टुं त्वि”ति विप्र आह ॥

26

७

अहल्यापटलः

(अकलिककपुडलम्)

रत्नागरूढत्पुलिनस्तनीं तां

विकासिपुष्पाख्यसुमेखलाढ्याम् ।

शोणानदीरूपवधूं लताख्य-

सुमध्यमां प्रापुरिमे त्रयोऽपि ॥

1

नदीं गतेष्वेषु रविः परेद्युः

शैत्यप्रदानार्थमुषस्यमीषाम् ।

तप्तस्वबिम्बस्थिततापशान्त्यै

किं पश्चिमान्धौ सरथो ममज्ज ॥

2

जलेभवत्पद्मगृहे दलारूप-
 कवाटबन्धे भ्रमरा निशासु ।

उत्थाय पुष्पाढ्यशनं यदापुः
 उवास तत्प्राप्य मुनिः सुताभ्याम् ॥

3

पृष्ठे “वनं किन्न्विति” राघवेण
 दुष्कर्मनिर्मूलनयागकर्ता ।

“पुरा दितिः स्वीयसुतार्थमत्र
 तपश्चकारे”ति जगाद वाक्यम् ॥

4

एतादृशं स्थानमिदं, शिवाभ्यां
 जातो हि गङ्गापवनैरधार्यः ।

स कार्तिकेयो ववृधे बलाढ्य-
 स्त्वत्रेत्यवोचत् स च गाधिसूनुः ॥

5

नीले हरेर्नाभितले यथैव
 जायेत पद्मं विधिना सहैव ।

मित्वान्धकारं जगतां नियन्ता
 रविस्तथाभूद् भुवि नीलसिन्धौ ॥

6

त्रिमूर्तिं तुल्यास्तत एव गत्वा
 रुद्रोत्तमाङ्गोद्भवजाह्वीं ताम् ।

कवेरजावत् कुसुमावकीर्णां
 कूलङ्कषामापुरिमे मनोज्ञाम् ॥

7

गङ्गाचरित्रं वद तात ! सर्व-

मित्याह रामो, “मम नाथ ! कत्स ! ।

स्वद्वंशजन्मा सगरस्त्वयोध्या-

पतिर्बभूवे”ति मुनिर्बभाषे ॥

8

ब्रह्माण्डमातुः पदयोश्च विष्णोः

भूत्वा विधिग्राह्यसुपादतीर्थम् ।

भृता हि रुद्रेण भगीरथेन

नीता भुवं प्राप वियन्नदीयम् ॥

9

साश्चर्यमाकर्ण्य नतौ कुमारौ

गङ्गां समुत्तीर्य विशालसंज्ञम् ।

नतं च पृष्ट्वा कुशलं महीशं

विदेहदेशं प्रययुस्त्रयोऽपि ॥

10

देशं प्रविष्टा मिथिलानगर्याः

प्राकारबाह्ये विरचय्य वासम् ।

शीलच्युतां योगिवधूमहल्यां

शिलामयीं शून्यतले त्वपश्यन् ॥

11

शिलां गते राघवपादरेणौ

तेन स्वकं प्राप वपुस्त्वहल्या ।

ज्ञानी यथा मोहवियोगकाले

देहं निजं प्राप्य हरिं भजेत ॥

12

गङ्गां भुवं नीतवतश्च राज्ञो

● वंशस्थ ! या तिष्ठति विद्युदाभा ।

दुष्टस्य चेन्द्रस्य सहस्रनेत्र-

दातुर्मुनेः सा गृहिणीत्यवोचत् ॥

13

इत्थं मुनौ शंसति पद्मजायाः

पतिः, “विचित्रा खलु लोकयात्रा ।

किं कर्म चान्यद्दद लोकमातु-

रस्याः स्थितेः कारणमि” त्यपृच्छत् ॥

14

इन्द्रोऽप्यहल्यानयनेन मार-

बाणैर्हतो जीवितुमेव दाऽसौ ।

विशुद्धिमद्गौतमवेषधारी

तं चापि विप्रोष्य विवेश शालाम् ॥

15

अमोघशापस्य वरस्य दाता

स गौतमः प्राप गृहं, भयार्ता ।

तस्थौ सदा गर्ह्यतमा त्वहल्या

शक्रो भयाद्याति बिडालवेषः ॥

16

स गौतमो वृत्तमिदं विदित्वा

क्रोधोऽज्ज्वलो बाणसमानवाचा ।

“त्वय्यङ्गनाचिह्नसहस्रयोगो

भूयादि”तीन्द्रं ह्यशपत् तथाऽऽसीत् ॥

17

अवाप्य लज्जामथ निन्दतां च

ययौ सुरेशः, स्ववधूमहल्याम् ।

“वेश्यासमा त्वं भज वै शिलात्व-

मि” त्याह विप्रः, न्यपतत् तथा सा ॥

18

“सन्तः सहन्तेऽज्ञकृतापराधान्

तदब्रूहि मार्गं त्वि”ति भार्ययोक्तः ।

“श्रीरामपादोद्गतरेणुभिस्त्वं

विमोक्ष्यसे” चेति मुनिबन्भाषे ॥

19

अथेन्द्रहेतोर्विधिमुख्यदेवैः

स्तुतो मुनिः शान्तमनास्तादिन्द्रे ।

अपोह्य चिह्नानि सहस्रनेत्रा-

प्यदादहल्याप्यभजत् शिलात्वम् ॥

20

एवं पुरासीत् किल नीलमेघ !

नेतो जना निन्दगतिं प्रयान्ति ।

अहं पुरा ते करयोः प्रभाव-

मपश्यमद्यात्र पदप्रभावम् ॥

21

तत्साह्यकृन्नीलवपुः स रामः

ध्यात्वा समस्तं किल कौशिकोक्तम् ।

“पत्युर्हितार्थं भज तं च मातः !

याहि त्वमि” त्याह ननाम तां च ॥

22

तस्याङ्गनाभस्य च पादधूल्या

स्वरूपमाप्तां मनसा विशुद्धाम् ।

“इमां गृहाणे” त्यथ कौशिकोक्तः

स गौतमो ब्रह्मसमोऽग्रहीताम् ॥

23

रामो गुणी गौतममत्र नत्वा

समर्थं तस्मै वरशीलयुक्ताम् ।

तां, गाधिपुत्रेण वनान्यतीत्य

ददर्श सालं मिथिलानगर्याः ॥

24

10

मिथिलादर्शनपटलः

(मिथिलीकंकाटंसीपल्लवं)

मत्पुण्यतः श्रीः कमलं विहाय

मध्यत्र जातेति पुरीयमुक्त्वा ।

ध्वजाख्यहस्तैः कमलाक्षरामं

“त्वमेहि शीघ्रं” त्विति साह्वयत् किम् ? ॥

1

सिक्त्वा शलाकाममृतेन यस्याः

मारोऽन्यरूपं न शशाक कर्तुम् ।

तां जानकीं प्राप्य सरोजतुल्यां

रामादयस्तां मिथिलां प्रविष्टाः ॥

2

मेथिलानगरवर्णनम् :—

विरक्तनारीनरसङ्घमुक्त-

सुवर्णभूषान्वितराजमार्गे ।

अगस्त्यपीताम्बिसमे च तारा-

युग्योमतुल्ये प्रययुङ्क्तयोऽपि ॥

3

मृदङ्गवीणारवगानयोगे

निरीक्ष्य नेत्रेण करौ सलीलम् ।

चित्तं तु नेत्रानुगतं विधाय

नृत्यद्वधूजुष्टसभामपश्यन् ॥

4

सुवर्णमुक्तागरुरत्नपिञ्ज-

राशिं तु केदारतले विधातुम्

कृषीवलानामखिलार्थदातृ-

कावेर्यभिन्नापणमार्गमापुः ॥

5

वीणाशलाकां स्वकरैः प्रचाल्य

बद्धा च तन्त्रीः हृदयं च पाणौ ।

कृत्वा, समन्दस्मितगायिकानां

गानं पिबन्तः प्रययुः स्वकर्णैः ॥

6

पुष्पापचित्यां रतकीरवाचां

स्त्रीणां हि गत्या विजितांश्च हंसान् ।

दृष्ट्वा च यत्र भ्रमरा नदन्ति

वनं तथाभूतमिमे दृष्ट्वापश्यन् ॥

7

सौगन्ध्य माधुर्य सुवर्णकान्ति-
 मनोज्ञकाव्यादिमयीं तदैकाम् ।
 कन्यागृहोर्ध्वस्थल पूर्वभागे
 त्रयोऽपि दृष्ट्वा क्षणमप्यतिष्ठन् ॥

8

सीतादेवीवर्णनम् :—

ब्रह्मादयः सुष्ठु विमृश्य सर्व-
 वस्तूपमानं किल यां वदन्ति ।
 सीतास्वरूपा यदि सा रमा स्यात्
 किमन्यदस्या उपमानमस्ति ॥

9

उमादिवन्द्यां प्रसमीक्ष्य सीतां
 तत्पूर्णशोभानुभवाय मर्त्याः ।
 वाञ्छन्ति नेत्रद्वयनिर्निमेषं
 नेत्रद्वयादप्यधिकं च देवाः ॥

10

तदन्यनारीं मधु भाषमाणां
 सृजेति चोक्तोऽपि विधिर्न शक्तः ।
 सुरैस्तु सिन्धुर्बहुधार्थितोऽपि
 श्रेष्ठं सुधान्यन्न सृजेद्यथैव ॥

11

इन्द्रादिदेवेप्सितमेनकाद्याः
 शूलान्तनेत्रास्तु शरीरमस्याः ।
 क्लिश्यन्ति दृष्ट्वा मुखरूपचन्द्रा-
 स्तासां दिवाचन्द्रसमा बभूवुः ॥

12

विहाय पद्मं भुवमेत्य सीता-

स्थित्यै चिरं कायविशेषपूर्वम् ।

धर्मेण वा विप्रवरैः सुरैर्वा

किं वा तपस्तप्तमहं न वेद्मि ॥

13

प्रियाश्च सख्यः “हरिणीसमेति

मातेति पीयूषसमे”ति चोक्त्वा ।

तस्याः पुरस्ताद्विकिरन्ति पुष्पं

सीता बभौ पुष्पचये प्रयान्ती ॥

14

सुमेखलानू पुररत्नहार-

समेतवल्लीसदृशाङ्गनासु ।

स्थितासु सीता शतकोटिविद्यु-

न्मध्ये चं तासां महिषीव रेजे ॥

15

कालं च शूलं च विजित्य दृष्ट्वा

स्थितामिमां को भुवि वर्णनार्हः ।

तृणाश्मकुड्यान्यपि यां समीक्ष्य

द्रवीभवेयुश्च तथा बभौ सा ॥

16

स्वप्रेक्षकान् याः किल तोषयन्ति

तासां वधूनामपि मैथिलीयम् ।

सुस्वाद्यपीयूषसमा यदि स्यात्

प्रभोर्हि रामस्य कथं भवेत्सा ? ॥

21

रम्याणि नानाभरणानि पूर्वं

रम्याङ्गनासङ्गममाप्नुवन्ति ।

तान्यद्य सौन्दर्यकराणि सीता-

सङ्गात् स्वयं सुन्दरतामवापुः ॥

18

सीतारामयोः प्रथमदर्शनम् :—

एवं स्थितायां जनकात्मजायां

तयोश्च नेत्रे हृदये मिथश्च ।

यथा मिलेतां च तथा स रामः

ददर्श सीतामथ सापि रामम् ॥

19

तस्याः सुतीक्ष्णौ ननु दृष्टिशूलौ

अंसद्वये वीर्ययुते च तस्य ।

निपेतत्, राघवरक्तनेत्रे

स्त्रीदेवतायाः कुचयोर्निमग्ने ॥

20

बद्ध्वा मिथो दर्शनरूपरञ्जना

परस्पराकृष्टमनःसमेतौ ।

धन्वी स रामो वरजानकी तौ

अन्योन्यचित्ते क्रमशः प्रविष्टौ ॥

21

गुणी स रामो तनुमध्यमा सा

प्राणैरभिन्नावपि भिन्नकायौ ।

विहाय दुग्धाम्बुधितरुमेतौ

पुनर्मिलेतां यदि किन्तु वाच्यम् ? ॥

22

सा दीर्घनेत्रैरिह निर्निमेष-

मालक्ष्य चित्रप्रतिमेव तस्थौ ।

चिन्ताधृतिभ्यामनुगम्यमानो

रामोऽपि साकं मुनिना तिरोऽभूत् ॥

23

सीताविरहवर्णनम् :—

अन्तर्हिते स्रग्विणि रामचन्द्रे

प्रमत्तचित्ताभिधवारणस्य ।

धैर्याङ्कुशे दूरगते तु तस्याः

लज्जापि नष्टेति किमत्र वाच्यम् ? ॥

24

स्वमध्यतुल्यं कृशदेहचित्त-

समन्वितायाः किल नेत्रमार्गात् ।

देहं समं प्राप्य स कामरोगः

व्याप्नोति तक्रं तु यथैव दुग्धे ॥

25

स्वीयां दशां वक्तुमपारयन्ती

स्मृतैव तं मूकसमा रुदेत् सा ।

कामोऽपि तस्या हृदि बाणमेकं

प्रायुङ्क्त काष्ठं ज्वलिते यथाम्रौ ॥

26

सुमेखलाधैर्यसुशङ्खमाला-

लावण्यविज्ञानमुखैर्विहीना ।

सीता विरेजे मथनात् सुराधैः

समस्तभाग्यै रहितो यथान्विः ॥

27

सखीभिः सीतानयनम् :—

विन्नस्तभूषां च विनष्टलज्जां
विध्वस्तरूपां मदनस्य बाणैः ।
विद्धस्तनीं तप्तमृगीसमानां
कृच्छ्रेण सीतामनयन् हि सख्यः ॥

28

मनोज्ञसीताकरपादतुल्य-
सुपल्लवैरास्तृतपुष्पतल्पे ।
शीतैश्च नीहारगणै रुपेते
सख्योऽत्र सीतां शयितामकार्षुः ॥

29

सखीकृतशैत्योपचारः —

वने वसत्क्रूरनिषादबाण-
विध्वस्तकेकासदृशी च सीता ।
प्रसूनशाखेव च कामवाहि-
तप्ताऽपतत् म्लानतमा हि तल्पे ॥

30

विद्धानि पुष्पाण्यपि तच्छरीरे
तद्देहलिसानि सुचन्दनानि ।
शीर्णानि बहेः कणवस्वनङ्ग-
तापेन दग्धानि च पल्लवानि ॥

31

तस्याश्च दासीजननीभगिन्यः

तस्माद्विषण्णा हृदि धैर्यहीनाः ।

ज्ञातुं ह्यशक्ताः किल रोगमस्याः

नीराजनं दोषधिया त्वकुर्वन् ॥

32

पार्श्वे समुद्यद्यजनानित्थेन

कामानले संततजृम्भमाणे ।

दग्धेषु मालाभरणादिकेषु

द्रवत्सुवर्णप्रतिमेव साऽभूत् ॥

33

सीताविरहप्रलापः—

तमोवृतं पुष्पवनं किमेषः

किमस्य बाहू घनरत्नशैलौ ।

नेत्रे सरोजे पुरुहूतचाप-

युतो घनः किं भुवमाजगाम ॥

34

मच्चित्तमाविश्य धृतिश्च लज्जां

विनाश्य मे प्राणमथाग्रहीद्यः ।

कामो न चायं किल तस्य पाणौ

स्थितं धनुर्नेक्षुमयं विभाति ॥

35

नारीस्वभावस्थितरूपलज्जा-

ज्ञानानि मय्यद्य न सन्ति तस्मात् ।

पद्भ्यां सखेदं भुवि योऽगमत् स

किं नेत्रमार्गाऽऽगमनार्हचोरः ? ॥

36

तन्नीलरत्नप्रतिमा शिखा वा !

हस्तौ नतौ चन्द्रसमं मुखं वा ।

अंसौ न वा, किन्तु स मन्दहासः

प्राणान् मदीयानहरच्च तस्य ॥

37

न वा मनोहारिविशालवक्षः

न केवलं पद्मसमानपादौ ।

परन्तु यन्मत्तगजेन तुल्यो

ययावयं तद्दृष्टि मे सुलग्नम् ॥

38

नेत्रे यतः पद्मसमे निमेष-

युते च तस्मान्न हि देव एषः ।

चापं करे वक्षसि यज्ञसूत्रं

बहन्नसौ राजकुमार एव ॥

39

मदीयद्वैर्यसमाख्ययन्त्र-

पिनद्धकन्यावरणं विनाश्य ।

जगाम यस्तं पुनरेव नेत्रैः

म्रियेय दृष्ट्वा यदि तद्वरं मे ॥

40

एवं तथान्यच्च समालपन्त्यां

“रामोऽत्र तस्थौ, स जगाम चे”ति ।

ब्रूयादियं प्रोत्थितकामवेगात्

बहूनि मत्वा हृदि चिन्तयेत् सा ॥

41

प्रास्तमनवर्णनम् :—

सीताशरीरस्थितकामवह्नि-

तापं स्वयं सोढुमशक्त एषः ।

सूर्योऽपि कम्पिस्वकारैरुपेतः

ममज्ज वेगात्किमु पश्चिमाब्धौ ॥

42

पतङ्गशब्दोदितवाद्यघाषैः

पयोधिशब्दोदितनूपुरेण ।

नीलान्धकाराभिधकञ्चुकेन

युक्तेन भूतेन समा हि सन्ध्या ॥

43

निशामुखप्रख्यभुजङ्ग ! हिंसां

करोषि, मारो मयि बाणमोक्ता ।

प्राणोऽपि चैको न हि मुक्तिरस्मात्

मुक्ते कथञ्चिन्मयि को विरोधः ? ॥

44

रामो ययौ कोऽपि न तन्निरोद्धा

बाणप्रयोक्त्रा मदनेन किं त्वम् ।

प्रचोदितः क्रौञ्च ! मदीयपूर्व-

पापस्वरूपः किमिहागतोऽसि ॥

45

पुनःसखीकृतशैत्योपचारः—

एवं हि मत्वा बहुचिन्तयन्त्यां

तत्तापसंवर्धकमाज्यदीपम् ।

अपोह्य चेटीकृतरत्नदीप-

कान्त्या निशां च रहस्समनाम् ॥

46

चन्द्रोदयवर्णनम् —

तद्विष्णुना वै मथिताब्धिजात-

तुषाररत्नैः प्रसृते समन्तात् ।

सुधां वहत्काञ्चनपात्रतुल्यं

अब्धेस्तदाऽभूत् दिवि चन्द्रबिम्बम् ॥

47

चन्द्रारुयशिल्पी हरिनाभिजात-

ब्रह्माण्डगेहं च पुराणभूतम् ।

ज्योत्स्नासुधालेपनमात्महस्तैः

कृत्वा नवं तद्विदधाति किन्नु ? ॥

48

चन्द्रनिन्दा—

तमोमयं व्याप्य जगत् प्रवृद्ध-

नीलाग्निसम्भूत सिताग्निरूप ! ।

मायाविना त्वं विजितो हि नैल्ये

सिन्धुं तथा मामिह बाधसे त्वम् ॥

49

पयोधिसम्भूतशशिन् न हि त्वं

क्रूरो नवा कोऽपि हतस्त्वयाऽत्र ।

स्त्रिया च लक्ष्म्या ह्यमृतेन साकं

जातस्य हिंसा मयि ते न युक्ता ॥

50

।: जानक्या विरहतापः—

आकाशसम्भूतनिशाकरस्य

कराख्यलोहेन हतस्तनी सा ।

वहिं गता हंसवधूसमाना

सा पुष्पतल्पे लुठति स्म सीता ॥

51.

चन्द्रस्य दीर्घैरथ रश्मिभिः सा

स्पृष्टा च दग्धा श्लथिता पपात ।

तदीयतल्पस्थसरोजराशेः

या वै दशाऽभूदभजद्दशां ताम् ॥

52.

पुनः पुनश्चन्दनलिप्तगात्रा

लब्ध्वाऽपि तालव्यजनोपचारम् ।

रम्यस्तनी सा बहुतापमाप

किमौषधं मन्मथरोगशान्त्यै ॥

53.

पुनश्चेटीकृतशैत्योपचारः—

सीताशरीरोत्थितकामवहि-

दग्धेषु पुष्पैरथ पल्लवैश्च ।

कृतेषु तल्पेषु तदा ह्यकार्षुः

सहस्रमेवं शयनानि चेत्यः ॥

54.

रामकथावर्णनम्:—

हंसीव कन्यागृहपुष्पतल्पे

तस्थौ विषण्णा, तटिता समानम् ।

शरीरमस्या हि ददर्श योऽस्य

रामस्य गायामथ वर्णयामः ॥

55

रामादयस्ते जनकं समीक्ष्य

प्रत्युद्गतास्तेन च भोगपूर्णम् ।

दिविस्पृशं देवपुरीसमानं

सौधं हि नीता न्यवसन् त्रयोऽपि ॥

56

श्रीरामपादाभुजयोगलब्ध-

स्वरूपवत्यास्तनयो मुनीन्द्रः ।

मूर्तीभवत्सर्वतपोमयोऽसौ

प्रापत् शतानन्दमुनिस्तदात्र ॥

57

प्राप्तं शतानन्दमुनिं स रामो

ननाम, वैदेहपुरोहितोऽपि ।

विधाय रामाय तदाऽऽशिषोऽग्रे

समागतं कोशिकमाप सद्यः ॥

58

तपस्विनं गाधिस्रुतं समीक्ष्य

“त्वया यदत्रागतमत्र तेन ।

भूम्याऽनया किन्नु तपश्च तप्तम्”-

इत्याह सूनुः किल गौतमस्य ॥

59

निहत्य रामः किल ताटकां ता-
 मापूर्य यज्ञं जननीमहत्याम् ।
 विमोक्ष्य मे शोकहरो मुनीन्द्र !
 शृणु त्वमित्याह स गाधिसूनुः ॥

60

नीलाब्धिनीलोत्पलनीलरत्न-
 मेघादिकान्त्युज्ज्वलदेहवन्तम् ।
 दृष्ट्वा शतानन्दमुनिस्तु राम-
 कथामवोचन्ननु कौशिकस्य ॥

61

इत्थं पुराऽऽसीदथ कौशिकेन
 समः प्रसिद्धो न हि, तद्दयां च ।
 लब्ध्वा ह्यसाध्यं युवयोः किमस्ती-
 त्याहस्म तौ गौतमसूनुरेषः ॥

62

एवं मुनौ शंसति गौतमस्य
 सूनुं प्रणभ्योत्थितवीरवर्यौ ।
 तौ भ्रातरौ चाप्यनुगृह्य गेहं
 ततः शतानन्दमुनिर्जगाम ॥

63

स कोशिको लक्ष्मण इत्युभौ ता-
 वगच्छतां स्वीयमनोज्ञशय्याम् ।
 ऐकान्त्य-सीता-शशि-रात्रियुक्तौ
 नीलः स रामोऽप्यभवद्विनिद्रः ।

64

सीताविरहेण रामप्रलापः—

रम्याङ्गनाकारसमेतविद्यु-

त्स्वरूपमेकं भुवि किन्तु दृष्टम् ।

न स्यादिदं चेति न वञ्चि किन्तु

पश्यामि रूपं हृदि चक्षुषोश्च ॥

65

सा निर्दया यद्यपि कामरोग-

निदानतद्वीक्षणवीक्षितोऽहम् ।

अस्यामहं प्रीतियुतश्च तस्मात्

सर्वत्र पश्यामि तदीयरूपम् ॥

66

तत्स्वर्णकुम्भप्रतिमस्तनाभ्या-

मालिङ्गनं वक्षसि मे न चासीत् ।

रक्तोष्ठमन्दस्मितपूर्णमास्यं

द्रष्टुं कदा स्यात् पुनरेव कालः ॥

67

मृत्योः स्त्रिया हन्त मया स्मृतायाः

क्रूरे च नेत्रे जघनं विशालम् ।

स्तनौ स्मितं चेति भवन्ति नाना

मां हन्तुमेतानि कुतो बहूनि ॥

68

अथेक्षुधन्वा कमलानिमित्तं

प्रसूनबाणान्मयि चैव वृष्ट्वा ।

मां चेत्स कुर्यादिह वीर्यहीनं

क वा वसेद्वीर्यमिदं नु पश्चात् ? ॥

69

इतुं जगत् प्रोत्थितदुग्धसिन्धु-

प्रवाहवद्वथापृतकौमुदीयम् ।

मत्प्राणमाविश्य हिनस्ति तस्मात्

श्वेतं विषं चापि किमस्ति लोके ! ॥

70

न वा कुमार्गे मम चित्तमेति

तथापि तां वाञ्छति मानसं मे ।

ततो ध्रुवं सा किल भूपकन्या

प्रसिद्धमेतत् न हि मे वितर्कः ॥

71

रामे तथा कामवशेन खिन्ने

विकासयन् पद्मवधूमुखानि ।

उदेति भास्वानुदयाद्रिरूप-

महेशफालाक्षिभवाम्भितुल्यः ॥

72

विहाय दुग्धाम्बुधिनागतल्पं

वियोगदुःखाब्धितले शयानः ।

स राघवः सूर्यकरावमृष्टः

पारं निशाब्धेरगमद्विनिद्रः ॥

73

कृच्छ्रेण नीत्वा रजनीं प्रबुद्धः

समाप्य दैनन्दिनकर्मजालम् ।

नत्वा मुनिं लक्ष्मणसंयुतोऽसौ

विवेश तां मैथिल्यज्ञशालाम् ॥

74

दृष्ट्वा कुमारो जनको मुनीन्द्रं
 प्रणम्य कौ ताविति पर्यपृच्छत् ।
 द्रष्टुं मखं चापमिहागतौ ता-
 वित्याह विप्रश्च तयोः प्रभावम् ॥

75

1 1

कुलप्रभावकथनपटलः

(कुलप्रमाण कीर्णकृत्य पल्लवः)

मनुः पृथुश्चः—

न वेत्ति को वा रविवंशपूर्व-
 पुत्रं मनुं, किंच भुवं स्वबाणैः ।
 दुग्ध्वा क्षुधार्तान् सकलान् पृथुर्यो
 ररक्ष राजा स च सूर्यवंश्यः ॥

1

स्तुत्वा विधिं भोगिशयं रमेशं
 स्वीकृत्य तद्रङ्गविमानयुक्तम् ।
 इक्ष्वाकुराजो भुवमानयधो
 तं ये न जानन्ति जडाः स्युरेते ॥

2

ककुत्स्थः—

“हत्वाऽसुरान् तैर्द्वैतदेवलोकं
 विमोक्ष्य देही”ति सुरेशपृष्ठः ।
 चक्रे तथा तत्कुलभूः ककुत्स्थ-
 आरुह्य शक्रं वृषभस्वरूपम् ॥

3

प्रेषिः—

जन्तून् समान् आत्मसमान् अरक्ष-
 नेतत्कुलीनास्त्विति यान् वदामः ।
 स्वप्राणदानेन विहङ्गरक्षां
 कुर्वन् शिबिश्चान्यतमो हि तेषु ॥

4

भगीरथः—

सहस्रवक्त्रोऽपि यशास्यमीषां
 न शक्तमीशो यदि, किं मयाऽत्र ।
 प्रसूनयुमुद्रशिरःस्थगङ्गां
 गामानयद्यः स च सूर्यवंश्यः ॥

5

रघुः—

यश्चन्द्रजेता ननु रुद्रजेता
 यो दुन्धुहन्ता बहुभिर्नृपैस्तैः ।
 विख्यातवंशे रघुरेष जातः
 शक्रं दिशोऽप्यष्ट जिगाय सोऽयम् ॥

6

दशरथः, तत्पुत्रौ चः—

अजस्य सूनुं भुवि को न वेत्ति
 तदस्य सून्वोरनयोर्महत्त्वम् ।
 वक्तुं न शक्तश्चतुराननोऽपि
 राजन् यथाशक्ति तदत्र वक्ष्ये ॥

7

रामाङ्घ्रिघूल्यैव महर्षिपत्नी

भेजे निजं रूपमिदन्नु दृष्टम् ।

प्राणादपि प्रीतियुतोऽहमस्मिन्

एषा कथाऽस्येत्यवदन्मुनीन्द्रः ॥

8

12

धनुर्मङ्गपटलः

(काण्ठप्रकल्पलम्)

“वक्ष्यामि किं ते धनुषाऽत्र विप्र !

भग्नं मनो मे, यदि सज्यमेतत् ।

कुर्यात्स रामो मम शोकहानिः

सीताऽपि धन्ये”ति नृपो जगाद ॥

1

“आनीयतां शैलसमं धनुस्त-

दद्ये”ति भृत्यानवदन्महीशः ।

चत्वार एवात्र नत्वा महीशं

जवेन जग्मुर्धनुरस्ति यत्र ॥

2

ते पर्वतांसा गजतुल्यकायाः

षष्टिः सहस्राण्यथ वीरवर्षाः ।

स्तम्भान् दृढं मध्यतलेषु बद्ध्वा

ते दण्डमूलाद्धनुषनयन्ति ॥

3

ऽष्टा नानापौरवचनानि—

“सशङ्खचक्रो हरिरेव सज्यं
धनुर्न कुर्याद्यदि कोऽत्र चान्यः ।
आगत्य विष्णुर्द्यदि भञ्जयेत्तत्
सीताविवाहो ध्रुवमि”त्यवोचन् ॥

4

“हिमाद्रिमादाय कृतं किमेतत्
किमादिशेषः किमु मन्दराद्रिः ।
किमिन्द्रचापः पतितः पृथिव्याम्”
इतीव पौरा बहुधा वदन्ति ॥

5

“राजाऽऽह, कस्माद्धनुरानये”ति
“न सन्ति मूढा जनकेन तुल्याः” ।
“फलेदपीदं किल पूर्वपुण्यात्”
“किं सा धनुर्दृष्टवती” त्यवोचन् ॥

6

“तद्वाणलक्ष्यं भुवने किमस्ति ?
“कन्यार्थमेतन्निहितं नु राज्ञा” ।
“चक्री स रामः किमु भञ्जयेत्तत् ?”
“तत्पापकर्म”ति वदन्ति नाना ॥

7

शतानन्देन सीताधनुषोश्चरित्रकथनम्—

रामस्य कार्न्ति गजवत्स्थितस्य
चापं च दुर्धर्ममवेक्ष्य, राज्ञः ।
सीताकृते जातमनोव्यथां तां
ज्ञात्वा शतानन्दमुन्निर्जगाद ॥

8

“धनुःप्रभावो न मयाऽत्र बाध्यः

त्वं वेत्सि नान्योऽस्ति महेशतुल्य ! ।

रथाङ्गपृष्ठा जनकस्य पुत्री

या वृत्तमस्याः शृणु कौशिक त्वम्” ॥

9

कथं वदेयं गुणजालमस्याः

गुणाः स्वयं जीवितुमापुरेनाम् ।

सौन्दर्यमेनामभजत् सुतप्त्वा

लाभ्यहीनास्त्वनयाऽन्यनार्यः ॥

10

एतावता केऽपि न चापमापुः

पलाय्य लीना न नृपा निवृत्ताः ।

न स्याद्विवाहो ध्रुवमित्यमंसि

स नामयेच्छेद्भविता विवाहः ॥

11

होमाज्यसिक्तस्थलजातवद्धि-

समो हि रामोऽभ्युदतिष्ठदत्र ।

“नष्टं धनुश्चेति सुरा विनेदु-

राशींभ्यकुर्वन् मुनयोऽपि रामे ॥

12

महर्षिणा शुद्धतपोविधात्रा

रामो नियुक्तो न धनुर्बभञ्ज ।

कामस्तु पूर्वं हृदये वधूनां

बभञ्ज बाणैर्धनुषां सहस्रम् ॥

13

दृष्ट्वा पौरस्त्रीवचनानिः—

“संयोज्य हस्तौ गजतुल्यरामो

नारोपयेच्चैनुरेष बाणैः ।

सीता सुकेशी च वयं च सर्वाः

पतेम बद्धा”विति काश्चिदाहुः ॥

14

“श्रद्धा विवाहे नृपतेर्यदि स्यात्

‘गृहाण सीतामि’ति चोक्तवान् स्यात् ।

कुतो न्यधात् शैबधनुस्तदग्रे

मूढो नृपोऽसा”विति चाहुरन्याः ॥

15

“लज्जा न सर्वज्ञमुनेरपी”ति

“भूपादपि क्रूरजनो नचे”ति ।

ऊचुः, “स रामो न हि भञ्जयेच्चेत्

पीनस्तनी सा भविता ह्यभाग्या” ॥

16

वधूभिरित्थं कथिते, महर्षि-

सङ्क्षेपे देवेष्वथ दृष्टवत्सु ।

ब्रीडायुतान् वारणमेरुमुख्यान्

कुर्वन् स्वगत्या प्रययौ स रामः ॥

17

निमेषशून्याः सभिकाः पदाभ्यां

चापावमर्दं शरबन्धनं च ।

वेगाददृष्ट्वा, धनुषः करेण

स्पर्शं त्वपश्यन् ध्वनिमप्यशृण्वन् ॥

18

मं दृष्ट्वा पुरजनवाक्यम् :—

“स राजपुत्रो”, “हरिरब्जनेत्रः”

“स नीलमेघः”, “स तु पुष्पकान्तिः” ।

“क्षीराब्धिवासी हरिरेष”, “मर्त्यो

न चे”ति पौरा बहुधाऽब्रुवन्स्ते ॥

19

सीतापि रामं स च जानकीं तां

द्रष्टुं सहस्रं नयनानि नालम् ।

“तथाऽनुजं पश्यत”, “योगिनं ता-

वानीतवन्तं नमते” त्यवोचन् ॥

20

जानक्याः स्फटिकगृहप्रवेशः—

अन्त्यां दशां प्राप्य विसृज्य तल्पं

सखीवृता पद्मतटाकतीरे ।

सा स्फाटिके सन्ननि चन्द्रकान्त-

जलार्द्रपद्मं शयनं विवेश ॥

21

सीताविरहप्रलापः—

सज्जे धनुष्यात्तकरौ तदीयौ

सबाणतूणीरयुतौ तथांसौ ।

पुष्पाढ्यवक्षश्च यदीह दृष्टं

स्याज्जीवितं मे पुनरेव दृष्टम् ॥

22

आकाशचन्द्रेण सपुष्पकेशैः

चापेन युक्तो जलदः स्वदग्ध्याम् ।

पीत्वा मम प्राणजलं मदीय-

चित्ते वसत्यद्य सदा वसेच्च ॥

23

कामः कठोरः कठिनान् स्वबाणान्

मयि प्रयुङ्क्ते, कलुषां ततो माम् ।

“मा ते भयं स्यादि” ति वाक्यमुक्त्वा

ह्यरक्षतस्तस्य कुतो हि पुंस्त्वम् ॥

24

“भो भोः स्तनौ ! किन्नु फलं प्रवृद्धया

दुर्भेदचापं धृतवान् दयालुः ।

चन्द्राननो यो भुवि तस्य वक्षः-

संश्लेषसौख्याय तपो विधत्तम्” ॥

25

इषूनमुश्चन्मदनो हृदिस्थः

तच्चित्तरोगोत्थकुचद्वये मे ।

विषेण सिञ्चन्नपि नैष पूर्व-

चन्द्रः कलङ्को हि न तस्य मध्ये ॥

26

कामप्रयुक्तास्त्रविषावमग्न-

देहाददग्धा बहिरागता मे ।

प्राणास्तु तद्राघवपादमाप्य

गता निवृत्ताः कथमत्र चित्त ! ॥

27

विद्युद्युतो मेघ इवावतीर्य

गां प्राप्य यातो धृतयज्ञसूत्रः ।

न वेष्टि कोऽसाविति तं हृदिस्थं

अग्रे स्थितं तं च कुतो न जाने ॥

28

भूत्वा पयोऽन्ध्रावमृतं च लब्ध्वा

त्यजेद्यथा हेमघटेन मूढः ।

रामाङ्गसंश्लेषसुखं तथैव

विहाय लब्धं मम किं प्रलापैः ॥

29

नीलमालास्यचेष्ट्याः सीतान्तिकागमनम्ः—

वियद्वनुस्तुल्यविचित्ररूप-

समुज्ज्वलत्कुण्डलहारयुक्ता ।

चेटी गलत्कुन्तलवस्त्रयुक्ता

सा नीलमाला द्रुतमाजगाम ॥

30

चेष्टया धनुर्भङ्गवृत्तान्तकथनम्ः—

“स सालवृक्षोन्नतपाणियुक्तो

ह्यसौ हरिस्त्यक्तभुजङ्गतल्पः” ।

इत्येवमूह्यो मुनिनाऽनुजेन

साकं पुरीं प्राप स रामनामा ॥

31

धनुस्त्ववष्टभ्य पदा क्षणेन

जग्राह तच्छिक्षितयन्त्रतुल्यम् ।

प्रसूनवर्षे सति भग्नमेतत्

पपात, सा राजसभा चञ्चल ॥

32

॥ सन्देहनिवृत्तिः—

“स मेघरूपो मुनिना जगाम
स पद्मनेत्रस्त्वि”ति चेष्टिवाक्यैः ।
सीता, “प्रियोऽसावि”ति निश्चिकाय
भग्नय काञ्ची ववृधे नितम्बम् ॥

३३

इर्षात्पुनः पुष्टसुमध्यमा सा
प्रवृद्धवक्षोजयुता प्रहृष्टा ।
“तत्कारणैरेष स एव नो चेत्
ध्रुवं मृता स्या”मिति मन्यते स्म ॥

३४

कवाक्यम्ः—

स्वामिन् ! त्वया प्राप्तवतोऽस्य सद्यः
कार्यो विवाहः किमथो नरेन्द्रम् ।
ससैन्यमानाय्य ततः किमस्य
कार्यो वद त्वं त्विति भूप आह ॥

३५

नकेन दशरथाय दूतप्रेषणम्ः—

अथैवमुक्ते जनकेन, योगी
“शीघ्रं नृपस्यानयनं वरं स्यात्” ।
इत्याह, वृत्तं सकलं च दूतै-
र्न्यवेदयन्मैथिल एव राज्ञे ॥

३६

दशरथप्रस्थानपटलः

(गण्डकंसीपल्लवं)

जनकदूतागमनम्:—

भेरीरवाढ्यां गमिता अयोध्यां
 सङ्घे नृपं द्रष्टुमपारयन्तः ।
 अनेकभूपालकिरीटशोभि-
 पुरीमुखे तस्थुरिमे हि दूताः ॥

1

सन्देशपठनम्:—

दूता इमे, “ख्यातगुणिन् नरेन्द्र !
 गृहाण पत्रं त्विदमि”त्ययच्छन् ।
 जग्राह तद्राजसभास्थविद्वान्
 पपाठ राज्ञश्च निदेशवश्यः ॥

2

धनुर्भङ्गश्रवणम्:—

“पुरा कपर्दी धनुषैव येन
 जिगाय लोकानथ दक्षयज्ञे ।
 तच्चापभङ्गध्वनिरेव पूर्वं
 मया श्रुतः किन्वि”ति भूप आह ॥

3

[याऽऽदेशः—

“यत्रास्ति रामो रघुवंशराज-
पुण्यैकजातो मदनेन तुल्यः ।
सैन्यं नृपास्तां मिथिलां प्रयातु
तद्वधुष्यतामि”त्यवदन् नृपेन्द्रः ॥

4

[रथसेनाप्रस्थानम् :—

नृपस्य गम्भीरगतेस्तु सेना
व्याप्ताऽभवत्सर्वत एव लोके ।
वातेन सिन्धुः सकलं विनाश्य
व्याप्नोति यद्वत्प्रलये प्रवृद्धः ॥

5

रघूद्वहः सर्वजनार्तिहन्ता
नैव प्रतस्थे, प्रथमं ततोऽपि ।
उत्थाय मध्ये प्रसृतस्तदीय-
सेनाप्रभागो मिथिलां जगाम ॥

6

विप्राः—

गजैर्वधूभिश्च समं प्रयातुं
भीता युताश्छत्रकमण्डलुभ्याम्
जपादि कर्माईकरानयोच्चैः
कृत्वा पदाग्रैः प्रयुधुर्दिजेन्द्राः ॥

7

सिष्ठः—

बहुश्रुतैः यागपरैश्च विप्रैः
समेत्य मुक्ताशिबिकां प्रविष्टः ।
अरुन्धतीनायक एष यातो
हंसं समारुह्य यथा विरिञ्चिः ॥

8

परतशत्रुघ्नौः—

गजैस्तुरङ्गैः परितो वृतौ तौ
शैलं यथा सिन्धुरिमौ कुमारौ ।
तथाऽनुयातौ तमृषिं वसिष्ठं
तौ भ्रातरौ गाधिसुतं यथैव ॥

9

दशरथः—

तन्नित्यकर्माणि विधाय विष्णुं
प्रणम्य गोभूमिसुवर्णमुख्यान् ।
दत्त्वा द्विजेभ्यो मुदितः किरीटी
शुभे मुहूर्ते नृपतिः प्रतस्थे ॥

10

चन्द्रशैलप्राप्तिः—

क्रोशद्वयं प्राप्य रघुप्रवीरः
तं चन्द्रशैलस्य तटं विवेश ।
नारीसुकेशस्तनसक्तपुष्प-
सुगन्धिसैन्यं न्यवसत्तटेऽस्मिन् ॥

11

14

चन्द्रशैलदर्शनपटलः

(வரைக்காட்சிப்படலம்)

।णां श्रमपरिहारः—

अध्वश्रमात् सुप्तवधूसुखाङ्घ्रिन्
 पद्मभ्रमेण भ्रमरा भ्रमन्ति ।
 समीक्ष्य सख्यः प्रतिबिम्बमासां
 भ्रान्ता बभूवुः स्फटिकस्थलेषु ॥

1

श्वः—

भूम्यां लुठन्तस्तुरगाः स्वदेह-
 धूलिं च निर्धूय भवन्ति पूताः ।
 मैत्रीं खलैराप्य ततोऽत्र दोषान्
 ज्ञात्वा यथा तान् विसृजन्ति सन्तः ॥

2

द्वः—

नद्यः प्रवाहै रहितास्तु वारि
 यच्छन्ति भूयः खननेन किञ्चित् ।
 दानैकशीलाः स्थितमल्पमर्थं
 सप्रेम यच्छन्ति यथाऽर्थिवर्गे ॥

3

दीपारोपणम्—

मन्दारमालोज्ज्वलितस्य रात्रः

सेनासमुद्रे बहुघोषयुक्ते ।

आरोपिता दीपगणा विभान्ति

पयोधिसम्भूतसरोजतुल्याः ॥

13

चन्द्रोदयः—

भुक्त्वा समूहे सितसैकतस्थे

भूत्वा चरच्छ्वेतसुशङ्खतुल्यः ।

उत्थाय सिन्धोरुडुभिः समेत्य

विभाति चन्द्रो गगने विशुद्धः ॥

14

निशानयनम्—

भुक्त्वा समक्षं रतिशास्त्रसारं

कृत्वा वधूवाञ्छितमेव सर्वम् ।

नाट्यं च सङ्गीतयुतं समीक्ष्य

निन्युर्निशां सैन्यगता नरास्ते ॥

15

15

पुष्पापचयपटलः

(பூங்கொய் படலம்)

सूर्योदयः—

तमो हिरण्यं ह्यडुरूपदंष्ट्रा-

युतं निहन्तुं किरणाख्यहस्तैः ।

युतो रविः पश्चिमशैलरूप-

स्तम्भादुदेति स्म यथा नृसिंहः ॥

1

न्यस्य दशरथस्य शोणानदीप्राप्तिः—

रथाधिरूढः कृतनित्यकर्मा

जगाम राजा, नृपवाहिनीं च ।

शोणानदीं प्राप सरोजयुक्तां

वनैः समन्तादुपशोभितां च ॥

2

॥मुपवने वासः—

तदा रवावम्बरमध्यमाप्ते

वधूयुता राजसुतास्तदन्ये ।

पुष्पापचित्या सलिले विहार-

योग्यं नदीजुष्टवनं प्रयाताः ॥

3

त्रीणां मधुरालापाः—

सुभूषितानां मधुरस्वनानां

सुकुन्तलानां वचनं वधूनाम् ।

श्रुत्वा न कूजन्ति पिका ह्रियेव

किं रम्यवाचां पुरतोऽन्यवाक्यैः ॥

4

स्त्रीणां पुष्पापचयः—

सुधाम्रवन्नेत्रयुताङ्गनाभिः

स्पृष्टास्तु शाखाः स्वयमेव नम्राः ।

वर्षन्ति चेत्पादतलेषु पुष्पं

को वा विशेषो नमने नराणाम् ॥

5

रमासमस्त्रीकरपद्मयोगात्

सिंहातिशाय्युत्तमवीर्यभाजाम् ।

नृणां नमेतां यदि शैलहस्तौ

कः पुष्पशाखानमने विशेषः ॥

6

अमरभ्रमणम्—

नदीतटाकेषु न भूतपूर्वं

नारीलतोद्यन्मुखरूपपद्मम् ।

मृङ्गाश्चरन्तो न हि तत् त्यजन्ति

दृष्ट्वा नवं वस्तु पारित्यजेत् कः ॥

7

एका युवती—

युवा तरौ प्रेक्ष्य तु “नारिकेल

फलान्यहो स्त्रीकुचवद् विभान्ति” ।

इत्याह, “कां वा हृदि मन्यतेऽसौ”

इतीरयित्वा रुदति स्म भार्या ॥

8

अपरा युवती—

पत्न्याः पुरः स्यन्तरनाम मोहात्

जगाद भर्ता, कुपिता नताङ्गी ।

सा पुष्पमाघ्रातवती रुदन्ती

दग्धं प्रसूनं श्वसनैस्तदीयैः ॥

9

सौन्दर्यम्—

“महर्षयो योगरता मनोज-

बाणैर्हता न स्युरितीयमुक्तिः” ।

वृथैव, पुष्पापचयोद्यतानां

स्त्रीणां भ्रुवो हन्तुमिमान् समर्थाः ॥

10

को युवा —

देवैरलेख्याद्भुतमूर्तिमत्याः

समीक्ष्य शोभां हतचित्तदृष्टिः ।

आरुह्य शाखां मुकुलानि पुष्प-

बुद्ध्याऽपचित्य प्रददाति कश्चित् ॥

11

जलक्रीडागमनम्—

सुच्छायया शीततमे वनेऽस्मिन्

पुष्पापचित्यां सकला विरक्ताः ।

शुद्धे जले श्वेततरङ्गपूर्णे

विहर्तुकामाः प्रययुर्हृदादीन् ॥

12

16

जलक्रीडापटलः

(புணல்விளையாட்டுப்படலம்)

जलाशयगमनम्—

स्वकीयशोभाजितदेवबृन्दाः

नार्यो नरा भृङ्गयुतादरण्यात् ।

उत्थाय गच्छन्ति नदीहृदादीन्

यथा गजा यान्ति वने सभार्याः ॥

1

सलिलमञ्जनदृश्यम्—

दुर्वाससः शापत इन्द्रभाग्यं
पुरा पयोधावमराङ्गनाभिः ।
मग्नं यदासीत् सममास तेन
जलाशये मग्नवतां समूहः ॥

2

एका—

काचिन्मनोज्ञा धृतपुष्पकेशा
दृष्ट्वा स्वबिम्बं सलिले सखीं ताम् ।
मत्वा भ्रमात्स्वेन समं हसन्ती
तस्यै ददौ सा स्तनलग्नहारम् ॥

3

अपरा—

सुमेखला मध्यतलात् च्युतास्ताः
जलावगाहे पतिता हृदेषु ।
पदावगृह्णन्, “किमु पादलग्न-
सर्पोऽय”मित्थं भयमाप काचित् ॥

4

मत्स्याः—

मत्स्याः सकस्तूरिमधुप्रवाह-
गन्धं जले स्त्रीवपुषो वहन्ति ।
सङ्गात् सतां ज्ञानयुता नराः स्यु-
रित्यत्र किं वाऽन्यनिदर्शनेन ॥

5

प्राशयः—

स्नाताङ्गनादेहसुकुङ्कुमेन
नृपाङ्गसम्बद्धसुचन्दनेन ।
युक्तं हृदस्थं सलिलं च नील-
घनाढ्यरक्ताम्बरतुल्यमासीत् ॥

6.

पूर्यास्तमयः—

कुरङ्गनेत्राः पुरुषैः समेताः
यच्चक्रेताः सलिलावगाहम्
समीक्ष्य तत्कर्तुमनाः स्वयं च
किं पश्चिमाब्धिं तपनो विवेश ? ॥

7

चन्द्रोदयः—

पूर्वं नृपः क्षीणबलो जितोऽपि
यथा पुनर्योद्धुमुपैति मोहात् ।
जितस्तु नारीवदनैः प्रयातः
शशी पुनर्योद्धुमुपैति तद्वत् ॥

8.

17

मद्यपानपटलः

(२ ण्ण ला ङु प ल ण्म)

चन्द्रिका—

सुराप्रवाहो धवलः किमेष ?
किं मूर्तिमद्भानरसप्रवाहः ? ।
अन्तःस्थकामस्रवणं बहि-
र्वेत्यूह्याऽभवद्यापृतकौमुदीयम् ॥

1.

नानागृहाणि—

छायातलं मौक्तिकमण्डपस्य
चरत्पयोदावृतकाननं च ।
स्थलं विशुद्धस्फटिकैर्निबद्धं
प्रसूनगेहं विविशू रमण्यः ॥

2

सुरया कामवर्धनम्—

पुष्पागरूढत्कचभारयुक्त-
स्त्रीभिः सुपीता मदिराऽथ तासु ।
अन्तःस्थ कामाग्निमवर्धयत्सा
हुतं वृतं वर्धयते यथाऽग्निम् ॥

3

चित्तभ्रमः—

सन्दिग्धमध्या स्वमुखं सुरायां
दृष्ट्वाऽन्यनारीति विभाव्य काचित् ।
“उच्छिष्टमद्यं पिबसीह कस्मात्
पित्तेऽन्यदस्तीति” जहास तत्र ॥

4

चन्द्राय अभयप्रदानम्—

सुरास्थचन्द्रप्रतिबिम्बदृष्ट्या
काचित्प्रमत्ता, “ननु चन्द्र ! राहोः ।
भीत्या निलीनोऽत्र भवान् भयं ते
माभूत्” इतीत्यं तमुपादिशत् सा ॥

5

निद्रिकायां मदिरात्वभ्रमः—

प्रसूनगेहस्थितरन्ध्रमार्गात्

उयोत्स्नां पतन्तीं भुवने स्म काचित् ।

गृह्णाति पात्रे, मदिरेति मत्वा

नारीस्वभावादुत चित्तमोहात् ॥

6

मद्यपानवैचित्र्यम्—

स्वपाणिकम्पात् मधु यच्च तल्पे

पपात तत् पानमदेन काचित् ।

विस्मृत्य, “तिष्ठेन्मधु” चेति मत्वा

सा रिक्तपात्रं कुरुते निजोष्ठे ॥

7

कपटनिद्रा—

एका ययौ रन्तुमनाः प्रसून-

तल्पं, न तद् ज्ञातमभूत् प्रियस्य ।

आलस्यमोक्षच्छलतो लुठन्ती

“घण्टा किमासीत्” इति सा जगाद ॥

8

दूतसन्देहः—

सशूलपाणेर्नृपतेः समीपं

केकासमा काचिदगात् जवेन ।

कामेन रात्र्या सुरया नु केन

दूतेन नीतेयमिदं न जाने ॥

9

प्रियापादताडनम्—

काचित्पदा भर्तुरुरो जघान

केल्यां, कराभ्यां स जुगोप वक्षः ।

“प्राणप्रियां चित्तगतां रिरक्षुः

रुणत्सि किं वे”ति जगाद साऽपि ॥

10

स्वप्नाभिनयः—

असत्यनिद्रावशमेत्य काचित्

स्वप्नच्छलात् सा पतिमालिलिङ्ग ।

यथा तुषारं शमयेद्विवस्वान्

कामो वियोगं शमयेत्तथैव ॥

11

चन्द्रसूर्यौ—

कृताल्पपुण्यैरिव लब्धभाग्यं

तदा शशी प्राप लयं क्षणेन ।

तद्विष्णुवक्षःस्थितकौस्तुभेन

समः पयोधौ रविराविरासीत् ॥

12

18

प्रत्युद्गमपटलः

(गङ्गादिगङ्गाणां पल्लवः)

दशरथस्य गङ्गातीरप्राप्तिः—

गजाख्यशैलोत्थितदानवारि-

सम्पूर्णनद्यः प्रवहन्ति यस्मिन् ।

सैन्याब्धिना तेन युतो जगाम

गङ्गातटं राघवसिंह एषः ॥

1

१ केन प्रत्युद्गमः—

श्रुत्वा नृपस्याऽऽगमनं प्रहृष्टः

रथाश्वमातङ्गमयाब्धिजुष्टः ।

प्रत्युद्गमार्थं जनकः प्रयास्यन्

ययौ यथा सूर्यमुपैति चन्द्रः ॥

2

२ नेनारेणुः—

त्रिविक्रमः सप्त यथोर्ध्वलोकान्

भित्त्वा पुरा मातुमगात् प्रपञ्चम् ।

सैन्योत्थितो रेणुरिमं च मार्गं

प्रविश्य गत्वा प्रसृतो जगत्याम् ॥

3

३ सेनयोरुभयोर्मेलनम्—

यदा त्वयोध्यापतिसैन्यराशि-

माविश्य युक्ता जनकस्य सेना ।

तदा पयोधिं प्रविशन्नदीनां

शब्देन तुल्यो ध्वनिराविरासीत् ॥

4

४ चक्रवर्तिनोरन्योन्यालिङ्गनम्—

ततोऽवतीर्य स्वरथात्तदग्रे

स्थितः, “त्वमारोह रथं ममे”ति ।

उक्तो महीशेन तमारुरोह

स मैथिलस्तं नृप आलिलिङ्ग ॥

5

दशरथेन कुशलप्रश्नः—

व्याघ्रेण सम्मानितसिंहतुल्यो

वैदेहमाश्लिष्य सबन्धुमित्रम् ।

क्रमेण पृष्ट्वा कुशलं, “त्वमग्रे

याही”त्यवोचत्, नृपतिर्ययौ च ॥

6

मिथिलातो रामप्रस्थानम्—

सुरैर्नरैर्नागवरैश्च बन्धो

रामोऽश्वयोधैः सहितो नगर्याः ।

प्रस्थाय, नानामणिबद्धहेम-

रथेन यातः सह लक्ष्मणेन ॥

7

मृतस्य पुनरुज्जीवनम्—

नीलोत्पलाभः सुरबन्धपादः

चित्रातिशाय्युत्तमरूपयुक्तः ।

रामो नृपं प्राप यथैव याताः

प्राणाः पुनः प्राप्य विशन्ति देहम् ॥

8

रामेण मातृवन्दनम्—

कपर्दिपाणिस्थितचापभेत्ता

रामः स्वमातुः क्रमशः प्रणम्य ।

उत्थाय तस्यौ तमवेक्ष्य तासां

हर्षं तदा को गदितुं समर्थः ? ॥

9

॥य पितुरादेशः—

“एतैरनीकैः सहितस्त्वमग्रे
याही” त्ययोध्यापतिराह रामम् ।
समस्तजन्तोरपि मातृकल्पः
शास्ता जनानां भुवि साक्षिभूतः ॥

10

मस्य मिथिलागमनम्—

रथाधिरूढैरनुजैः प्रहृष्टैः
पार्श्वद्वये तैर्विनतैः समेतः ।
सुशङ्खभेरीध्वनिभिः स रामः
ययौ समुत्थाय रथाधिरूढः ॥

11

तस्य नगरवीथीप्रवेशः—

नारीषु गेहाद्वहिरेत्य तत्र
स्थितासु तद्दीक्षणपुष्पवृष्टया ।
सिक्तः स रामः स्वपदेन गच्छन्
अवाप वीथीं मिथिलानगर्याः ॥

12

पुराङ्गनानां चित्तस्थितिः—

आद्ये हरावन्तिकमागते तु
बाला युवत्यः सकलाश्च वीथ्याम् ।
अनङ्गव्राणप्रहिताः समेत्य
प्रापुर्दशां यामथ तां वदामः ॥

13

पुराविहारपटलः

(२७०००००० ७७००००)

स्त्रीणां रामान्तिकागमनम्—

मयूरासारङ्ग समानगत्यः

नक्षत्रविद्युत्समकान्तिमल्यः ।

भूषारवैर्भृङ्गरैवरुपेताः

नार्यो जवात् रामसमीपमापुः ॥

1

तासां स्थितिः—

“दृष्टं प्रियं मूर्तिमदेव तस्मात्

जन्माभवत् सार्थकमि”त्युदीर्य ।

यथा जलं वीक्ष्य विवषेदेशे

मृगास्तु धावन्ति तथा स्त्रियोऽपि ॥

2

जवेन रामं गतमात्मचित्तं

गृहीतुकामाः प्रययू रमण्यः ।

ताः खिन्नमध्याः प्रचलत्प्रसूनाः

निम्नप्रदेशप्रवहत्पयोवत् ॥

3

काष्ण्यकारणम्—

श्रीरामदेहस्थितकाष्ण्ययोगात्

नेत्राणि कृष्णान्यभवन् किमासाम् ।

स्त्रीरत्ननेत्रैः किमु वीक्षितोऽसौ

रामोऽभवन्नीलतनुर्न जाने ॥

4

तेषालम्भः—

कामप्रयुक्तानिह पुष्पबाणान्

समीक्ष्य काचित् सुमुखी वभाषे ।

“रामस्य वीर्यं पितुरस्य चाज्ञां

ध्रिक्कृत्य कोऽसावबलानिहन्ता ?” ॥

5

प्रमोहितानां स्त्रीणां वचनानि—

बोद्धुं ह्यशक्ता निजदेहभारं

वल्लैकभूषोज्झितसर्वभूषा ।

अवाच्यसर्वोत्तमकामसौख्य-

रूपेण काचित् प्रतिमेव तस्थौ ॥

6

एका—

मन्त्रेत्रमार्गात् कपटी स रामो

विवेश चित्तं नयने पिधाय ।

अन्तः स बद्धः सखि ! तेन रन्तुं

गच्छेम शय्यामिति काचिदाह ॥

7

अपरा—

विस्रस्तभूषावसना हि काचित्

कामास्त्रघातं त्वविचार्य गात्रे ।

पश्यन्ति या राममिह्यदरेण

कोपादियं पश्यति तास्तु सर्वाः ॥

8

रामस्य सर्वाङ्गसौन्दर्यम् —

याः स्कन्धमैक्षन्त न ताभिरन्यत्
दृष्टं करौ पादतलौ च तद्वत् ।
सर्वाङ्गशोभां न हि काऽप्यपश्यत्
एको यथा सर्वमतस्थमीशम् ॥

9

परब्रह्मणो नारीहृदयवासः—

एकां सुकेशीं तनुमध्यमां तां
पातुं स रामो हृदयं विवेश ।
जगत् समस्तं जठरे कदाचित्
धृताच्च रामाद् भुवि कोऽस्ति बन्धः ? ॥

10

राजमार्गे रामं दृष्ट्वा नारीवचनानि—

स्त्रियाः कृते पावनराम! धीर!
रौद्रं धनुः पूर्वमभञ्जयस्त्वम् ।
कामेक्षुचापं त्वमिहाद्य भङ्क्त्वा
गृहाण मामित्थं काचिदाह ॥

11

दिव्यमङ्गलविग्रहदर्शनम् —

एका सुतप्ता श्लथिता रुदन्ती
सुदीर्घमुच्छ्वस्य सखीमवेक्ष्य ।
सम्योज्य हस्तौ, “सखि! राक्षसिम्बं
कामो लिखेत् किञ्चि”ति पर्यपृच्छत् ॥

12

तत्त्वनिर्णयः—

एतादृशान्युत्तमलक्षणानि

नरेषु न स्युः सुविमृश्यमाने ।

अतः स विष्णुर्भवतां वदामि

ज्ञायेत पश्चादिति काचिदूचे ॥

13

हस्यार्थगोपनम्—

वर्षामयूरीसदृशी यदेका

स्वकीयकामं हृदि गोप्तुमैच्छत् ।

कामस्य तद् ज्ञातमभूद्रहस्यं

मुखं मनोवन्न हि गोपनार्हम् ॥

14

परस्त्रीपराङ्मुखता—

“ताः स्विन्नगात्रा व्यथिताः सशोकाः

स्त्रियः स्वदृग्भ्यां न ददर्श शुद्धः ।

सस्मार नायं मनसाऽप्यतोऽसौ

किं स्नेहशून्यस्त्विति काचिदाह ॥

15

रामनिन्दापरा काचित्—

मुग्धासु नारीषु किमप्यलब्धा

गच्छन् स रामः करुणाविहीनः ।

ज्ञानी न चायं वृणुते हि सीतां

स घातकः स्यादिति काचिदूचे ॥

16

निर्लज्जा काचित्—

एका परां प्रेक्ष्य तु काममोहात्

“किं राममूर्तेर्निकटे मनो मे ।

दृष्टं त्वया ब्रूहि तदि”त्यपृच्छत्

आशायुतानां न भवेद्दि लज्जा ॥

17

प्राणं प्रार्थयाना अपरा—

“स्वप्राणदानेन परानरक्षन्

तद्वंशजाताः परमेष रामः ।

प्राणान् मदीयान् हि नः प्रयच्छेत्

क्रौर्यं कुतोऽस्ये”ति जगाद काचित् ॥

18

रामस्य समामण्डपप्रवेशः—

वधूभिरित्थं कथितः समन्तात्

भेजे नृपेन्द्रैः सहितः स रामः ।

वेदान्तवेत्रा कुशिकात्मजेन

तथा वसिष्ठेन युतां सभां ताम् ॥

19

तस्य आसने उपवेशः—

साकेतजन्मा मुनि धर्मवृद्धश्चै

नत्वा मुनी, प्राप्य तयोरनुज्ञाम् ।

छायासमैर्भ्रातृभिरेव गुप्तो

वरासनं प्राप्य रराज रामः ॥

20

रथस्य मण्डपागमनम्—

साकेतराजो निजबन्धुमित्रैः

समेत्य यातो मणिमण्डपं तम् ।

नक्षत्रवृन्दैरनुगम्यमानः

प्राप्नोति चन्द्रो गगनं यथैव ॥

21

नकस्य आतिथ्यम्—

वित्तं समस्तं जनकः प्रमोदात्

दत्त्वोपचारं कृतवान् यदत्र ।

जनेषु रामे च समानभावात्

चक्रे तदाऽसौ, किमितोऽन्यदस्ति ॥

22

20

सीतालङ्करणपटलः

(कालाङ्काणां पल्लवं)

सीतामानेतुं वसिष्ठादेशः—

सजीवचित्रप्रतिमाङ्गनाभिः

रघूद्वहे शक्रवदेधमाने ।

दृष्ट्वा वसिष्ठो जनकं बभावे

“सीतां मृगाक्षीं स्वमिहानये”ति ॥

1

घेटीकृतसीतालङ्कारप्रकारः—

अक्षणोर्यथा पक्ष्म, तदीयरूप-

प्रच्छादकान्याभरणानि चेति ।

विस्मृत्य सख्यो निजसुन्दरीं तां

अमण्डयन् शर्करया सुधां वा ॥

2

कण्ठभूषणम् —

कण्ठे तु तस्याः हरिशङ्खतुल्ये

सख्यो बबन्धुर्वरभूषणानि ।

सर्वाङ्गनामङ्गलकण्ठभूषा

सीताऽस्ति, कण्ठाभरणं कुतोऽस्याः ॥

3

तिलकालङ्कारः—

त्रिलोकनारीतिलकायितायाः

तस्या मुखे तास्तिलकं च चक्रुः ।

नीलोत्पलैरावृतपद्मजन्य-

चन्द्रोत्थनक्षत्रसमं तदासीत् ॥

4

सीतादर्शनेन स्त्रीणामपि मोहः—

सीताङ्गशोभां प्रसमीक्ष्य सख्यः

पद्मान्मधुप्राप्य यथैव भृङ्गाः ।

बभूवुरस्पष्टवचोविमुग्धाः

पुंसां वधूनां हि मनः समानम् ॥

5

तां पूर्णिमाचन्द्रसमां निरीक्ष्य
 स्त्रियोऽपि हर्षादभवन् विमुग्धाः ।
 एकैकमङ्गं रमणीषु रम्यं
 कः प्रेक्ष्य लावण्यनिधिं सहेत ? ॥

6

।तासौन्दर्यम् —

सुशङ्खहस्ता जलजासनस्था
 समस्तजन्तोर्हृदये वसन्ती ।
 अरुन्धतीतुल्यपतिव्रता सा
 समा हि रामेण किमत्र वाच्यम् ॥

7

तस्याः प्रस्थानम्—

नता सखीभिर्मणिभृद्वितान-
 च्छायातले दीपसमा उ्वलन्ती ।
 तारागणे बालशशी यथैव
 सीता सभां गन्तुमथ प्रतस्थे ॥

8

तदीयगमनप्रकारः—

थान्त्याः स्वपुत्र्या मृदुपादखेदं
 मत्वेव भूः पल्लवपुष्पराशिम ।
 आस्तीर्य सर्वत्र गतैवमूढा
 सीता ययौ भूषणशिञ्जितेन ॥

9

तस्याः मणिमण्डपप्राप्तिः—

हेमप्रभा चन्दनशीतलाङ्गी

सुपुष्पगन्धा तडिता समाना ।

देवाङ्गनाहंससुधा विजित्य

प्रापन्नुपाढ्यं मणिमण्डपं सा ॥

10

सीतायाः दिव्यमङ्गलविग्रहः—

सीताशरीरं श्रुतिवच्च नित्यं

नराश्च बध्वः प्रसमीक्ष्य मुग्धाः ।

तथैव तस्थुः प्रतिमासमानाः

निश्चेष्टिता निश्चलनेत्रयुक्ताः ॥

11

रामेण सीतादर्शनम्—

कन्यासुधां वीक्ष्य पयोदवर्णः

“सा जानकी वा न हि वे”ति मुग्धः ।

निश्चित्य पश्चान्मुमुदे स रामः

सिन्धोः सुधां प्राप्य यथा सुरेन्द्रः ॥

12

वसिष्ठप्रहर्षः—

अस्मत्तपोभिर्जनितः स रामः

सशङ्खचक्रो हरिरेव यस्मात् ।

तस्मादियं स्यात् कमलोत्थितश्री-

रितीव मत्वा मुमुदे वसिष्ठः ॥

13

रथानन्दः—

समस्तलोकाधिपतिः स राजा

सीताङ्गशोभां प्रसमीक्ष्य मेने ।

“सप्तपि लोका हि मयाऽत्र भुक्ताः

परन्तु लक्ष्मीमलभे त्विदानीम् ॥

14

तुरन्तिके सीतोपवेशः—

विहाय पद्मं नृपसम्भजाता

त्वादौ वसिष्ठं रघुपुङ्गवं च ।

प्रणम्य हर्षाश्रुसमेततात-

पार्श्वे वरिष्ठासनमाविशत् सा ॥

15

परमानन्दभरितो विश्वामित्रः—

एषा विषाक्षी कमलासनेति

नीलाद्रिरामो यदि वेत्ति पूर्वम् ।

चापोऽस्तु भिन्द्यादपि सप्तशैलान्

इतीव मेने कुशिकात्मजोऽसौ ॥

16

सीतायाः सन्देहनिवृत्तिः—

रामेण चापग्रहणं च भङ्गं

श्रुत्वा जनेभ्यो गतसंशया सा ।

चित्तस्थितं तं बलयस्थनेत्रा

ददर्श सीता पुरतोऽप्यपाङ्गैः ॥

17

हृदिस्थचोरेण धनुस्तु भग्न-

मासीदिति प्रेक्ष्य तुतोष सीता ।

बन्धाद्विमुक्तो हृदये रमेशं

दृष्ट्वा यथा मोक्षमुपैति विद्वान् ॥

18

दशरथेन विश्वामित्रं प्रति मुहूर्तदिनप्रश्नः—

विज्ञानपारङ्गतकौशिकं तं

दृष्ट्वा प्रसिद्धो रघुवंशभूपः ।

“श्रेष्ठं दिनं किं तनुमध्यसीता-

विवाहयोग्यं वद चे”त्यपृच्छत् ॥

19

मुहूर्तदिननिर्णयः—

उत्प्लुत्य केदारतलेषु मत्स्याः

निग्नन्ति वृक्षान् महिषांश्च यत्र ।

तत्कोसलाधीश ! “विवाहयोग्यं

दिनं श्व एवे”ति मुनिर्जगाद ॥

20

दशरथेन स्ववेश्मगमनम्—

नतेषु भूपेषु रघुप्रवीरो

रत्नाढ्यसावर्तसुशङ्खधौषैः ।

बालार्कतुल्याभकिरीटयुक्तः

विप्रैर्नियुक्तः प्रययौ स्ववेश्म ॥

21

स्तमयः—

हंसीव कृच्छ्रेण जगाम सीता।

रामोप्यगच्छन्निजहेमसम् ।

महर्षयो भूपगणाश्च जग्मुः

सूर्योऽपि मेरावभवन्निलीनः ॥

22

21

सीताविवाहपटलः

(கடிமணப்படலம்)

[नक्याः स्थितिः—

यत्नेन लब्ध्वाऽपि तटाकतीरं

पातुं जलं यद्वदलब्धभाग्याः ।

पिपासवः स्वेदमवाप्नुवन्ति

तां वै दशां प्राप पिकस्वना सा ॥

1

वेरहिण्यास्तस्याः शोकवचनानि—

तद्बुर्बलप्राणहरैकदीक्षाः

किं वञ्चकाः सन्ति निशे ! कठोरे ! ।

सूर्योदये मे पतिरेष रामः

मां प्राप्नुयात् त्वं च कुरु प्रभातम् ॥

2

मलयमारुतम् —

वाताख्यशार्दूल ! सुगन्ध ! शीत !

गुहानिवासिन् ! मलयाचलस्य ।

ज्योत्स्नारूपदन्तैर्युत ! वह्निरूप !

मत्प्राणमन्विष्यसि किन्तु हन्तुम् ! ॥

3

वीथ्यां कन्यासु अत्याचारः—

रथ्याचरो नीलघनाभवीरः

रात्रिन्दिबं मुञ्चति नैव मां सः ।

अनूढकन्यानिकटं प्रयान्तः

कुलीनभूपाः किमु सन्ति लोके ॥

4

रात्रिनिन्दा—

गीतं न शान्तं न दिवाभ्युपैति

चिन्ता न याता न निशावसानम् ।

चित्तेऽस्ति रोगो न च याति शोकः

निद्रापि नायात्यदृहो किमेतत् ! ॥

5

समुद्रनिन्दा—

सिन्धो ! समुत्थाय पतंस्तरङ्गैः

श्रान्तस्वदेहो वलयैर्विहीनः ।

नाम्रोषि निद्रां सततं च तस्मात्

कन्यासि किं त्वं मदनाद्विभेषि ? ॥

6

कविवचनम् —

इत्थं बहुक्त्वा व्यसनेन सीता

यदा सुतसा श्लथिता बभूव ।

तस्यां निशायामनघः स समः

स्मृत्वा यद्वचे तदिदं वदामः ॥

7

इतसेन रामेण बहुधा चिन्तनम्—

चित्ते पुरा नेत्रशलाकया तां
कामातुरोऽहं व्यलिखं पुनस्ताम् ।
दृष्ट्वाऽद्य पूर्णां नहि वेष्मि-शोभां
दृश्येन्न किञ्चित्तडितां पुरस्तात् ॥

8

द्रदूषणम्—

हे चन्द्र! सीतामुखतुल्यरूप!
कामाख्यबीजस्य च दोहद! त्वम् ।
न तेऽनुरूपं किल कृष्यमेतत्
एकाकिनं मां न करोषि मित्रम् ॥

9

वेषाक्षिणी—

अग्निं वमत्पन्नगदन्तपङ्क्त्यां
क्रूरं विषं स्यादिति तन्न सत्यम् ।
मन्नेत्रचित्ते सततं वसन्त्याः
तस्यास्तु दृष्ट्यां विषमस्ति सत्यम् ॥

10

देवाधिदेवे बहुरूपचिन्ते

“सीताविवाहो भविता अ एष ।
पुरीमलङ्कृत्य निवेशतां तद्
भेरीरवे” रित्यवदन्महीशः ॥

11

सूर्योदयः—

“रामोऽङ्गनाभो जलजोत्थसीता
 मिथो मिलेतां परिणीय तौ श्वः” ।
 इतीदमाकर्ण्य रेविः स्ववंश्य-
 रामोत्सवं द्रष्टुमिहोदितः किम् ॥

12

पत्तनालङ्कारप्रकाराः—

नराः स्वगेहान्यथ तोरणानि
 सम्पूर्णकुम्भान् वसनैश्च रत्नैः ।
 आच्छाद्य सम्यक् बहु भूषयन्ति
 कुर्वन्ति भोष्यं द्विजभोजनाय ॥

13

जना नगर्या गृहपूर्वभागे
 तारागणैर्व्योमगतैः समानान् ।
 निर्मान्ति मुक्तामयमण्डपांस्ते
 तच्छायया धर्मनिवारणार्थम् ॥

14

स्त्रीणामलङ्कारः—

काश्चित्सुगन्धं वसनानि काश्चि-
 दन्याः प्रसूनं तिलकं मुखेषु ।
 धृत्वा च रम्योष्ठतलेषु वर्णं
 कृत्वा, विभान्त्यत्र विभूषिताङ्गयः ॥

15

लोकत्वभ्रान्तिः—

तद्रत्नकान्तिप्रतिबिम्बहेतोः

पुरःस्थितं द्रष्टुमपारयन्तः

किं देवलोकस्त्वयमेव वा किं

मन्यो भवेद्वेति सुरा विमुग्धाः ॥

16

शरथेन विवाहमण्डपाऽऽगमनम् —

आद्यन्तहीनं मणिमण्डपं तं

शैलोज्ज्वलं हेमविभूषितान्तम् ।

सीताविवाहोचितवस्तुजुष्टं

साकेतराजः प्रविवेश तुष्टः ॥

17

मणिमण्डपः—

महर्षिवृन्दैरमरैर्महीशैः

अन्यैः समृद्धो मणिमण्डपोऽसौ ।

जगत्समस्तं प्रसतोऽस्य त्रिणोः

नीलोदरेण स्वयमाप साम्यम् ॥

18

रामेण ऊर्ध्वपुण्ड्रधारणम् —

आब्रह्मकीटं भुवि सर्वजन्तोः

विनाश्य मोहं परमं पदं तु ।

तेषां प्रदातुं क्षममूर्ध्वपुण्ड्रं

रत्नात्वा स रामो धृतवान् स्वकीयम् ॥

19

कर्णकुण्डले—

रात्रिन्दिवं चन्द्ररवी तु सीता-

स्थितिं निरीक्ष्य स्वयमेत्य रामम् ।

तत्कर्णमूले वदतः किमेता-

वित्येवमास्तां धृतकुण्डले द्वे ॥

20

उत्तरीयम्—

महात्मनां ज्ञानसमं यथेच्छ-

सञ्चारयोग्यं धवलोत्तरीयम् ।

दयाप्रवाहैः सदृशं च राम-

कण्ठेऽभवन्मौक्तिकहारतुल्यम् ॥

21

यज्ञोपवीतम्—

महर्षिदेवादिभिरप्रमेय-

त्रिमूर्तिरूपोऽहमिदं भवद्धिः ।

ज्ञातव्यमित्थं वदतीव रामः

त्रिभिः स्ववक्षःस्थितयज्ञसूत्रैः ॥

22

रामवेषपरिग्रहः—

नागेशयानः सुरकार्यहेतोः

उत्थाय विष्णुर्धृतरामवेषः ।

समान् रिरिक्षुः स्वयमात्मदेह-

मलञ्चकार स्वशरीरतुल्यम् ॥

23

रोहणम् —

गवां सहस्रं मणिहेमभूमीः

सद्भ्यो यथेष्टं च वितीर्य रामः ।

वेदैकवित्तरथ विप्रवर्यैः

संस्तूयमानो रथमारुरोह ॥

24

तृभिरुपचारः—

सानन्दबाष्पो रथसारथिः सन्

यथाऽरुणोऽसौ भरतः सदण्डः ।

तस्थौ रथाम्रे व्यजने तथाऽन्या-

वगृह्णतां याति रथेन रामः ॥

25

।मस्य विवाहमण्डपप्राप्तिः—

साकेतराजो गजतुल्यभूपैः

समेत्य यं मण्डपमाप्य तस्थौ ।

रामोऽपि धन्वी सरयस्तमाप

रक्तो रविर्मरुमुपैति यद्वत् ॥

26

क्षीतायास्तत्रागमनम् —

समीनचन्द्रं स्वयमादधाना

प्राच्यां रथे जातवतीव सीता ।

पूर्वं पयोधौ भुवि चाद्य पश्चात्

जातेव शैलादगमत् सभां ताम् ॥

27

विप्रैः सह वसिष्ठागमनम् —

वेदान्तविद्विर्धृतयज्ञसूत्रैः

युतो विवाहं विप्रैर्विधातुम् ।

शास्त्रोक्तसंभारगणान् गृहीत्वा

समाययौ मोदयुतो वसिष्ठः ॥

28

योगभोगौ—

हंसीव सीता जयवीररामो

विवाहपीठे सहितौ निषण्णौ ।

किं योगभोगौ सहितौ वृथिव्या-

मित्येवमूह्यौ किल तावभूताम् ॥

29

कन्यादानम् —

स मैथिलो राममुखं निरीक्ष्य

“सुतां मदीयां रमयेव विष्णुः ।

लब्ध्वा चिरायुर्भव चे”त्युदीर्य

श्रीरामहस्तं सलिलैरसिञ्चत् ॥

30

शिलारोहणारुन्धतीदर्शने —

तौ दम्पती कङ्कणसूत्रहस्तौ

प्रदक्षिणं चक्रतुरग्निवेदिम् ।

स्पृष्ट्वा शिलां पादतलेन सीता-

ऽध्यरुन्धतीमग्रतले ददर्श ॥

31

वेशः—

तथाऽन्यकर्माणि विधाय रामः
तपोधनान् हर्षयुतान् प्रणम्य ।
नत्वाऽप्ययोध्यापतिपादयुग्मं
सीतां करे प्राप्य गृहं विवेश ॥

32

वृवन्दनम् —

कुर्वन् प्रियं मातुरपेक्षयाऽसौ
आदौ तदा केकयराजपुत्रीम् ।
नत्वा, ततः कोसलराजपुत्रीं
पूतां सुमित्रां च ननाम रामः ॥

33

चत्तराफल्गुनी—

रम्योत्तरे फाल्गुननाम्नि मासि
सहस्रनामा रघुवीरसिंहः ।
जग्राह सीतां भगवान् वसिष्ठो
वेदोक्तमार्गेण जुहाव वडिम् ॥

34

लक्ष्मणादीनां परिणयनिर्णयः—

“लक्ष्मीसमा भ्रातृसुताश्च तिस्रः
रामानुजानां च कृते व्रतानाम् ।
गृहाण राजन्”ति मैथिलोऽसौ
सम्भाष्य राज्ञा सह निश्चिकाय ॥

35

शरस्य मिथिलायां कतिपयदिनवासः—

दत्त्वा यथेष्टं रघुवंशभूपः

बहुश्रुतैर्योगिवरैः समेत्य ।

उवास दृष्टो मिथिलानगर्या

बहूनि यातानि दिनानि तस्य ॥

22

परशुरामपटलः

(परशुरामपटलः पल्लवः)

वेश्यामित्रस्य हिमालयगमनम्—

अनेकभोगाननुभूतवन्तौ

तौ दम्पती गाधिसुतस्तदानीम् ।

वेदोक्तरीत्या त्वनुगृह्य हार्दं

दिश्युत्तरस्यां प्रययौ हिमाद्रिम् ॥

शरस्य अयोध्यां प्रति प्रस्थानम्—

रघूद्वहो गन्तुमनास्त्वयोध्यां

“प्रस्थायतां सैन्य”मितीरयित्वा ।

ततो महीशैर्गजतुल्यवीरैः

सर्वोत्तमं स्वं रथमारुरोह ॥

मार्गे दुर्निमित्तानि—

मार्गे मयूराः किल दक्षिणेन

काकादयो वाममुखाश्च जग्मुः ।

तद्दीक्ष्य “विघ्नो भविते”ति मत्वा

स्तब्धो नृपो नैव ययौ रथेन ॥

प्रश्नः—

दैवज्ञमाहूय नृपोऽब्रवीत्

“किं वा सुखं स्यादुत दुःस्वप्नमात्”

“विघ्नो भवेदद्य ततो विनश्येत्”

इत्याह भूपं द्विजशास्त्रवेदी ॥

4

रामाऽऽगमनम्—

जटाप्रभामिस्तमसां निहन्ता

कुठारहस्तो ष्वलिताग्निनेत्रः ।

चलन्महामेरुसमानरूपः

क्रूराशनेस्तुल्यविसवयुक्तः ॥

5

स्तब्धं समस्तं जगदेव तेन

दिशागजाश्च श्लथिताः, सुराद्याः ।

भीताः, समुद्राः कथिता बभूवु-

रानभ्य चापं शरमाददे सः ॥

6

नतांश्च शैलान् जलधीन् प्रवृद्धान्

कुर्वन् कुठारायुधजामदग्न्यः ।

प्राप्तस्तदा, रामपिता निरीक्ष्य

“प्राप्तः कुतोऽसा” विति मन्यते स्म ॥

7

रामं दृष्ट्वा परशुरामवचनम्—

जाने भवद्गमधनुःप्रभावं

जिज्ञासुरेवं भुजयोर्वलं तत् ।

रामेण दशरथमूर्च्छापनयनम् —

जितः प्रयातो जमदग्निसूनुः

निश्चेष्टितं मूर्च्छिततातवर्यम् ।

नत्वा पुरस्तादनघः स रामः

दुःखाम्बुधेः पारममुं निनाय ॥

17

श्रीरामेण वैष्णवधनुषो वरुणायार्पणम् —

प्रसूनवर्षार्यमिहागतेषु

देवेषु दृष्ट्वा वरुणं स रामः ।

दत्त्वा धनुः “रक्ष तदि” त्युदीर्य

ययावयोध्यां वृतसैन्यराशिः ॥

18

दशरथेन केकयदेशं प्रति भरतप्रेषणम् —

मातामहस्ते जगतां प्रशास्ता

त्वां द्रष्टुकामो भरत ! त्वमद्य ।

तं केकयं शङ्खसमृद्धिमन्तं

गच्छेति साकेतनृपोऽब्रवीत्तम् ॥

19

कविवाक्यम् —

ततः प्रयाते भरते त्वयोध्या-

पतौ तदा शासति राज्यमेतत् ।

देवैः कृतानन्ततपोमहिम्ना

ततो यदाऽऽसीत् तदिदं वदामः ॥

20

इति कम्बरामायण-संस्कृतानुवादे बालकाण्डः

समाप्तः ॥

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

தற்சிறப்புப்பாயிரம்

உலகம் யாவையுந் தாழுள வாக்கலும்
நிலைபெறுத்தலுங் நீக்கலு நீங்கலா
அலகி லாவினே யாட்டுடை யாரவர்
தலைவ ரன்னவர்க் கேசர னுங்களே.

1

நொய்தி நொய்யசொ னூற்கலுந் றேனெனே
வைத வைவின் மராமர மேழ்தொனே
எய்த வெய்தவந் கெய்திய மாக்கதை
செய்த செய்தவன் சொன்னின்ற தேயத்தே.

2

இதுவும், அடுத்த கனியும் - நூல்வரலாறு.

தேவ பாடையி னிக்கதை செய்தவர்
மூவ ரானவர் தம்முளு முந்திய
நாவி னானுரை யின்படி நான்றமிழ்ப்
பாவி னுலிதுணர்த்திய பண்பரோ.

3

நடையி னின்றயர் நாயகன் றேற்றத்தி
னிடையி கழ்ந்தவி ராமாவ தாரப்பேர்த்
தொடையி ரம்பிய தோமறு மாக்கதை
சடையன் வெண்ணெய்நல் லூர்வயிற் றந்ததே.

4

நூற்பயன்

நாடிய பொருள்கை கூடும் ஞானமும் புகழு

வீடியல் வழிய தாக்கும் வேரியங் கமலை நோக்கும் முண்டாம்

நீடிய வரக்கர் சேனை நீறுபட் டழிய வாகை
சூடிய சிலையி ராமன் றோள்வலி கூறு வோர்க்கே. 5

1. ஆற்றுப்படலம்

ஆச லம்புரி யைம்பொறி வாளியும்
காச லம்பு முலையவர் கண்ணெனும்
பூச லம்பு நெறியின் புறஞ்செலாக்
கோச லம்புனை யாற்றணி கூறுவாம். 1

சரயூநதியின் சிறப்பு.

இரவி தன்குலத் தெண்ணில்பல் வேந்தர்தம்
புரவு நல்லொழுக் கின்படி பூண்டது
சரயு வென்பது தாய்முலை யன்னதிவ்
வுரவு நீர்நிலத் தோங்கு முயிர்க்கெலாம். 2

எயினர்வாழ் சீறா ரப்பு மாரியி னிரியல் போக்கி
வயின்வயி னெயிற்றி மாதர் வயிறலைத் தோடவோட்டி
அயின்முகக் கணையும்விலும் வாரிகொண்ட லைக்குநீரால்
செயிர்தருங் கொற்ற மன்னர் சேனையை மாலுமன்றே. 3

சரயுவெள்ளம் பலலிலையை யடைதல்.

கல்லிடைப் பிறந்து போந்து கடலிடைக் கலந்த நீத்தம்
எல்லையின் மறைக ளாலு மியம்பரும் பொருளீ தென்னத்
தொல்லையி லொன்றே யாகித் துறைதொறும் பரந்த
குழ்ச்சிப்
பல்பெருஞ் சமயஞ் சொல்லும் பொருளும்போற் பரந்த
தன்றே. 4

பிரிந்த அவ்வெள்ளம் பலவிடத்தும் பாய்தல்

தாதுகு சோலை தோறும் சண்பகக் காடு தோறும்
போதவிழ் பொய்கை தோறும் புதுமணத் தடங்க
டோறும்
மாதவி வேலிப் பூக வனந்தொறும் வயல்க டோறும்
ஓதிய வுடம்பு தோறு முயிரென வுலாய தன்றே. 5

2. நாட்டுப்படலம்

கவிக்கூற்று

வாங்கரும் பாத நான்கும் வகுத்தவான் மீகி யென்பான்
தீங்கவி செவிக ளாரத் தேவரும் பருகச் செய்தான்

ஆங்கவன் புகழ்ந்த நாட்டை யன்பெனு நறவ மாந்தி
மூங்கையான் பேச லுற்று னென்னயான் மொழிய
லுற்றேன். 1

எருமைகளின் பாலால் செந்நெல் வளர்த்தல்.

ஈர நீர்படிந் திந்நிலத் தேசில
கார்க ளென்ன வருங்கரு மேதிகள்
ஊரி னின்றகன் றுள்ளிட மென்முலை
தாரை கொள்ளத் தழைப்பன சாலியே. 2

வீருத்தோம்பலும், ஈகையும்

பெருந்த டங்கட் பிறைநுத லார்க்கெலாம்
பொருந்து செல்வமும் கல்வியும் பூத்தலால்
வருந்தி வந்தவர்க் கீதலும் வைகலும்
விருந்து மன்றி விளைவன யாவையே. 3

குடிசுட்கு உள்ள நிதியம் முதலியன.

கலஞ்சு ரக்கு நிதியங் கணக்கிலா
நிலஞ்சு ரக்கு நிறைவள நன்மணி
பிலஞ்சு ரக்கும் பெறுதற் கரியதம்
குலஞ்சு ரக்கு மொழுக்கங் குடிக்கெலாம். 4

அந்நாட்டிற் கூற்றம் முதலியன இல்லாமை.

கூற்ற மில்லையொர் குற்றமி லாமையால்
சீற்ற மில்லைதஞ் சிந்தையிற் செம்மையால்
ஆற்ற நல்லற மல்ல திலாமையால்
ஏற்ற மன்றி யிழித்தக வில்லையே. 5

பல்வகைப் புனுகுகள்

அகிலி டும்புகை யட்டி லிடும்புகை
நகலி னுலை நறும்புகை நான்மறை
புகலும் வேள்வியிற் பூம்புகை யோடளாய்
முகிலின் விம்மி முயங்கின வெங்கணும். 6

மகளிரின் விழி முதலியன.

விதியினை நகுவன வயில்விழி பிடியின்
கதியினை நகுவன வவர்நடை கமலப்

பொதியினை நகுவன புணர்முலை கலை வாழ்
மதியினை நகுவன வனிதையர் வதனம்.

7

சோலை நெற்பேரர் நீர் நிலைகள் ஊர் என்ற
இவற்றின் வருணனை

காரொடு நிகர்வன கடிபொழில் கழனிப்
போரொடு நிகர்வன பொலன்வரை யணைகுழ்
நீரொடு நிகர்வன நிறைகட நிதிசால்
ஊரொடு நிகர்வன விமையவ ருலகம்

8

அந்நாட்டில் வறுமை முதலியன
இல்லாமைக்குக் காரணம்

வண்மை யில்லையோர் வறுமை யின்மையால்
திண்மை யில்லைநேர் செறுந ரின்மையால்
உண்மை யில்லைபொய் யுரையி யிலாமையால்
ஒண்மை யில்லைபல் கேள்வி யோங்கலால்.

9

ஆடவர் மகளிர் என்பவரின் பொலிவுமுதலியன.

பொற்பி னின்றன பொலிவு பொய்யிலா
நிற்பி னின்றன நீதி மாதரார்
அற்பி னின்றன வறங்க லன்னவர்
கற்பி னின்றன கால மாரியே.

10

கோசலதேசத்தின் பரப்பு.

சோலை மாநிலந் துருவி யாவரே
வேலை கண்டுதா மீள வல்லவர்
சாலும் வார்புனற் சரயு வும்பல
காலி னோடியுங் கண்ட தில்லையே

11

நாட்டின் சிறப்பும் மேற்படலத்தின் தோற்றுவாயும்.

வீடு சேரநீர் வேலை கான்மடுத்து
ஊடு பேரினு முலைவி லாநலம்
கூடு கோசல மென்னுங் கோதிலா
நாடு கூறின நகரங் கூறுவாம்.

12

3. நகரப்படலம்

இதுமுதல் அயோத்திமாநகரத்தின் சிறப்பு

செவ்விய மதுரஞ் சேர்ந்தநற் பொருளிற் சீரிய கூறிய
 தீஞ்சொல்
 வவ்விய கவிஞ ரனைவரும் வடநூன் முனிவரும் புகழ்ந்தது
 வரம்பில்
 எவ்வுல கத்தோ ரியாவருந் தவஞ்செய் தேறுவா னாதரிக்
 கின்ற
 அவ்வுல கத்தோ ரிழிவதற் கருத்தி புரிகின்ற தயோத்
 திமா நகரம். 1
 உமைக்கொருபாகத் தொருவனுமிருவர்க் கொருதனிக்
 கொழுநனு மலர்மேல்
 கமைப் பெருஞ்செல்வக் கடவுளு முவமை கண்டில
 ரங்கது காண்பான்
 அமைப்பருங் காத லதுபிடித் துந்த வந்தரஞ் சந்திரா
 தித்தர்
 இமைப்பிலர் திரிவ ரதுவலா விதனுக் கியம்பலா மேதுமற்
 ரியாதோ. 2

புண்ணியம் புரிந்தோர் புகுவது துறக்க மென்னுமீ
 தருமறைப் பொருளே, மண்ணிடை யாவ ரிராகவ
 னன்றி மாதவ மறத்தொடும் வளர்த்தார், எண்ணருங்
 குணத்தி னவனினி திருந்திவ் வேபுல காளிட மென்றால்,
 ஒண்ணுமோ விதனின் வேறொரு போக வுறைவிட முண்
 டென வுரைத்தல். 3

அந்நகரத்து மதிலின் வருணனை.

பூணினும் புகழே யமையுமென் றினைய பொற்பினின்
 றுயிர் நனிபுரக்கும்
 யாணரெண் டிசைக்கு மிருளற விமைக்கு மிரவிதன் குல
 முத னிருபர்
 சேனையுங் கடந்து திசையையுங் கடந்து திகிரியுஞ்
 செந்தனிக் கோலும்
 ஆனையுங் காக்கு மாயினந் நகருக் கணியென வியற்றிய
 தன்றே. 4

அகழியின் சிறப்பு

ஏகுகின்ற தன் கணங்க ளோடுமெல்லை காண்கிலா
 நாகமொன் றகன்கிடங்கை நாமவேலை யாமென

மேகமொண்டு கொண்டெழுந்து விண்டொடர்ந்த
குன்ற மென்று
ஆகநொந்து நின்றுதாரை யம்மதிற்கண் வீசுமே. 5
அந்தமா மதிற்புறத் தகத்தெழுந் தலர்ந்தநீள்
சந்தநாறு பங்கயத்த காண்மான மாதரார்
முத்துவாண் முகங்களுக் குடைந்து போனமொய்ம்
பெலாம்
வந்துபோர் மலைக்கமா மதில் வளைத்த மாணுமே. 6

அந்தநகரத்து மாளிகைகளின் வருணனை.

திங்களுங் கரிதென வெண்மை தீற்றிய
சங்கவெண் சுதை யுடைத் தவள மாளிகை
வெங்கடுங் கால்பொர மேக்கு நோக்கிய
பொங்கிலும் பாற்கடற் றரங்கம் போலுமே. 7

கொடிகளின் சிறப்பு

காண்வரு நெடுவரைக் கதலிக் கானம் போற்
கோணிமிர் பதாகையின் குழாந் தழைத்தன
வாணனி மழுங்கிட மடங்கி வைகலும்
சேண்மதி தேய்வதக் கொடிக டேய்க்கவே. 8

அந்நகரின் பலவகை வளங்கள்

மின்னென விளக்கென வெயிற்பி ழம்பெனத்
துன்னிய தமனியத் தொழிற ழைத்தவக்
கன்னிநன் நகர்நிழல் கதுவ லாலரோ
பொன்னுல காயதப் புலவர் வானமே. 9

பொழுதுணர் வரியவப் பொருவின் மாநகர்த்
தொழுதகை மடந்தையர் சுடர்விளக்கெனப்
பழுதறு மேனியைப் பார்க்கு மாசைகொல்
எழுதுசித் திரங்களு மிமைப்பி லாதவே. 10

ஊடவுங் கூடவு முயிரி னின்னிசை
பாடவும் விறவியர் பாடல் கேட்கவும்
ஆடவு மகன்புன லாடி யம்மலர்
சூடவும் பொழுதுபோஞ் சிலர்க்கத் தொன்னகர். 11

முழங்குதிண் கடகரி மொய்ம்பி னூரவும்
பழுங்குரத் திவுளியொ டிரத மேறவும்
எழங்கனோ டிரந்தவர் பரிவு தீர்தர
வழங்கவும் பொழுதுபோஞ் சிலர்க்கம் மாநகர். 12

கரியொடு கரியெதிர் பொருத்திக் கைப்படை
வரிசிலை முதலிய வழங்கி வாலுனைப்
புரவியிற் பொருவில்செண் டாடிப் போர்க்கலை
தெரிதலிற் பொழுதுபோஞ் சிலர்க்கச் சேணகர்.

13

நானா விதமா நளிமாதிர வீதி யோடி
மீனாறு வேலைப் புனல்வெண்முகி லுண்ணுமாபோல்
ஆனாத மாடத் திடையாடு கொடிக்கண் மீப்போய்
வானாறு நண்ணிப் புனல்வற்றிட நக்கு மன்றோ.

14

தெள்வார் மழையுந் திரையாழியு முட்க நாளும்
வள்வார் முரசம் மதிர்மாநகர் வாழு மாக்கள்
கள்வா ரிலாமைப் பொருட் காவலு மில்லை யாதும்
கொள்வா ரிலாமைக் கொடுப்பவர்களு மில்லை மாதோ

15

கல்லாது நிற்பார் பிறரின்மையிற் கல்வி முற்ற
வல்லாரு மில்லை யவைவல்லரல் லாரு மில்லை
எல்லாரு மெல்லாப் பெருஞ்செல்வமு மெய்த லாலே
இல்லாரு மில்லை யுடையார்களு மில்லை மாதோ.

16

ஏகம் முதற்கல்வி முளைத்தெழுந் தெண்ணில் கேள்வி
ஆகம் முதற்றிண் பணைபோக்கி யருந்த வத்தின்
சாகந் தழைத்தன் பரும்பித் தருமம் மலர்ந்து
போகங் கனியொன்று பழுத்தது போலு மன்றோ.

17

4. அரசியற்படலம்

அந்நகர்க்கு அரசன் ஒருவன் உளனென்பது.

அம்மா ணகருக் கரசன் னரசர்க் கரசன்
செம்மாண் டனிக்கோ லுலகேழினுஞ் செல்லநின்றான்
இம்மாண் கதைக்கோ ரிறையாய விராம னென்னும்
மொய்ம்மாண் கழலோற் றருநல்லற மூர்த்தி யன்னான்.

1

அவனுடைய சிறப்பு.

மொய்யார் கலிகுழ் முதுபாரின் முகந்து தானக்
கையார் புனலா னனையாதன கையு மில்லை
மெய்யாய வேதத் துறைவேந்தருக் கேய்ந்த யாரும்
செய்யாத யாகம் மிவன்செய்து முடித்த மாதோ.

2

தசரதசக்கரவர்த்தியின் பாதுகாத்தற் சிறப்பு.

வயிரவான் பூணணி மடங்கள் மொய்ம்பினான்
உயிரெலாந் தன்னுயி ரொப்ப வோம்பலால்

செயிரிலா வுலகினிற் சென்று நின்றவாழ்
உயிரெலா முறைவதோ ருடம்பு மாயினான்.

3

தசரதன் உலகமுழுவதையும் கருத்தோடு பாதுகாத்தல்
எய்யென வெழுபகை யெங்கு மின்மையான்
மொய்பெருத் தினவுறு முழவுத் தோளினை
வையக முழுவதும் வறிஞ னோம்புமோர்
செய்யெனக் காத்தினி தரசு செய்கின்றான்.

4

5. திருவவதாரப்படலம்.

தசரதன் புத்திரர் பிறவாக் குறையை வசிட்டனிடம்
சொல்லுதல்.

ஆயவ நொருபக லயனை யேநிகர்
தூயமா முனிவரர் நொழுது தொல்குலத்
தாயருந் தந்தையுந் தவமு மன்பினான்
மேயவான் கடவுளும் பிறவும் வேறுநீ.

1

அருந்தவ முனிவரு மந்த னாளும்
வருந்துத லின்றியே வாழ்வின் வைகினார்
இருந்துய ருழக்குவ ரெற்பி னென்பதோர்
அருந்துயர் வருத்துமென் னகத்தை யென்றனன்.

2

அமரர்க்குத் திருமால் கூறியருளிய வார்த்தையை
வசிட்டன் நினைத்தலைத் தெரிவிக்கும்.

முரசறை செழுங்கடை முத்த மாமுடி
அரசர்தங் கோமக னனைய கூறலும்
விரைசெறி கமலமென் பொருட்டு மேவிய
வரசரோ ருகன் மகன் மனத்தி னெண்ணினான்.
அலைகட னடுவனோ ரனந்தன் மீமிசை
மலையென விழிதுயில் வளரு மாமுகில்
கொலையொழி லரக்கர்தங் கொடுமை தீர்ப்பனென்று
உலவுறு மமரருக் குரைத்த வாய்மையை.

3

4

வசிட்டன் முன்னைய நிகழ்ச்சியை மனத்தில்நினைந்து
தசரதனைநோக்கி யாகஞ்செய்யின் குறைதீருமெனல்.

சதுமுன் னிகழ்ந்த வண்ண மெனமுனி யிதயத் தெண்ணி
மாதிரம் பொருத திண்டோண் மண்ண நீ வருந்த
லேழேழ்

பூதல முழுதுங் காக்கும் புதல்வரை யளிக்கும் வேள்வி
தீதற முயலி னைய சிந்தைநோய் தீரு மென்றான். 5

பாந்தளின் மகுடகோடி பரித்தபா ரதனில் வைகும்
மாந்தரை விலங்கென் றுன்னு மனத்தனன்
மாதவத்தனெண்ணின்
பூந்தவி சுகந்து ளோனும் புராரியும் புகழ்தற்கொத்த
சாந்தனல் வேள்வி முற்றில் தனயர்களுளரா மென்றான். 6

ஓமாக்கியினின்று பூதமொன்று சுதைப்பிண்டமேந்தி
யெழுதல்.

ஆயிடைக் கனலினின் றம்பொற் றட்டமீத்
தூயநற் சுதைநிகர் பிண்ட மொன்றுகூழ்
தீயெரிப் பங்கியுஞ் சிவந்த கண்ணுமாய்
ஏயெனப் பூதமொன் றெழுந்த தேந்தியே. 7

மன்னவன் கௌசலைக்கு முதலில் அந்தச் சுதையைத்
தருதல்.

மாமுனி யருள்வழி மன்னர் மன்னவன்
தூமமென் சுரிசூழல் தொண்டைத் தூயவாய்க்
காமரொண் கௌசலை கரத்தி னோர்பகிர்
தாமுற வளித்தனன் சங்க மார்த்தெழ. 8

கைகேயிக்குச் சுதையளித்தல்.

கைகயன் றனயைதன் கரத்தும் அம்முறைச்
செய்கையி னளித்தனன் தேவ ரார்த்தெழப்
பொய்கையும் நதிகளும் பொழிலு மோதிமம்
வைகுறு கோசல மன்னர் மன்னனே. 9

சுமித்திரைக்குச் சுதை யளித்தல்

நமித்திரர் நடுக்குறு நலங்கொண் மொய்ம்புடை
நிமித்திரு மரபுளான் முன்னர் நீர்மையின்
சுமித்திரைக் களித்தனன் சுரர்க்கு வேந்தினிச்
சுமித்தென் பகையெனத் தமரொ டார்ப்பவே. 10

சுமித்திரைக்குப் பின்னும் எஞ்சியதை யளித்தல்.

பின்னுமப் பெருந்தகை பிதிர்ந்து வீழ்ந்தது
தன்னையுஞ் சுமித்திரை தனக்கு நல்கினான்
ஒன்னலர்க் கிடமும்வே றுலகி னோங்கிய
மன்னுயிர் தமக்குநீள் வலமுந் துள்ளவே. 11

ஸ்ரீராமாவதாரம்

ஆயிடைப் பருவம்வந் தடைந்த வெல்லையின்
மாயிரு புவிமகண் மகிழ்வி னோங்கிட
வேய்புனர் பூசமும் விண்ணு ளோர்புகழ்
தூயகர்க் கடகமு மெழுந்து துள்ளவே. 12

ஒருபக லுலகெலா முதரத் துட்பொதிந்து
அருமறைக் குணர்வரு மவனை யஞ்சனக்
கருமுகிற் கொழுந்தெழில் காட்டுஞ் சோதியைத்
திருவுறப் பயந்தனள் திறங்கொள் கோசலை. 13

கைகேயி பரதனைப் பெறுதல்.

ஆசையும் விசம்புநின் றமர ரார்த்தெழ
வாசவன் முதலினோர் வணங்கி வாழ்த்துறப்
பூசமு மீனமும் பொலிய நல்கினான்
மாசறு கேகயன் மாது மைந்தனை. 14

சுமித்திரை இலக்குவனைப் பெறுதல்.

தனையவிழ் தருவுடைச் சயில கோபனும்
கிளையுமந் தரமிசைக் கெழுமி யார்த்தெழ
அனேபுகு மரவினோ டலவன் வாழ்வுற
இனையவற் பயந்தன ளினைய மென்கொடி. 15

சுமித்திரை சத்துருக்கினனைப் பெறுதல்.

படங்கிளர் பஹலைப் பாந்த ளேந்துபார்
நடங்கிளர் தரமறை நவில நாடகம்
மடங்கலு மகமுமே வாழ்வி னோங்கிட
விடங்கிளர் விழியினுண் மீண்டு மீன்றனள். 16

புத்திரர் பிறந்ததைப் பாங்கிமார் அரசனுக்குத் தெரிவிக்க,
சோதிடர் நாள் முதலியவை நன்றெனல்.

ஓடின ராசன்மாட் டுவகை கூறிநின்று
ஆடினர் சிலதிய ரந்த னுளர்கள்
கூடினர் நாளொடு கோளு நின்றமை
நாடின ருலகினி நவையின் நென்றனர். 17

முறையே புதல்வர்நால்வர்க்கும் வசிட்டன் நாமகரணஞ் செய்தல்

கராமலையத் தளர் கைக்கரி யெய்த்தே
அராவணை யில்துயில் வோயென வந்தாள்
விராவி யளித்தருண் மெய்ப்பொரு ளுக்கே
இராம னெனப்பெய ரீந்தன னன்றே. 18

கரதல முற்றொளிர் நெல்லி கடுப்ப
விரத மறைப்பொருண் மெய்ந்நெறி கண்ட
வரத னுதித்திடு மற்றைய வொளியைப்
பரத னெனப்பெயர் பன்னின னன்றே. 19

உலக்குநர் வஞ்சக ரும்பரு முய்ந்தார்
நிலக்கொடி யுந்துயர் நீத்தன ளிந்த
விலக்கரு மொம்ம்பின் விளக்கொளி நாமம்
இலக்குவ னென்ன விசைந்தன னன்றே. 20

முத்துருக் கொண்டுசெம் முளரி யலர்ந்தால்
ஒத்திருக் கும்மெழி லுடையவின் வொளியால்
எத்திருக் குங்கெடு மென்பதை யெண்ணச்
சத்துருக் கன்னெனச் சாற்றின னாமம். 21

முனிவர் முதலியோர் இராமனாதியோரை யணுகியிருத்தல்
அருமரை முனிவரு மமரரு மவனித்
திருவும நகருறை செனமுந மிடரோடு
இருவினை துணிதரு மிவர்களி னிவணின்று
ஒருபொழு தகல்கில முறையென வுறுவார். 22

புதல்வர் பகலில் முனிவர்களிடத்திற்சென்று பழகி,
மாலையில் நகரத்தார் மகிழ்ச்சியோடு எதிர்கொள்ள
மீளுதல்.

வீரனு மிளைஞரும் வெறிபொழில் களின்வாய்
நரமொ டுறைதரு முனிவர ரிடைபோய்ச்
சோர்பொழு தணிநகர் துறுகுவ ரெதிர்வார்
கார்வர வலர்பயிர் பொருவுவர் களியால். 23

இராமன் நகரத்தவரைச் சேமம் வினாவுதலும், அவர்
விடையளித்து ஸ்ரீராமபிரானை வாழ்த்துதலும்.

எதிர்வரு மவர்களை யெமையுடை யிறைவன்
முதிர்ந்தரு கருணையின் முகமல ரொளிரா
எதுவினை யிடரிலை யினிதினு மனையும்
மதிதரு குமரரும் வலியர்கொ லெனவே. 24

அ தைய நினையெம தரசென வுடையேம்
இஃதொரு பொருளல வெமதுயிருடனேழ்
மகிதல முழுதையு முறுகவி மலரோன்
உகுபக லளவென வுரைநனி புரிவார்.

25

தசரதன் பெருமகிழ்ச்சியடைதல்.

அரசர்தம் பெருமக எனிலம் யாவையும்
விரசுறு தனிக்குடை விளங்க வென்றிசேர்
முரசொலி கறங்கிட முனிவ ரேத்துறக்
கரை செய வரியதோர் களிப்பின் வைகுநாள்.

26

6. கையடைப்படலம்.

தசரதசக்கரவர்த்தி சபாமண்டபஞ் சேர்தல்.

நனைவரு கற்பக நாட்டு நன்னகர்
அனைவரு மனைதர வயிர்க்குஞ் சிந்தையான்
நினையவு மரியது விசும்பி னீண்டதோர்
புனை மணி மண்டபம் பொலிய வெய்தினான்,

1

அங்கு விசுவாமித்திரமுனிவன் வருதல்.

மடங்கல்போன் மொய்ம்பினான் முன்னர் மன்னுயிர்
அடங்கலு முலகும்வே றமைத்துத் தேவரோடு
இடங்கொணான் முகனையும் படைப்ப னீண்டெனத்
தொடங்கிய துனியுறு முனிவன் தோன்றினான்.

2

கௌசிகன் தசரதனைப் புகழ்தல்.

என்னனைய முனிவரரு மிமையவரு மிடையூரென்றுடைய
பன்னகமு நகுவெள்ளிப் பனிவரையும் பாற்கடலும்
தன்னகருங் கற்பகநாட்டணிநகரு மணிமாட வயோத்தி
பொன்னகரு மல்லாது புகலுண்டோ இகல் கடந்த
புலவுவேலோய்.

3

‘வேள்விகாத்தற்கு இராமனையனுப்புக’ என்று
கௌசிகன் கூறல்.

தருவனத்துள் யானியற்றுந் தகைவேள்விக் கிடை
யூறுத் தவஞ்செய் வோர்கள், வெருவரச்சென் றடைகாம
வெகுளியென நிருதரிடை விலக்கா வண்ணஞ், செரு

முகத்துக் காத்தியென நின் சிறுவர் நால்வரினுங் கரிய
செம்மல், ஒருவனைத் தந்தீதியென வுயிரிர்க்குங் கொடுங்
கூற்றி னுளையச் சொன்னான். 4

தசரதன் தானே வந்து வேள்வி காப்பதாகக் கூறுதல்.

தொடை யூற்றித் தோன்றுளிக்கு நறுந்தாரா நெரு
வண்ணந் துயர நீங்கிப், படையூற்ற மிலன்சிறிய னிவன்
பெரியோய் பணயிது வேற் பணிநீர்க் கங்கை, புடையூற்
றுஞ் சடையானும் புரந்தரனும் நான்முகனும் புகுந்து
செய்யும், இடையூற்றுக் கிடையூறு யான் காப்பென்
பெருவேள்விக் கெழுக வென்றான். 5

வசிட்டன்

‘இராமனை முனிவனுடன் அனுப்புக’ என்றலைத் தெரிவிக்கும்.

கறுத்த மாமுனி கருத்தை யுன்னிநீ
பொறுத்தி யென்றவற் புகன்று நின்மகற்கு
உறுத்த லாகலா வுறுதி யெய்துநாள்
மறுத்தி யோவென வசிட்டன் கூறினான். 6

இராமன் ஆயுதங்களை எடுத்துக்கொள்ளுதல்.

வென்றி வாள்புடை விசித்து மெய்ம்மைபோல்
என்றுந் தேய்வுறுத் தூணி யாத்திரு
குன்றம் போன்றுயர் தோளிற் கொற்றவில்
ஒன்று தாங்கின னுலகந் தாங்கினான். 7

இராமன் இலக்குமணனுடன் முனிவன்பின்னே
செல்லுதல்.

அன்ன தம்பியுந் தானு மையனும்
மன்ன னின்னுயிர் வழிக்கொண்டாலெனச்
சொன்ன மாதவற் றெடர்ந்து சாயைபோற்
பொன்னின் மாநகர்ப் புரிசை நீங்கினான். 8

மூவரும் சரயுநதியைச் சார்தல்.

வரங்கண் மாசறத் தவஞ்செய் தோர்கள்வாழ்
புரங்க ணேரிலா நகர நீங்கிப்போய்
அரங்கி னூடுவார் சிலம்பி னன்னநின்று
இரங்கு வார்புனற் சரயு வெய்தினார் 9

மூவரும் ஒரு சோலையை யடைதல்.

சுரும்பு கால்பொரக் கழனி வார்ந்ததேன்
வரம்பு மீறிடு மருத வேலிவாய்
அரும்பு கொங்கையா ரம்மெ லோதிபோல்
சுரும்பு வாழ்வதோர் சோலை வைகினார்.

10

உதயகாலத்தில் அவர்கள் நதியைக் கடத்தல்.

தாழு மாமழை தழுவு நெற்றியால்
சூழி யானேபோல் தோன்று மால்வரைப்
பாழி மாமுகட் டுச்சிப் பச்சைமா
ஏழு மேறப்போ யாறு மேறினார்.

11

ஒரு சோலையைக் கண்டு இராமன் 'இது யாது?' என்றல்.

தேவு மாதவற் றெழுது தேவர் தம்
நாவு ளாவுதி நயக்கும் வேள்விவாய்த்
தாவு மாபுகை தழுவு சோலைகண்டு
யாவ தீதென்றா னெவர்க்கு மேனின்றான்.

12

7. தாடவைவதைப்படலம்.

விசுவாமித்திரனது மறுமொழி.

திங்கண்மே வஞ்சடைத் தேவன்மேன் மாரவேள்
இங்குநின் றெய்யவு மெரிதரும் நுகல்விழிப்
பொங்குகோ பஞ்சுடப் பூளை வீ யன்னதன்
அங்கம்வெந் தன்றுதொட் டனங்கனே யாயினான்.
வாரணத் துரிவையான் மதனனைச் சினவுநாள்
ஈரமற் றங்கமிங் குததலா லிவனெனலாம்
ஆரணத் துறையுளா யங்கநா டிதுவுமக்
காரணக் குறியுடைக் காமஞ்ச் சிரமமே.

1

2

விசுவாமித்திரன் முதலிய மூவரும் ஒருநாள் அங்குத்
தங்கி மறுநாள் ஒருபாலையனஞ் சேர்தல்.

என்றவந் தணனியம் பலும் வியந் தவ்வயின்
சென்றுவந் தெதிரெழுஞ் செந்நெறிச் செய்வரோடு
அன்றுறைந் தலர்கதிர்ப் பரிதிமண் டிலமகல்
குன்றினின் றிவரவோர் சுடுசுரங் குறுகினார்.
படியின்மேல் வெம்மையைப் பகரினும் பகருநா
முடியவேம் முடியமு டிருளும்வான் முகடும்வேம்
விடியுமேல் வெயிலும்வேம் மழையும்தேவம் மின்னினைடு
இடியும்வே மென்னில்வே றியாவைவே வாதவே.

3

4

விஞ்சுவான் மழையின்மே லம்பும்வே லும்படச்
செஞ்செவே செருமுகத் தமர்செயுந் திறனிலா
வஞ்சர் தீ வினையினான் மானமா மணியிழந்து
அஞ்சினார் நெஞ்சுபோ லென்றுமா ருதரோ.

5

தாவரு மிருவினை செற்றுத் தள்ளரும்
முவகைப் பகையரண் கடந்து முத்தியில்
போவது புரிபவர் மனமும் பொன்விலைப்
பாவையர் மனமும்போற் பசையு மற்றதே.

6

வெம்மை தோன்றுகக்காக முனி ன் அவர்கட்கு
இரண்டு விஞ்சைகளை உபதேசித்தல்.

நோக்கின னவர்முக நோக்க நோக்குடைக்
கோக்கும ரருமடி குறுக நாண்முகன்
ஆக்கிய விஞ்சைக ளிரண்டு மவ்வழி
ஊக்கின னவையவ ருள்ளத் துள்ளினார்.

7

அப்பாலேவனம் குமாரர்கட்குக் குளிர்ந்து தோன்றுதல்

உள்ளிய காலையி னூழித் தீயையும்
எள்ளு கொழுங்கன லெரியும் வெஞ்சுரம்
தெள்ளு தண் புனலிடைச் சேற லொத்தது
வள்ளலு முனிவனை வணங்கிக் கூறுவான்

8

இந்த இடம் இங்ஙனம் வெப்பமாயிருத்தற்குக் காரணம்
யாது? என்று முனிவனை இராமன் வினாவுதல்

சுழிபடு கங்கையந் தொங்கன் மௌளியான்
விழிபட வெந்ததோ வேறுதா னுண்டோ
பழி படர் மன்னவன் படைத்த நாட்டினாங்கு
அழிவதென் காரண மறிஞ் கூறென்றான்.

9

தாடகை வரலாறு :- முனிவன் 'ஓரர்க்கியின் வரலாற்றைக்
கேட்பாயாக' எனல்.

என்றலு மிராமனை நோக்கி யின்னுயிர்
கொன்றுழல் வாழ்க்கையள் கூற்றின் ரோற்றத் தள்
அன்றியு மையிரு நூறு மையன்மா
ஒன்றிய வலியின னூறுதி கேளெனா.

10

அவளுக்கு மாரீசன் சுபாகு என்னும் இருமக்கள்
தோன்றுதல்

பற்பல நாட் செலீஇப் பதுமை போன்றொளிர்
பொற்பினால் வயிற்றிடைப் புவன மேங்கிட
வெற்பணி புயத்துமா ரீச னும்விறல்
மற்பொரு சுவாகுவும் வந்து தோன்றினார்:

11

சுமாலியென்பவனோடு சுபாகுமாரீசர் உறவுகொள்ளுதல்

ஆங்கவன் வெகுளியு மறைந்த சாபமும்
தாங்கின ரெதிர்செயுந் தருக்கி லாமையின்
நீங்கினர் சுமாலியை நேர்ந்து நிற்கியாம்
ஒங்கிய புதல்வரென் றுறவு கூர்ந்தனர்.

12

இராவணன் சுபாகுமாரீசர்களை மாமன்மாரென்று
பாராட்ட, அவர்கள் உலகத்தாருக்குத் தீமைபுரிதல்.

அவனோடும் பாதலத் தனேக நாட் செலீஇத்
தவனுறு தசமுகன் றனக்கு மாதுலர்
இவரெனப் புடைத்தமித் துலக மெங்கணும்
பவனனிற் றிரிகுநர் பதகி மைந்தர்கள்.

13

புதல்வரைப்பிரிந்து இங்கு அந்தத் தாடகை வசித்தல்

மிகுந்திறன் மைந்தரை வேறு நீங்குறத்
தகுந் தொழின் முனிவரன் சலத்தை யுன்னியே
வகுந்துவின் வசவரி வதிந்த திவ்வனம்
புகுந்தன ளழ லெனப் புழுங்கு நெஞ்சினாள்.

14

இவ்விடம் இங்ஙனமானது இவளாலேயே யெனல்.

உளப்பரும் பிணிப்பறா வுலோப மொன்றுமே
அளப்பருங் குணங்களை யழிக்கு மாறுபோல்
கிளப்பருங் கொடுமைய வரக்கி கேடிலா
வளப்பரு மருதவைப் பழித்து மாற்றினாள்.

15

தாடகையினால் வினையுந் தீங்குகள்

இலங்கையர சன் பணி யமைந்தொ ரிடையூறு
விலங்கல்வலி கொண்டெனது வேள்வி நலிகின்றாள்
அலங்கன் முகி லேயவ ளிவ் வங்க நில மெங்கும்
குலங்கடொ டடங்கநனி கொன்றுதிரி கின்றாள்.

16

‘அத்தாடகை வசிக்குமிடம் எது?’ என்று இராமன் வினாவுதல்
அங்கிறைவ னப்பரிசு ரைப்பவது கேளா
கொங்குறை நறைக் குல மலர்ச்செனி குலுக்கா
எங் குறைவ தித்தொழி லியற்றுபவ ளென்றான்
சங்குறை கரத்தொரு தனிச்சிலை தரித்தான். 17

விசுவாமித்திரன் தாடகையி னுறைவிடத்தைக் காட்டுமுன்
அவள் எதிர்வருதல்.

கைவரை யெனத்தகைய காளையுரை கேளா
ஐவரை யகத்திடை யடைத்தமுனி யைய
இவ்வரை யிருப்பதவ ளென்பதனின் மூன்போர்
மைவரை நெருப்பெரிய வந்ததென வந்தாள். 18

தாடகை அங்கு வருதலின் வருணனை
சிலம்புகள் சிலம்பிடை செறித்தகழ லோடும்
நிலம்புக மிதித்தன னெளித்தகுழி வேலைச்
சலம்புக வனற்றறு கணந்தகனு மஞ்சிப்
பிலம்புக நிலைக் கிரிகள் பின்னொடர வந்தாள். 19

தாடகை வீரவாதம் செய்தல்

கடக்கரும் வலத்தெனது காவலிதில் யாவும்
கெடக் கருவ றுத்தன னினிச்சுவை கிடக்கும்
விடக்கரி தெனக்கருதி யோ விதிகொ டுந்தப்
படக்கருதி யோபகர்மின் வந்த பரி சென்றே. 20

பெண்ணென்று அந்தத்தாடகையை இராமன்
கொல்லாதிருத்தல்.

அண்ணன்முனி வற்கதுக ருத்தெனினு மாவி
உண்ணென வடிக்களை தொடுக்கில னுயிர்க்கே
துண்ணெனும் வினைத்தொழில் தொடங்கி யுள்ளேனும்
பெண்ணென மனத்திடை பெருந்தகை நினைந்தான். 21

விசுவாமித்திரன் நான் ஆராய்ந்து கூறுவதால் நீ தயங்காமல்
இவளைக் கொல்லலா மெனல்.

ஈறில் நல்லறம் பார்த்திசைத் தேனிவட்
சீறி நின்றிது செப்புகின் றேனலேன்
ஆறி நின்ற தருளன் றரக்கியைக்
கோறி யென்றெதி ரந்தணன் கூறினான். 22

பிறகு இராமபாணம் தாடகையின் நெஞ்சில் ஊடுருவிச்
செல்லுதல்.

சொல்லொக்குங் கடியவேகச் சுடுசரங் கரிய செம்மல்
அல்லொக்கு நிறத்தினுண்மேல் விடுத்தலும் வயிரக்
கல்லொக்கு நெஞ்சில் தங்கா தப்புறங் கழன்று கல்லாப்
புல்லர்க்கு நல்லோர் சொன்ன பொருளெனப் போயிற்
குன்றக்
றன்றே. 23

தாடகை இறந்துவிழுந்ததன் வருணனை
பொடியுடைக் கான மெங்குங் குருதிநீர் பொங்க
தடியுடை யெயிற்றுப் பேழ்வாய்த் தாடகை தலைக்
வீழ்ந்த
முடியுடை யரக்கற் கந்நாண் முந்தியுற் பாத மாகப்
படியிடை யற்று வீழ்ந்த வெற்றி யம்பதாகை
டோறும்
யொத்தாள். 24

கவிக் கூற்று.

வாச நாண் மலரோ னன்ன மாமுனி பணிம ரூத
காசலாங் கனகம் பைப்பூட் காசுத்தன் கன்னிப் போரிற்
கூசிவா ளரக்கர் தங்கள் குலத்துயிர் குடிக்க வஞ்சி
ஆசையா லுழலுங் கூற்றுஞ் சுவைசிறி தறிந்த தன்றே. 25

தேவர்கள் வந்து முனிவனிடம் அஸ்திரங்களை யெல்லாம்
இராமனுக்குத் தருமாறு சொல்லிச் செல்லல்.

யாமுமெம் மிருக்கை பெற்றே முனக்கிடை யூறு மில்லை.
கோமகற் கினிய தெய்வப் படைக்கலங் கொடுத்தி
யென்ன
மாமுனிக் குரைத்துப் பின்னர் விற்கொண்ட
மழையனன்மேல்
பூமழை பொழிந்து வாழ்த்தி விண்ணவர் போயினாரே. 26

8. வேள்விப்படலம்

விசுவாமித்திரன் இராமனுக்குப் படைக்கலந் தருதல்
விண்ணவர் போய பின்றை விரிந்தபூ மழையி னாலே
தண்ணெனுங் கான நீங்கித் தாங்கருந் தவத்தின் மிச்
கோன்

மண்ணவர் வறுமை நோய்க்கு மருந்தன சடையன்
வெண்ணெய்
அண்ணறன் சொல்லே யன்ன படைக்கல மருளி னானே. 1

படைக்கலங்கள் ராமபிரானே யடைதல்.

ஆறிய வறிஞன் கூறி யளித்தலு மண்ண றன்பால்
ஊறிய வுலகையோடு மும்பர்தம் படைக ளெல்லாம்
தேறிய மனத்தான் செய்த நல்வினைப் பயன் க
ளெல்லாம்
மாறிய பிறப்பிற் றேடி வருவபோல் வந்த வன்றே. 2

பின்பு இரண்டு காவதம் முனிவன் முதலியோர் நடக்க,
அங்குத்தோன்றிய பேராவத்தைக்குறித்து னினனிய இராமனுக்கு
முனிவன் கூறத்தொடங்குதல்.

இனையன நிகழ்ந்த பின்னர்க் காவத மிரண்டு சென்றார்
அனையவர் கேட்க வாண்டோ ரரவம்வந் தணுகித்
தோன்ற
முனைவவீ தியாவ தென்று முன்னவன் வினவப் பின்னர்
வினையற நோற்று நின்ற மேலவன் விளம்ப லுற்றான். 3

சரயுவிற் கோமதி சங்கமமாகும்பேரொலி யென்று முனிவன்
சொல்ல, பின் அவர்கள் வேறொருநதியை யடைதல்.

மாணச மடுவிற் றேன்றி வருதலாற் சரயு வென்றே
மேன்முறை யமரர் போற்றும் விழுநதி யதனி னோடும்
ஆனகோ மதிவந் தெய்து மரவம தென்ன வப்பாற்
போனபின் பவங்க டர்க்கும் புனிதமா நதியை யுற்றார். 4

கௌசிகிநதியின் வரலாறு:

சுரர்தொழு திறைஞ்சற் கொத்த தூநதி யாவ தென்று
வரமுனி தன்னை யண்ணல் வினவுற மலருள் வையும்
பிரமனன் றளித்த வென்றிப் பெருந்தகைக் குசனென்
றேதும்
அரசர்கோன் மனைவி தன்பா லளித்தவர் நால்வராகும். 5

நதியின் செய்தி கேட்டு மசிழ்ந்து சிறிதுநடந்தபின் அங்குத்
தோன்றிய சொலையை இராமன் வினாவுதல்.

எம்முனா ணங்கை யிந்த விருநதி யாயி னாளென்று
அம்முனி புகலக் கேளா வதிசய மிகவுந் தோன்றச்
செம்மலு மினைய கோவுஞ் சிறிதிடந் தீர்ந்த பின்னர்
மைம்மலி பெரழில்லா தென்ன மாதவன் கூறலுற்றான். 6

விசுவாமித்திரன் அச்சோகையின் தன்மையைக் கூறுபவனாய்
வாமனாவதார விருத்தாந்தத்தைக் கூற மாவலிசரித்திரத்தையும்
கூறலுறுகிறான்

அச்சோகையின் சிறப்பு

தங்கண யகனிற் றெய்வந் தான்பிறி தில்லென் றுன்னும்
மங்கைமார் சிந்தை போலத் தூயது மற்றுங் கேளாய்
எங்கணன் மறைக்குந் தேவ ரறிவிற்கும் பிறர்க்கு
மெட்டாச்

செங்கண்மா லிருந்து மேனாட் செய்தவஞ் செய்த தன்றே 7
திருமால் வாமனனாதல்

கால நுனித்துணர் காசிப னென்னும்
வாலறி வற்கதி திக்கொடு மகவாய்
நீல நிறத்து நெடுந்தகை வந்து ஓர்
ஆலமர் வித்தி னருங்குற ளானான்.

8

வாமனன் மாவலியைப் புகழ்தல்

ஆண்டகை யவ்வகை கூறவ றிந்தோன்
வேண்டினர் வேட்கையின் மேற்பட வீசி
நீண்டகை யாயினி நின்னுழை வந்தோர்
மாண்டவ ரல்லவர் மாண்பில ரென்றான்.

9

வாமனன் மூவடிமண் வேண்டிப்பெற, சுக்கிரன் தடுத்தல்.

சிந்தையு வந்தெதி ரென்செய வென்றான்
அந்தணன் மூவடி மண்ணரு ஞண்டேல்
வெந்திறலாயிது வேண்டு மெனாமுன்
தந்தனெ னென்றனன் வெள்ளி தடுத்தான்.

10

சுக்கிரன் தடுத்துக்கூறிய வார்த்தை.

கண்ட திறத்திது கைதவ மைய
கொண்டல் நிறக்குற ளென்பது கொள்ளேல்
அண்டமு முற்று மகண்டமு மேனாள்
உண்டவ னுமி துணர்ந்துகொ ளென்றான்.

11

மாவலியினுத்தரம்.

நினைக்கிலை யென்கை நிமிர்ந்திட வந்து
தனக்கிய லாவகை தாழ்வது தாழ்வில்
கனக்கரி யானது கைத்தல மென்னின்
எனக்கிதன் மேனலம் யாதுகொ லென்றான்.

12

மாய்ந்தவர் மாய்ந்தவ ரல்லர்கண் மாயாது
ஏந்திய கைக்கொ டிரந்தவ ரெந்தாய்
வீந்தவ ரென்பவர் வீந்தவ ரேனும்
ஈந்தவ ரல்ல திருந்தவர் யாரே.

13

அடுப்ப வரும்பழி செய்ஞரு மல்லர்
கொடுப்பவர் முன்பு கொடேலென நின்று
தடுப்பவ ரேபகை தம்மையு மன்றார்
கெடுப்பவ ரன்னதொர் கேடிலை யென்றான்.

14

மூன்றாவது அடிக்காகத் திருமால் மாவலிமுடிமேற் பாதம்
வைத்தல்.

உலகெலா முள்ளடி யடக்கி யோரடிக்கு
அலகிலா தவ்வடிக் கன்பன் மெய்யதாம்
இலைகுலாந் துழாய்முடி யேக நாயகன்
சிலைகுலாந் தோளினாய் சிறியன் சாலவே.

15

முனிவன் இதுவே வேள்விக்கு ஏற்றஇடமெனல்

ஆதலா லருவினை யறுக்கு மாரிய
காதலாற் கண்டவர் பிறவி காண்குறார்
வேதநூன் முறைமையால் வேள்வி முற்றுவேற்கு
ஈதலா தில்லேவே றிருக்கற் பாலதே.

16

குமாரர்களைக் காவலாக ஏனி, முனிவன் வேள்விதொடங்குதல்.

ஈண்டிருந் தியற்றுவென் யாகம் யானென
நீண்டபூம் பழுவத்து நெறியி னெய்திப்பின்
வேண்டுவ கொண்டுதன் வேண்ணி மேவினான்
காண்டகு குமரரைக் காவ லேவியே.

17

குமாரர்கள் யாகத்தைக் காத்தல்

எண்ணுதற் காக்கரி திரண்டு மூன்றுநாள்
விண்ணவர்க் காக்கிய முனிவன் வேள்வியை
மண்ணினைக் காக்கின்ற மன்னன் மைந்தர்கள்
கண்ணினைக் காக்கின்ற விமையிற் காத்தனர்.

18

அரக்கர் எப்போது வருவரென்று ஸ்ரீராமன் முனிவனை
வினாதல்.

காத்தனர் திரிகின்ற காளை வீரரில்
மூத்தவன் முழுதுணர் முனியை முன்னிந்
தீத்தொழி லியற்றுவ ரென்ற தீயவர்
ஏத்தருங் குணத்தினாய் வருவதென் றென்றான்.

19

முனிவன் மௌனியாயிருக்க, இராமன் வானத்தைக் காண்கையில்
அங்கு அரக்கர் ஆரவாரஞ் செய்தல்.

வார்த்தைமா றுரைத்திலன் முனிவன் மோனியாய்ப்
போர்த்தொழிற் குமரனுந் தொழுது போந்தபின்
பார்த்தனன் விசம்பினைப் பருவ மேகம்போல்
ஆர்த்தன ரிடித்தன ரச்னி யஞ்சுவே.

20

யாகசாலையில் அரக்கரின் இரத்தம் சிந்தாதபடி
இராமன் சரகூடம் கட்டுதல்

தூமவே லரக்கர்தந் நிணமுஞ் சோரியும்
ஓமவெங் கனலிடை யுகுமென் றுன்னியத்
தாமரைக் கண்ணனுஞ் சரங்க ளேகொடு
கோமுனி யிருக்கையோர் கூட மாச்சினான்.

21

அப்போது முனிவர்கள் அரக்கர்கட்கு அஞ்சி ஸ்ரீராமனை
அபடம் வேண்டினார்.

நஞ்சட வெழுதலு நடுங்கி நான்மதிச்
செஞ்சடைக் கடவுளை யடையுந் தேவர்போல்
வஞ்சனை யரக் + ரை வெருவி மாதவர்
அஞ்சன வண்ணநின் னபயம்யா மென்றார்.

22

இராமன் அஸ்திரங்களால் மாரீசனைக் கடலில் தள்ளிச்
சுபாகுவைக் கொல்லுதல்.

திருமக ணையகன் றெய்வ வாளிதான்
வெருவரு தாடகை பயந்த வீரர்கள்
இருவரி னெருவனைக் கடலி னிட்டதங்கு
ஒருவனை யந்தகன் புரத்தி னுய்த்ததே.

23

விசுவாமித்திரன் இராமனிடங் கூறிய முகமன்.

பாக்கி யம்மெனக் குளதென நினைவுறும் பான்மை
போக்கி நிற்கிது பொருளென வுணர்கிலென் புவனம்
ஆக்கி மற்றவை யகிலமு மணிவயிற் றடக்கிக்
காக்கு நீயொரு வேள்விகாத் தனையெனுங் கருத்தே.

24

‘இன்று எனக்குப்பணியாது?’ என்று இராமன் முனிவனை
வினாது.

என்று கூறிய பின்னரவ் வெழின்மலர்க் கானத்து
அன்று தானுறைந் தருந்தவ முனிவரோ டிருந்த

குன்று போற்குணத் தானெதிர்க் கோசலை குரிசில்
இன்றி யான்செயும் பணியென்கொல் பணியென
விசைத்தான். 18

முனிவன் சனகராசனதுவேள்வியைக் காணப்போவோமென்ன,
முவரும் மீதிலைக்குப் புறப்படுதல்.

அரிய யான்சொலி னையநிற் கரியதொன் றில்லை
பெரிய காரிய முளவவை முடிப்பது பின்னர்
விரியும் வார்புனன் மருதஞ்சூழ் மிதிலையர் கோமான்
புரியும் வேள்வியுங் காண்டுநா மெழுகென்று போனார். 25

9. அகலிகைப்படலம்

முனிவன்முதலிய முவரும் சோணைநதியை யடைதல்.

அலம்பு மாமணி யாரத்தொ டகிலனை புளினம்
நலம்பெய் பூண்முலை நாகிள வஞ்சியா மருங்குல்
புலம்பு மேகலைப் புதுமலர்ப் புனையறற் கூந்தல்
சிலம்பு ஒழுங்காற் சோணையாந் தெரிவையைச்
சேர்ந்தார். 1

குரியாத்தமன வருணனை.

நதிக்கு வந்தவ ரெய்தலு மருணன்ற னயனக்
கதிக்கு முந்துறு கலினமான் றேரொடுங் கதிரோன்
உதிக்குங் காலையிற் றண்மைமெய் வான்றன துருவில்
கொதிக்கும் வெம்மையை யாற்றுவான் போற்கடல்
குளித்தான். 2

அன்றிரவு முவரும் ஒரு சோலையில் தங்குதல்.

கறங்கு தண்புனற் கடிநெடுந் தாளுடைக் கமலத்து
அறங்கொ ணண்மலர்க் கோயில்க ளிதழ்க்கத வடைப்பப்
பிறங்கு தாமரை வனம்விட்டுப் பெடையொடுங்
களிவண்டு
உறங்கு கின்றதோர் நறுமலர்ச் சோலைபுக் குறைந்தார். 3

இராமன் அந்தச் சோலையை வினாவ, முனிவன் கூறுதல்.

இனைய சோலைமற் றியாதென விராகவன் வினவ
வினையெ லாமற நோற்றவன் விளம்புவான் மேனான்
தனய ரானவர்க் கிரங்கியே காசிபன் றனது
மனையு ளாடவம் புரிந்தன ளிவனென வலித்தான். 4

விசுவாமித்திரன் சரவணத்தைக் காட்டுதல்.

ஆய திவ்விட மவ்விட மவிர்மதி யணிந்த
தூய வன்றனக் குமைவயிற் றேன்றிய தொல்லை
வாயு வும்புனற் கங்கையும் பொறுக்கலா வலத்த
சேய்வ ளர்ந்தருள் சரவுண மென்பதுந் தெரித்தான். 5

சூரியோதய வருணனை.

காலன் மேனியிற் கருகிருள் கடிந்துல சுளிப்பான்
நீல வார்கலித் தேரொடு நிறைகதிர்க் கடவுள்
மாலின் மாமணி யுந்தியி னயனெடு வந்த
மூல தாமரை முழுமலர் முளைத்தென முளைத்தான். 6

முவரும் கங்கையைக் காணுதல்.

அங்கு நின்றெழுந் தயன்முதன் மூவரு மனையார்
செங்க ணேற்றவன் செறிசடைப் பழுவத்தி னிறைதேன்
பொங்கு கொன்றையீர்த் தொழுகலாற் பொன்னியைப்
பொருவுந்
கங்கை யென்னுமக் கரைபொரு திருநதி கண்டார். 7

கங்கையின் வரலாறு:

முனிவன் சகரனென்றொருவ னுளனெனல்.

இந்த மாநதிக் குற்றுள தகைமைய யாவும்
எந்தை கூறுகென் றிராகவன் வினவுற வெனையாள்
மைந்த நின்றிரு மரபுளா னயோத்திமா நகர்வாழ்
விந்தை சேர்புயன் சகரனிம் மேதினி புரந்தோன். 8

கங்கையின் சிறப்பு.

அண்ட கோளகைப் புறத்ததா யகிலமன் றளந்த
புண்ட ரீகமென் பதத்திடைப் பிறந்துபூ மகனார்
கொண்ட தீர்த்தமா யரன்கொளப் பகிரதன் கொணர்
மண்ட லத்துவந் தடைந்ததிவ் வானதி மைந்த. 9

கங்கையைக் கடந்து, விசாலையையடைந்து அந்நகரவரசன்
கௌரவிக்க, பின்பு மூவரும் விதேகநாட்டை யடைதல்.

என்று கூறலும் வியப்பினொ டுவந்தன ரிறைஞ்சிச்
சென்று தீர்த்தனர் கங்கையை விசாலைவாழ் சிகரக்
குன்று போற்புயத் தரசன்வந் தடியிணை குறுக
நின்று நல்லுரை விளம்பிமற் றவ்வயி னீங்கா. 10

மிதினையைக்கிட்டி விசுவாமித்திரன் அகலிகை கல்லாய்க்கிடக்கும்
மேட்டைக்காணுதல்

இனைய நாட்டினி லினி துசென் றிஞ்சிசூழ் மிதினே
புனையு நீள் கொடிப் புரிசையின் புறத்துவந் திறுத்தார்
மனையின் மாட்சியை யழித்திழி மாதவப் பன்னி
கனையு மேட்டுயர் கருங்கலோர் வெள்ளிடைக்

கண்டார். 11

அகலிகை சாபவடிவம் நீங்கி முன்னைய வடிவம் பெறுதல்.

கண்ட கன்மிசைக் காசுத்தன் கழற்றுகள் கதுவ
உண்ட பேதைமை மயக்கற வேறுபட்டுருவம்
கொண்டு மெய்யுணர் பவன்கழல் கூடிய தொப்பப்
பண்டை வண்ணமாய் நின்றனன் மாமுனி பணிப்பான். 12

சாபம்நீங்கிய அகலிகையை முனிவன் இராமனுக்கு அறிவித்தல்.

மாயிரு விசம்பிற் கங்கை மண்மிசைக் கொணர்ந்தோன்
மேயின வுலகை யோடு மின்னென வொதுங்கி நின்றான்
தீவினை நயந்து செய்த தேவர்கோன் றனக்குச்

செங்கண்

ஆயிர மளித்தோன் பன்னி யகலிகை யாகு மென்றான். 13

பூரீராமன் அகலிகையின் சாபவரலாற்றை வினாவுதல்.

பொன்னையேர் சடையான் கூறக் கேட்டலும் பூமின்
என்னையே யென்னையேயிவ் வுலகிய லிருந்த வண்ணம்
முன்னையூழ் வினையி னாலோ நடுவொன்று முடிந்த
அன்னையே யனையாட் கிவ்வா றடுத்தவா றருளு
கென்றான். 14

தையலா ணயன வேலு மன்மதன் சரமும் பாய
உய்யலா முறுதி நாடி யுழல்பவ னொருநா னுற்ற
மையலா லறிவு நீங்கி மாமுனிக் கற்றஞ் செய்து
பொய்யிலா வுள்ளத் தான்ற னுருவமே கொண்டு

புக்கான். 15

அகலிகை நடுங்கிவிடற்க, இந்திரன் அஞ்சிப் பூனையாய்ப்
போகத் தொடங்குதல்.

சரந்தரு சாப மல்லாற் றடுப்பருஞ் சாபம் வல்ல
வரந்தரு முனிவ னெய்த வருதலும் வெருவி மாயா
நிரந்தர முலகி னிற்று நெடும்பழி பூண்டாள் நின்ருள்
புரந்தர னடுங்கி யாங்கோர் பூசையாய்ப் போக
ஹற்றான். 16

இந்திரனுக்குக் கௌதமன் சாபங்கொடுத்தல்

தீவிழி சிந்த நோக்கிச் செய்ததை யுணர்ந்து செய்ய
தூயவ னவனை நின்கைச் சுடுசர மனைய சொல்லால்
ஆயிர மாதர்க் குள்ள வறிகுறி யுனக்குண் டாகென்று
ஏயின னவையெ லாம்வந் தியைந்தன விமைப்பின்
முன்னம். 17

அகலிகைக்குக் கௌதமன் சாபங் கொடுத்தல்.

எல்லையி னாண மெய்த யாவர்க்கு நகைவந் தெய்தப்
புல்லிய பழியி னோடும் புரந்தரன் போய பின்றை
மெல்லிய லாளை நோக்கி விலைமக ளனைய நீயும்
கல்லிய லாதி யென்றான் கருங்கலாய் மருங்கு
வீழ்வாள். 18

அகலிகை வேண்ட, கௌதமமுனிவன் சாபவிமோசனவகை
கூறல்

பிழைத்தது பொறுத்த லென்றும் பெரியவர் கடனே
யென்பர்
அழற் றருங் கடவு ளன்னாய் முடிவிதற் கருளு கென்னத்
தழைத்துவண் டிமிருந் தண்டார்த் தசரத ராம
னென்பான்
சுழற்றுகள் சுதுவ விந்தக் கல்லுருத் தவிர்தி யென்றான். 19

பிரமனை முன்னிட்டுத் தேவர்கள் வேண்ட, இந்திரன்
சாபத்தை ஒருவாறு முனிவன் போக்குதல்.

அந்தவிந் திரனைக் கண்ட வமரர்கள் பிரமன் முன்னு
வந்துகோ தமனை வேண்ட மற்றவை தவிர்த்து மாறாச்
சிந்தையின் முனிவுதீர்ந்து சிறந்தவா யிரங்கண் ணாக்கத்
தந்தம துலகு புக்கார் தையலுங் கிடந்தாள் கல்லாய். 20

விசுவாமித்திரன் இராமனைப் புகழ்தல்

இவ்வண்ண நிகழ்ந்த வண்ண மினியிந்த வுலகுக்
 உய்வண்ண மன்றி மற்றோர் துயர்வண்ண முறுவ
 மைவண்ணத் தரக்கி போரின் மழைவண்ணத் தண்ண
 கைவண்ண மங்குக் கண்டேன் கால்வண்ண மிங்குக்
 கண்டேன். 21

இராமன் அகலிகைக்கு முகமன் கூறி விடைகொடுத்து
 வணங்கிச் செல்லல்.

தீதிலா வுதவி செய்த சேவடிக் கரிய செம்மல்
 மோதிலாக் குணத்தான் சொன்ன பொருளெலா
 மனத்திற் கொண்டு
 மாதவ நருளுண்டாக வழிபடு படரு ருதே
 போதுநீ யன்னை யென்று பொன்னடி வணங்கிப்
 போனான் 22
 அஞ்சன வண்ணத் தான்ற னடித்துகள் கதுவா முன்னம்
 வஞ்சிபோ லிடையாண் முன்னை வண்ணத்த
 ளாகிநின்றான்
 நெஞ்சினாற் பிழைப்பி லானை நீயழைத் திடுக வென்னக்
 கஞ்சமா முனிவ னன்ன முனிவனுங் கருத்துட்
 கொண்டான். 23

அகலிகையைக் கௌதமனிடஞ் சேர்ப்பித்தபின்பு
 விசுவாமித்திரன் முதலிய மூவரும் மிதிலாகுகரின்
 மதிலைப் பார்த்தல்.

குணங்களா லுயர்ந்த வள்ளல் கோதமன் கமலத்
 தாள்கள்
 வணங்கினன் வலங்கொண் டேத்தி மாசறு கற்பின் மிக்க
 அணங்கினை யவன்கை யீந்தாண் டருந்தவ னோடும் வாசம்
 மணங்கிளர் சோலை நீங்கி மணிமதிற் கிடக்கை
 கண்டார். 24

சென்றார். 6

அனையாண் மேனி கண்டபி னண்டத் தரசாளும்
வினையோர் மேவும் மேனகை யாதிம் மிளிர்வேற்கண்
இனையோ ருள்ளத் தின்னலி னோர்தம் முகமென்னும்
பனிதோய் வானின் வெண்மதிக் கென்றும் பகலன்றே. 12

மலர்மே னின்றிம் மங்கையிவ் வையத் திடைவைகப்
பலகா லுந்தம் மெய்ந்நனி வாடும் படிநோற்றார்
அலகோ வில்லா வந்தண ரோநல் லறமேயோ
உலகோ வாளு வும்பர்கொ லோவீ துணரேமால். 13

தந்நே ரில்லா மங்கையர் செங்கைத் தளிர்மானே
அன்னே தேனே யாரமிர் தேயென் றடி போற்றி
முன்னே முன்னே மொய்ம்மலர் தூவி முறை சாரப்
பொன்னே குழும் பூவி னொதுங்கிப் பொலிகின்றாள். 14

பொன்சேர் டெ ன்காற் கிண்கிணி யாரம் புனை யாரம்
கொன்சே ரல்குன் மேகலை தாங்கிக் கொடியன்றார்
தன் சேர் கோலத் தின்னெழில் காணச் சதகோடி
மின் சேனிக்க மின்னர சென்னும் படிநின்றாள். 15

கொல்லும் வேலுங் கூற்றமு மென்னும் மிவையெல்லாம்
வெல்லும் வெல்லும் மென்ன மதர்க்கும்
விழிகொண்டாள்

சொல்லுந் தன்மைத் தன் றது குன்றுஞ் சுவருந்தின்
கல்லும் புல்லுங் கண்டுரு கப்பெண் கனிநின்றாள். 16

வெங்களி விழிக்கொரு விழவு மாயவர்
கண்களிற் காணவே களிப்பு நல்கலான்
மங்கையர்க் கினியதோர் மருந்து மாயவள்
எங்களு யகற்கினி யாவ தாங்கொலோ. 17

இழைகளுங் குழைகளு மென்ன முன்னமே
மழைபொரு கண்ணினை மடந்தை மாரொடும்
பழகிய வெனினுமிப் பாவை தோன்றலால்
அழகெனு மணியுமோ ரழகு பெற்றவே. 18

இராமபிரானும் சீதாதேவியும்
ஒருவரையொருவர் கண்டு மிக்க காதல்கொண்டமை
கூறப்படுகிறது.

எண்ணரு நலத்தினு ளினைய ணின்றுழிக்
கண்ணொடு கண்ணினை கவ்வி யொன்றையொன்று
உண்ணவு நிலைபெறு துணர்வு மொன்றிட
அண்ணலு நோக்கினு னவளு நோக்கினாள். 19

நோக்கிய நோக்கெனு நுதிகொள் வேலினை
ஆக்கிய மதுகையான் ரேளி னாழ்ந்தன
வீக்கிய கனைகழல் வீரன் செங்கணும்
தாக்கணங் கனையவ டனத்திற் றைத்தவே. 20

பருகிய நோக்கெனும் பாசத் தாற்பிணித்து
ஒருவரை யொருவர்த முள்ள மீர்த்தலால்
வரிசிலை யண்ணலும் வாட்க ணங்கையும்
இருவரு மாறிப்புக் கிதய மெய்தினார்.

21

மருங்கிலா நங்கையும் வசையி லையனும்
ஒருங்கிய விரண்டுடற் குயிரொன் றுயினார்
கருங்கடற் பள்ளியிற் கலவி நீங்கிப்போய்ப்
பிரிந்தவர் கூடினாற் பேசல் வேண்டுமோ.

22

கன்னிமாடத்தயல் சீதையைக் காதல்நோக்குடன் கண்ட
ஸ்ரீராமன் முனிவனெனும் போய்விடுதல்

அந்தமில் நோக்கிமை யணைகி லாமையால்
பைந்தொடி யோவியப் பாவை போன்றனள்
சிந்தையு நிறையுமெய்ந் நலனும் பின்செல
மைந்தனு முனியொடு மறையப் போயினான்.

23

சீதையின் காதல் நோய் வருணனை

பிறையெனு நுத லவள் பெண்மை யென்பதும்
நறைகம ழலங்கலா னயன கோசரம்
மறைதலு மனமெனு மத்த யானையின்
நிறையெனு மங்குச நிமிர்ந்து போயதே.

24

மாலுற வருதலு மனமு மெய்யுந்தன்
நூலுறு மருங்குல்போ னுடங்கு வானெனுங்
காலுறு கண்வழிப் புகுந்த காதனோய்

பாலுறு பிரையெனப் பரந்த தெங்குமே.
நேரமுறு நோய்நிலை நுவல கிற்றிலள்
ஊமரின் மனத்திடை யுன்னி விம்முவாள்
காமனு மொருசரங் கருத்தி லெய்தனன்

25

வேமெரி யதனிடை விறகிட் டென்னவே.
தழங்கிய கலைகளு நிறையுஞ் சங்கமும்

26

மழுங்கிய வுள்ளமு மறிவு மாமையும்
இழந்தவ ளிமையவர் கடைய யாவையும்
வழுங்கிய கடலென வறிய ளாயினாள்.

27

சீதையின் நோய்க்குப் பரிகாரஞ் செய்யத் தோழிமார்
அன்னுளை யிட்டுக்கொண்டுபோதல்.

கலங்குழைந் துகநெடு நாணுங் கண்ணற
நலங் குழை தரநகின் முகத்தி னேவுண்டு
மலங்குழை யெனவுயிர் வருந்திச் சோர் தரப்
பொலங்குழை மயிலைக்கொண் டரிதிற் போயினார். 28

தோழிமார் சீதையை மலர்ப்படுக்கையிற் சேர்த்தல்

காதொடுங் குழைபொரு கயற்க ணங்கைதன்
பாதமுங் கரங்களு மனைய பல்லவம்
தாதொடுங் குழையொடு மடுத்த தண்பனிச்
சீதநுண் டுளிமல ரமளிச் சேர்த்தினார். 29

கம்பமில் கொடுமனக் கான வேடன்கை
அம்பொடு சோர்வதோர் மயிலு மன்னவள்
வெம்புறு மனத்தனல் வெதுப்ப மென்மலர்க்
கொம்பென வமளியிற் குழைந்து சாய்ந்தனள். 30
சொரிந்தன நறுமலர் சுறுக்குண் டேறின
பொரிந்தன கலவைகள் பொறியிற் சிந்தின
எரிந்தவெங் கனல்குட விழையிற் கோத்தநூல்
பரிந்தன கரிந்தன பல்ல வங்களே. 31

சீதைக்குக் காமநோய் நேர்ந்துள்ளதென்பதை யறியாத
தாதியர் முதலியோர் திருஷ்டிகழித்தல்.

தாதியர் செவிலியர் தாயர் தவ்வையர்
மாதுய ருழந்துழந் தழுங்கி மாழ்கினர்
யாதுகொ லிதுவென வெண்ண நேற்றலர்
போதுட னயினிநீர் சுழற்றிப் போற்றினர். 32

காமவெப்பம்மிக்க சீதையின் வருணனை.

அருகினின் றசைக்கின்ற வால வட்டக்கால்
எரியினை மிகுத்திட விழையு மாலையும்
கரிகுவ தீவன கனல்வ காட்டலால்
உருகுபொற் பாவையு மொத்துத் தோன்றினாள். 33

காதல்நோய்கொண்ட சீதாபிராட்டியின்
வாய்பிதற்றல்.

அல்லினை வகுத்ததோ ரலங்கற் காடெனு
வல்லெழு வல்லவேன் மரக தப்பெருங்

- கல்லெனு மிருபுயங் கமலங் கண்ணெனும்
வில்லொடு மிருந்ததோர் மேக மென்னுமால் 34
- நெருங்கியுட் புகுந்தரு நிறையும் பெண்மையும்
உருக்கியென் னுயிரொடு முண்டு போனவன்
பொருப்புறழ் தோள்புணர் புண்ணி யத்தனு
கருப்புவில் லன் றவன் காம னல்லனே. 35
- பெண்வழி நலனெடும் பிறந்த நானெடும்
எண்வழி யுணர்வு நா னெங்குங் காண்கிலேன்
மண்வழி நடந்தடி வருந்தப் போனவன்
கண்வழி நுழையு மோர் கள்வ னேகொலாம். 36
- இந்திர நீலமொத் திருண்ட குஞ்சியும்
சந்திர வதனமுந் தாழ்ந்த கைகளும்
சுந்தர மணிவரைத் தோளு மேயல
முந்தியென் னுயிரையம் முறுவ லுண்டதே. 37
- படர்ந்தொளி பரந்துயிர் பருகு மாகமும்
நடந்தரு தாமரைத் தாளு மேயல
கடந்தரு மாமதக் களிநல் யானேபோல்
நடந்தது கிடந்ததென் னுள்ள நண்ணியே. 38
- உரைசெயிற் றேவர்தம் முலகு ளானலன்
விரைசெறி தாமரை யிமைக்கு மெய்ம்மையான்
வரிசிலைத் தடக்கையன் மார்பி னூலினன்
அரசிளங் குமரனே யாகல் வேண்டுமால். 39
- பிறந்துடை நலநிறை பிணித்த வெந்திரம்
கறங்குபு திரியுமென் கன்னி மாமதில்
எறிந்தவக் குமரனை யின்னுங் கண்ணிற்கண்டு
அறிந்துயி ரிழக்கவு மாகுமே கொலாம். 40
- சீதாபிராட்டி காமவேட்கையால் பின்னும் வாய்பிதற்றி
யுருகியமை
- என்றிவை யிணையன விளம்பு மெல்வையின்
நின்றன னிவணெனு நீங்கி னுன்னும்
கன்றிய மனத்துறு காம வேட்கையால்
ஒன்றல பலநினைந் துருகுங் காலையே. 41
- சூரியாஸ்தமன வருணனை.
- அன்னமென் னடையவட் கமைந்த காமத்தீத்
தன்னையுஞ் சுடுவது தரிக்கி லானென

நன்னெடுங் கரங்களை நடுக்கி யோடிப்போய்
முன்னெவங் கதிரவன் கடலின் மூழ்கினான்.

42

அந்திமாலை தோன்றியதன்
வருணனை.

மீதறை பறவையாம் பறையுங் கீழ்விளி
ஓதமென் சிலம்பொடு முதிரச் செக்கரும்
பாதக விருள்செய்கஞ் சுகமும் பற்றலாற்
சாதக மென்னவுந் தகைத்தும் மாலையே.

43

அந்திமாலைப்பொழுதைக் குறித்துப் பிராட்டி யிரங்கல்.
மைவானிறத்து மீனெயிற்று வாடை யுயிர்ப்பின்
பைவா யந்திப் படரவே யென்னு வளைத்துப்
எய்வா னெருவன் கையோயா னுயிரு மொன்றே
உய்வா னுறவிப் பழி பூண வென்னோ டுனக்குப்
பகைத்தியால்
யினியில்லை.
பகையுண்டோ. 44

பிராட்டி அன்றிற்பறவையை நோக்கி இரங்கியது.
வெளிநின் றவரோ போய்மறைந்தார் விலக்க வொருவர்
எளியள் பெண்ணென் றிரங்காதே யெல்லி யாமத்
ஒளியம பெய்யு மன்மதனா ருனக்கிம் மாய
அளியென் செய்த தீவினையே யன்றி லாகி வந்தாயோ. 45

தோழிமார் செய்த உபசாரம்
ஆண்டங் கனையா ளினையநினைந் தழுங்கு மேல்வை யகல்
தீண்ட நிமிர்ந்த பெருங்கோயிற் சீத மணியின் வேதி
நீண்ட சோதி நெய்விளக்கம் வெய்ய வென்றங் கவை
தூண்டல் செய்யா மணிவிளக்கின் சுடரா விரவைப்
பகல்செய்தார். 46

சந்திரோதய வருணனை

பெருந்திண் ணெடுமால் வரைநிறுவிப் பிணித்த பாம்பின்
மணித்தாம்பின்
விரிந்த திவலை யுதிர்ந்தமணி விசம்பின் மீனின்

மேல்விளங்க
அருந்த வமரர் கலக்கியநா ளமுது நிறைந்த பொற்கலசம்
இருந்த திடைவந் தெழுந்ததென வெழுந்த தாழி
வெண்டிங்கள். 47

நீத்த மதனின் முளைத்தெழுந்த நெடுவெண் டிங்களெனுந்
தச்சன்
மீத்தன் கரங்க ளவைபரப்பி மிகுவெண் ணிலவாம்
வெண்சுதையாற்
காத்த கண்ணன் மணியுந்திக் கமல நாளத் திடைப்பண்டு
பூத்த வண்டம் பழையதென்று புதுக்கு வானும்
போன்றுளதால். 48

சந்திரனைப் பழிப்பது.

நீங்கா மாயை யவர்தமக்கு நிறமே தோற்றுப்
புறமேபோய்
ஏங்காக் கிடக்கு மெறிகடற்கு மெனக்குங்கொடியை
யானாயே
ஓங்கா நின்ற விருளாய்வந் துலகை விழுங்கி மென்மேலும்
வீங்கா நின்ற கருநெருப்பி னிடையே யெழுந்த
வெண்ணெருப்பே. 49

கொடியை யல்லேநீ யாரையுங் கொல்கிலாய்
வடுவி லின்னமு தத்தொடும் வந்தனை
பிடியின் மென்னடைப் பெண்ணொடென் றுலெனைச்
சுடுதி யோகடற் றேன்றிய திங்களே. 50

பிராட்டியினது காமவெப்பம்.

மீது மொய்த்தெழு வெண்ணில வின்கதிர்
மோது மத்திகை மென்முலை மேற்பட
ஓதிமப்பெடை வெங்கன லுற்றெனப்
போது மொய்த்தம ளிப்புரண் டாளரோ. 51

நீக்க மின்றி நிமிர்ந்த நிலாக்கதிர்
தாக்க வெந்து தளர்ந்து சரிந்தனள்
சேக்கை யாகி மலர்ந்த செந்தாமரைப்
பூக்கள் பட்டதப் பூவையும் பட்டனள். 52

வாச மென்கல வைக்களி வாரிமேற்
பூசப் பூசப் புலர்ந்து புழுங்கினள்
வீச வீச வெதும்பினண் மென்முலை
ஆசை நோய்க்கு மருந்துமுன் டாங்கொலோ.

53

தோழிமார் பிராட்டிக்குச் செய்த உபசாரம்

தாய ரிற்பரி சேடியர் தாதுகு
வீய ரித்தளிர் மெல்லணை மேனியில்
காயெ ரிக்கரி யக்கரி யக்கொணர்ந்து
ஆயி ரத்தி னிரட்டி யடுக்கினார்.

54

சீதைநிலை இவ்வாறாக, இனி, இராமபிரான்
நிலையைச் சொல்வோமெனல்.

கன்னி நன்னக ரிற்கமழ் சேக்கையுள்
அன்ன மின்னண மாயின ளாயவள்
மின்னின் மின்னிய மேனிகண் டானெனச்
சொன்ன வண்ணலுக் குற்றது சொல்லுவாம்.

55

விசுவாமித்திரன் முதலிய மூவரும் ஜநகராஜனால்
எதிர்கொள்ளப்பட்டு அவன் காட்டிய மாளிகையில் தங்குதல்
ஏகி மன்னனைக் கண்டெதிர் கொண்டவன்
ஓகை யோடு மினிதுகொண் டுய்த்திடப்
போக பூமியிற் பொன்னக ரன்னதோர்
மாக மாடத் தனைவரும் வைகினார்.

56

அங்குச் சதாநந்தமுனிவன் வருதல்.

வைகு மவ்வுழி மாதவம் யாவுமோர்
செய்கை கொண்டு நடந்தெனத் தீதறு
மொய்கொள் வீரன் முளரியந் தாளினான்
மெய்கொண் மங்கை யருண்முனி மேவினான்.

57

இராமனை வாழ்த்திச் சதாநந்தன் விசுவாமித்திரனருகு
சார்தல்.

வந்தெ திர்ந்த முனிவனை வள்ளலும்
சிந்தை யார வணங்கலுஞ் சென்றெறிர்
அந்த மில்குணத் தானெடி தாசிகள்
தந்து கோசிகன் றன்மருங் கெய்தினான்.

58

சதாநந்தன் விசுவாமித்திரனை நோக்கி முகமன் கூறுதல்.

கோத மன்றரு கோமுனி கோசிக
மாத வன்றனை மாமுக நோக்கியிப்
போக நீயிவட் போதவிப் பூதலம்
ஏது செய்த தவமென் றியம்பினான்.

59

சதாநந்த முனிவனுக்கு இராமனது பெருமையை
விசுவாமித்திரன் தெரிவித்தல்

வடித்த மாதவ கேட்டியிவ் வள்ளரான்
இடித்த வெங்குரற் றுடகை யாக்கையும்
அடுத்தென் வேள்வியு நின்னன்னை சாபமும்
முடித்தென் னெஞ்சத் திடர்முடித் தானென்றான்.

60

விசுவாமித்திரனது சரிதையைக் கூறக்கருதி
சதாநந்தன் இராமனது முகத்தைப் பார்த்தல்

எள்ளில் பூவையு மிந்திர நீலமும்
அள்ளல் வேலையு மம்புத சாலமும்
விள்ளும் வீயுடைப் பானலு மேவுமெய்
வள்ள றன்னை மதிமுக நோக்கியே.

61

கௌசிகன் சரிதையைச் சதாநந்தன் முடித்திடல்

ஈது முன்னர் நிகழ்ந்த திவன்றுனை
மாத வத்துயர் மாண்புடை யாரிலே
நீதி வித்தகன் றன்னரு ணேர்ந்தனார்
யாது மக்கரி தென்றன னீறிலான்.

62

சதாநந்தன் குமாரர்களை வாழ்த்திவிட்டுப் போதல்

என்று கோதமன் காதலன் கூறிட
வென்றி வீரர் வியப்பொடு வந்தெழா
ஒன்று மாதவன் றுடொழு தோங்கிய
பன்றை யேத்திப் பெயர்ந்தனன் றன்னிடம்.

63

முனிவனும் இலக்குமணனும் படுக்குமிடத்தைச் சேர, இராமன்
சீதையை எண்ணியவண்ண மிருத்தல்.

முனியுந் தம்பியும் போய்முறை யாற்றமக்கு
இனிய பள்ளிக ளெய்தினர் பின்னிருட்
கனியும் போல்பவன் கங்குலுந் திங்களும்
தனியுந் தானுமத் தையலு மாயினான்.

64

இராமபிரான் சீதையின் உருவெளிப்பாட்டை நோக்கித்
தன்னுட்கூறுவன.

விண்ணி னீங்கிய மின்னுரு விம்முறைப்
பெண்ணி னன்னலம் பெற்றதுண் டேகொலோ
எண்ணி னீதல தென்றறி யேனீரு
கண்ணி னுள்ளுங் கருத்தினுங் காண்பாளுல். 65

அருளி லாளெனி னும்மனத் தரசையால்
வெருளு நோய்விடக் கண்ணின் விழுங்கலால்
தெருளி லாவுல கிற்சென்று நின்னுவாழ்
பொருளெ லாமவள் பொன்னுரு வாயவே. 66

பூணு லாவிய பொற்கல சங்களென்
ஏணி லாகத் தெழுதல வென்னினும்
வாணி லாமுறு வற்கனி வாய்மதி
காண லாவதொர் காலமுன் டாங்கொலோ. 67

வண்ண மேகலை தேரொன்று வானெடுங்
கண்ணி ரண்டு கதிமுலை தாமிரண்டு
உண்ணி வந்த நகையுமென் றென்றுண்டால்
எண்ணுங் கூற்றினுக் கித்தனை வேண்டுமோ. 68

கன்ன லின்கருப் புச்சிலை யான்விரை
பொன்னை முன்னிய பூங்கணை மாரியால்
என்னை யெய்து தொலைக்குமென் றுலினி
வன்மை யென்னுமி தாரிடை வைகுமே. 69

கொள்ளை கொள்ளக் கொதித்தெழு பாற்கடல்
பள்ள வெள்ள மெனப்பட ருந்நிலா
உள்ள வுள்ள வுயிரைத் துருவிட
வெள்ளை வண்ண விடமுமுன் டாங்கொலோ. 70

ஆகு நல்வழி யல்வழி யென்மனம்
ஆகு மோவதற் காகிய காரணம்
பாகு போன்மொழிப் பைந்தொடி கன்னியே
யாகும் வேறிதற் கையுற வில்லையே. 71

சூரியோதய வருணனை.

ததையுமலர்த் தாரண்ண லிவ்வண்ண மயலுழந்து தளரு
மேல்வை
சிதையுமனத் திடருடைய செங்கமல முகமலரச் செய்ய
வெய்யோன்

புதையிருளி னெழுகின்ற புகர்முகையா னையினுரிவைப்
 போர்வை போர்த்த
 உதயகிரி யெனுங்கடவு ணுதல் கிழித்த விழியேபோ
 லுதயஞ் செய்தான். 72

இராமபிரான் திருப்பள்ளியெழுதல்
 கொல்லாழி நீர்தங்கோர் குனிவயிரச் சிலைதடக்கைக்
 கொண்ட கொண்டல்
 எல்லாழித் தேரிரவி யிளங்கரத்தா லடிவருடி யனந்தல்
 தீர்ப்ப
 அல்லாழிக் கரைகண்டா னுயிரவாய் மணிவிளக்க
 மழலுஞ் சேக்கைத்
 தொல்லாழித் துயிலாதே துயராழி நெடுங்கடலுட்
 டுயில்கின் றுனே. 73

இராமனாதியர் சனகனது வேள்விச்சாலை சார்தல்.
 ஊழிபெயர்ந் தெனக்கங்கு லொருவண்ணம் புடைபெயர
 வுறக்க நீத்த
 சூழியா னையினெழுந்து தொன்னியமத் துறைமுடித்துச்
 சுருதி யன்ன
 வாழிமா தவற்பணிந்து மனக்கினிய தம்பியொடும்
 வம்பின் மாலை
 தாமுமா மணிமௌலித் தார்ச்சனகன் பெருவேள்விச்
 சாலை சார்ந்தான். 74

இராமலக்ஷ்மணர்களைச் சனகன் வினவ, முனிவன் கூறுதல்.
 இருந்தகுலக் குமரர்தமை பிருகண்ணும் முகந்தழகு
 பருக நோக்கி
 அருந்தவனை யடிவணங்கி யாரிவரை யுரைத்திடுமி
 னடிக ளென்ன
 விருந்தினர்க ணின்னுடைய வேள்விகா ணியவந்தார்
 வில்லுங் காண்பார்
 பெருந் தகைமைத் தயரதன்றன் புதல்வரென வவர்
 தகைமை பேச லுற்றான். 75

11. குலமுறைகிளத்துபடலம்.

மனுவும் பிருதுவும்

ஆதித்தன் குலமுதல்வன் மனுவினையா ரறியாதார்
 பேதித்த வுயிரனைத்தும் பெரும்பசியால் வருந்தாமல்

சோதித்தன் வரிசிலையா நிலமடந்தை முலைசுரப்பச்
சாதித்த பெருந்தகையு மிவர் குலத்தோர் தராபதி
காண். 1.

இட்சுவாகு மன்னவன்.

பிணியரங்க வினையகலப் பெருங்காலந் தவம்பேணி
மணியரங்க நெடுமுடியாய் மலரயனை வழிபட்டுப்
பணியரங்கப் பெரும்பாயற் பரஞ்சுடரை யாங்காண
அணியரங்கந்த ந்தானை யறியாதா ரறியாதார். 2.

ககுதஸ்தன்.

தான்றனக்கு வெலற்கரிய தானவரைத் தலைதுமித்து
வான்றரக்கிற் றிகொலென்று குறையிரப்ப வரங்
கொடுத்தாங்கு
ஏன்றெடுத்த சிலையினனா யிகல் புரிந்த விவர்குலத்தோர்
தோன்றலைப்பண் டிந்திரன்காண் விடையேரூய்ச்
சுமந்தானும். 3.

சிபிசக்ரவர்த்தி.

இன்னுயிர்க்கு மின்னுயிரா யிரு நிலங்காத் தாரென்று
பொன்னுயிர்க்குங் கழலவரை யாம்போலும்
புகழ்கிற்பா ம்
'மின்னுயிர்க்கு நெடுவேலா யிவர்குலத்தோன்
மென்பறவை
மன்னுயிர்க்குத் தன்னுயிரை மாறாக வழங்கினனால். 4.

பகீரதசக்ரவர்த்தி.

தூநின்ற சுடர்வேலோ யனந்தனே சொல்லானேல்
யானின்று புகழ்ந் துரைத்தற் கெளிதோவே
டவிழ்கொன்றைப்
பூநின்ற மவுலியையும் புக்கனைந்த புனற்கங்கை
வானின்று கொணர்ந்தானு மிவர்குலத்தோர்
மன்னவன்காண் 5.

இரகுமகாராஜன்.

சந்திரனை வென்றானு முருத்திரனைச் சாய்த்தானும்
துந்துவெனுந் தானவனைச் சுடுசரத்தாற் றுணித்தானும்
வந்தகுலத் திடைவந்த ரகுவென்பான் வரிசிலையால்
இந்திரனை வென்று திசையிருநான்குஞ் செருவென்றான். 6.

தசரதனும் அவன்புத்திரர் இவரென்பதும்.

புயன்புதல்வன் றயரதனை யறியாதா ரில்லையவன்
யந்தகுலக் குமரரிவர் தமக்குள்ள பரிசெல்லாம்
யந்துரைத்துக் கரையேற நான்முகற்கு மரிதாம்பல்
புயந்துவைத்த கடைத்தலையா யானறிந்த படிகேளாய். 7

இராமனது மகிமையை இங்ஙனம் முனிவன் கூறிமுடித்தல்.

கோதமன்றன் பன்னிக்கு முன்னையுருக் கொடுத்ததிவன்
போது நின்ற தெனப் பொலிந்த பொலன்கழற்காற்
பொடிகண்டாய்
காதலென்ற னுயிர்மேலு மிக்கரியோன் பாலுண்டால்
ஈதிவன்றன் வரலாறும் புயவலியு மெனவுரைத்தான். 8

12. கார்முகப்படலம்

கன்னியாசுற்கமாகத் தான் சிவதனுசை வைத்திருப்பதைச்
சனகமகாராசன் தெரிவித்தல்.

மாற்றமா றுரைப்பதென் மாய விற்குநாள்
தோற்றவா நெணமனந் துளங்கு கின்றதால்
நோற்றன ணங்கையு நொய்தி னையன்வில்
ஏற்றுமே லிடர்க்கட லேற்று மென்றனன். 1

சனகராசன் ஏவலாளரை யேவ அவர்கள் வில்வைத்துள்ள
இடத்தைநோக்கிச் செல்லுதல்.

என்றன னேன்றுதன் னெதிர்நின் ருரையக்
குன்றுறழ் வரிசிலை கொணர்மி னீண்டென
நன்றென வணங்கினர் நால்வ ரோடினர்
பொன்றிணி கார்முகச் சாலை புக்கனர். 2

அந்தச் சிவதனுசைப் பலர் சுமந்துவருதல்.

உறுவலி யானையை யொத்த மேனியர்
செறிமயிர்க் கல்லெனத் திரண்ட தோளினர்
அறுபதி னுயிர ரளவி லாற்றலர்
தறிமடுத் திரையிடத் தண்டிற் றுங்கினர். 3

சங்கொடு சக்கரந் தரித்த செங்கைய
சிங்கவே றல்லனே லிதனைத் தீண்டுவான்
எங்குள னொருவனின் நேற்றி னிச்சிலை
மங்கைதன் றிருமணம் வாழுமா லென்பார். 4

திண்ணெடு மேருவைத் திரட்டிற் றோவென்பார்
வண்ணவான் கடல்பண்டு கடைந்த மத்தென்பார்
அண்ணல்வா ளரவினுக் கரச னோவென்பார்
விண்ணிடு நெடியவில் வீழ்ந்த தோவென்பார். 5

என்னிது கொணர்கென வியம்பி னானென்பார்
மன்னவ ருளர்கொலோ மதிகெட் டானென்பார்
முன்னையூழ் வினையினுன் முடிக்கி லாமென்பார்
கன்னியு மிச்சிலை காணு மோவென்பார். 6

இச்சிலை யுதைத்தகோற் கிலக்க மியாதென்பார்
நச்சிலை நங்கைமே னாட்டும் வேந்தென்பார்
நிச்சய மெடுக்குங்கொ னேமி யானென்பார்
சிற்சிலர் விதிசெய்த தீமை தானென்பார். 7

சதாநந்தமுனிவன் கூறத் தொடங்குதல்.
போதக மனையவன் பொலிவு நோக்கியவ்
வேதனை தருகின்ற வில்லை நோக்கித்தன்
மாதனை நோக்குவான் மனத்தை நோக்கிய
கோதமன் காதலன் கூறன் மேயினுன். 8

கார்முக வலிமையான் கழறல் வேண்டுமோ
வார்சடை யரனிகர் வரத நீயலால்
யாருள ரறிபவ ரிவற்குத் தோன்றிய
தேர்முக வல்குளால் செவ்வி கேளெனோ. 9

குணங்களையென் கூறுவது கொம்பினைச்
சேர்ந்தவையுய்யப்
பிணங்குவன வழகிவளைத் தவஞ்செய்து பெற்றதுகாண்
கணங்குழையாள் தோன்றியபின் கதிர்வானிற்
கங்கையெனும்
அணங்கிழியப் பொலிவிழந்த வாரொத்தார்
வேறுள்ளார். 10

அன்றுமுத லின்றளவ மாருமிந்தச் சிலை யருகு
சென்றுமில் போயொளித்த தேர்வேந்தர் திரிந்துமிலர்
என்றுமினி மணமில்லை யென்றிருந்தே மிவனேற்றின்
நன்றுமலர்க் குழற்சீதை நலம்பழுதா காதென்றான். 11

இராமன் சிவதநு உள்ளிடத்தை யணுக எழுதல்.
பொழிந்தநெய் யாகுதி வாய்வழி பொங்கி
எழுந்த கொழுங்கன லென்ன வெழுந்தான்

முழிந்தது வில்லென விண்ணவ ரார்த்தார்
மொழிந்தன ராசிகண் முப்பகை வென்றார்.

12

மங்கையரின் மனப்பாங்கு.

தூய தவங்க டொடங்கிய தொல்லோன்
ரயவன் வல்வி லிறுப்பதன் முன்னம்
சேயிழை மங்கையர் சிந்தைதொ றெய்யா
ஆயிரம் வில்லை யனங்க னிறுத்தான்.

13

கரங்கள் குவித்திரு கண்கள் பணிப்ப
இருங்களி றிச்சிலை யேற்றில னாயின்
நரந்த நறைக்குழ னங்கையு நாமும்
முருங்கெரி யிற்புக மூழ்குது மென்பார்.

14

வள்ளன் மணத்தை மகிழ்ந்தன னென்றால்
கொள்ளென முன்பு கொடுப்பதை யல்லால்
வெள்ள மனைத்தவன் வில்லை யெடுத்திப்
பிள்ளைமு னிட்டது பேதைமை யென்பார்.

15

ஞான முனிக்கொரு நாணிலை யென்பார்
கோனிவ னிற்கொடி யோனிலை யென்பார்
மானவ னிச்சிலை கால்வளை யானேல்
பீன தனத்தவள் பேறில னென்பார்.

16

இராமபிரான் வில்லினிடத்திற்கு நடத்தல்.

தோகைய ரின்னன சொல்லிட நல்லோர்
ஓகை விளம்பிட வும்ப ருவப்ப
மாக மடங்கலு மால்விடை யும்பொன்
நாகமு நாகமு நாண நடந்தான்.

17

இராமபிரான் அவ்வில்லை முறித்ததனாற் பேரோசை தோன்றுதல்.

தடுத்திமை யாம லிருந்தவர் தாளின்
மடுத்தது நாணுதி வைத்தது நோக்கார்
கடுப்பினி லியாரு மறிந்திலர் கையான்
எடுத்தது கண்டன ரிற்றது கேட்டார்.

18

அந்நகரத்தார் பேருவகைகொண்டு கூறியன.

தயரதன் புதல்வ னென்பார் தாமரைக் கண்ண
புயலிவன் மேனி யென்பார் பூவையும் பொருவு
மென்பார்

மயலுடைத் துலக மென்பார் மானுட னல்ல னென்பார்
கயல்பொரு கடலுள் வைகுங் கடவுளே காணு
மென்பார். 19

நம்பியைக் காண நங்கைக் காயிர நயனம் வேண்டும்
கொம்பினைக் காணுந் தோறுங் குரிசிற்கு மன்னதே யால்
தம்பியைக் காண்மினென்பார் தவமுடைத்துலக
மென்பார்
இம்பரிந் நகரிற் றந்த முனிவனை பிறைஞ்சு மென்பார். 20

சீதை பளிக்குமாடத்து மற்றோர் மலரணையிற் சேர்தல்.
ஊசலா டுயிரி னோடு முருகுபூம் பள்ளி நீங்கிப்
பாசிழை மகளிர் சூழப் போயொரு பளிக்கு மாடக்
காசிறு மரையின் பொய்கைச் சந்திர காந்த மீன்ற
சீதநீர் தெளித்த மென்பூஞ் சேக்கையை
யரிதிற்சேர்ந்தாள். 21

பிரிவித்துயரால் சீதை பலவகையாக இரங்குதல்
நாணுலாவு மேருவோடு நாணுலாவு பாணியும்
தூணுலாவு தோளும் வாளி யூலொவு தூணியும்
வாணிலாவி னூலுலாவு மாலைமார்பு மீளவும்
காணலாகு மாகினாவி காணலாகு மேகொலாம். 22
விண்டலங் கலந்திலங்கு திங்களோடு மீதுகுழ்
வண்டலம் பலங்கறங்கு பங்கியோடும் வார்சிலைக்
கொண்டலொன் றிரண்டுகண்ணின் மொண்டுகொண்
டென்னுவியை
உண்டதுண்டெ னெஞ்சினின்று முண்டதென்று
முண்டரோ. 23

பஞ்சரங்கு தீயினாவி பற்றிநீடு கொற்றவில்
வெஞ்சரங்க னெஞ்சரங்க வெய்யகாம னெய்யவே
சஞ்சலங்க லந்தபோது தையலாரை யுய்யவந்து
அஞ்சலஞ்ச லென்கிலாத வாண்மை
யென்னவாண்மையோ. 24

இளைக்கலாத கொங்கைகா ளெழுந்துவிம்மி யென்செய்தீர்
முளைக்கலா மதிக்கொழுந்து போலும்வான் முகத்தினுன்
வளைக்கலாத விற்கையாளி வள்ளன்மார்பி னுள்ளுறத்
திளைக்கலாகு மாகிலான செய்தவங்கள் செய்ம்மினே. 25
எங்குநின் றெழுந்ததிந்த விந்து வந்தெ னெஞ்சலா
அங்கியன் றனங்கனெய்த வம்பின்வந்த சிந்தைநோய்

பொங்குகின்ற கொங்கைமேல் விடம்பொழிந்த

தென்னினும்

கங்குல்வந்த திங்களன் றகங்களங்க மில்லையே.

26

அடர்ந்துவந் தனங்கனெஞ் சழன்றுசிந்து மப்பெனும்
விடங் குடைந்த மெய்யினின்று வெந்திடா

தெழுந்துவெங்

கடந்துதைந்த காரியானை யன்னகானை தாளடைந்து

உடன்றொடர்ந்து போனவாயி வந்தவாவெ னுள்ளமே. 27

விண்ணுளே யெழுந்தமேக மார்பினூலின் மின்னொடும்
மண்ணுளே யிழிந்ததென்ன வந்துபோன மைந்தனார்
எண்ணுளே யிருந்தபோதும் யாவரென்று தேர்கிலேன்
கண்ணுளே யிருந்தபோது மென்கொல்

காண்கிலாதவே.

28

பெய்கடற் பிறந்தயல் பெறற்கொணு மருந்து பெற்று
ஐயபொற் கலத்தொடங்கை விட்டிருந்த வாதர்போல்
மொய் கிடக்கு மண்ணோண் முயங்கிடாது முன்னமே
கைகடக்க விட்டிருந்து கட்டுரைப்ப தென்கொலோ. 29

நீலமாலையென்ற சேடியொருத்தி சீதையுள்ளவிடம் வருதல்.

வடங்களுங் குழைகளும் வான வில்லிடத்
தொடர்ந்து பூங்குழல்களும் துகிலுஞ் சோர்தர
நுடங்கிய மின்னென நொய்தி நெய்தினுள்
நெடுந்தடங் கிடந்தகண் ணீல மாலையே.

30

மராமர மிவையென வளர்ந்த தோளினை
அராவனை யமலனென் றயிரீர்க்கு மாற்றலான்
இராமனென் பதுபெய ரினைய கோவொடும்
பராவரு முனியொடும் பதிவந் தெய்தினுன்.

31

மாத்திரை யளவிறுண் மடுத்து முன்பயில்
சூத்திர மிதுவெனத் தோளின் வாங்கினுன்
ஏத்தின ரிமையவ ரிழிந்த பூமழை
வேத்தவை நடுக்குற முறிந்து வீழ்ந்ததே.

32

சீதை சிறிது ஐயம் நீங்குதல்

கோமுனி யுடன்வரு கொண்ட லென்றபின்
தாமரைக் கண்ணினு னென்ற தன்மையால்
ஆமவ னேகொலென் றைய நீங்கினுள்
வாமமே கலையிற வளர்ந்த தல்குலே.

33

சீதையின் உறுதி.

இல்லையே நுகப்பென்பா ருண்டுண் டென்னவும்
மெல்லியன் முலைகளும் விம்ம விம்முവാள்
சொல்லிய குறியினத் தோன்ற லேயவன்
அல்லனே விறப்பெனன் றகத்து ஞன்னினான்.

34

சனகராசன் முனிவனிடம் கூறியமொழி

உரைசெய்யம் பெருமவுன் புதல்வன் வேள்விதான்
விரைவினின் றெருபகன் முடித்தல் வேட்கையோ
முரசெறிந் ததிர்கழன் முழங்கு தானையவ்
வரசையு மிவ்வழி யழைத்தல் வேட்கையோ.

35

விசுவாமித்திரன் மொழிப்படி தசரதனுக்குச் சனகன் தூது
அனுப்பல்.

மல்வலா னவ்வுரை பகர மாதவன்
ஒல்லையி லவனும்வந் துறுத னன்றென
எல்லையி லுவகையா னியைந்த வாறெலாம்
சொல்லுகென் றேலையுந் தூதும் போக்கினான்.

36

13. எழுச்சிப்படலம்

சனகராசன்தூதர் தசரதசக்கரவர்த்தியி னரண்மனைவாயிலை
யடைதல்.

கடுகிய தூதருங் காலிற் காலிற்சென்று
அடிகுரன் முரசதி ரயோத்தி யெய்தினார்
அடியினை தொழவிட மின்றி மன்னர்தம்
முடியொடு முடிபொரு வாயின் முன்னினார்.

I

தூதுவர் ஓலை கொடுக்க, சக்கரவர்த்தி 'வாசிக்க' எனல்.

கூறிய தூதருங் கொணர்ந்த வோலையை
ஈறில்வண் புகழினு யிதுவ தென்றனர்
வேறொரு புலமகன் விரும்பி வாங்கினான்
மாறதிர் கழலினான் வாசி யென்றனன்.

2

தசரதமன்னவன் மொழி.

வெற்றிவேன் மன்னவன் தக்கன் வேள்வியில்
கற்றைவார் சடைமுடிக் கணிச்சி வானவன்
முற்றவே முலகையும் வென்ற மூரிவில்
இற்றபே ரொலிகொலன் றிடித்த தீங்கென்றான்.

3

சக்கரவர்த்தி தன்சேனை முதலியன முந்திச்செல்லும்படி
பறைசாற்றுமாறு கட்டினாயிடல்.

வானவன் குலத்தெமர் வரத்தி னால்வரும்
வேனில்வே னிருந்தவம் மிதிலை நோக்கிநஞ்
சேனையு மரசருஞ் செல்க முந்தென
ஆனேமே லணிமுர சறைகென் றேவினான்.

4

சேனை யெழுதல்.

விடைபொரு நடையினான் சேனை வெள்ளமோர்
இடையிலை யுலகினி லென்ன வீண்டிய
கடையு க முடிவினி லெவையுங் காற்படப்
புடைபெயர் கடலென வெழுந்து போயதே.

5

தசரதசக்கரவர்த்தியின் சேனைப்பெருக்கம்.

உழுந்திட விடமிலை யலக மெங்கணும்
அழுந்திய வுயர்க்கெலா மருட்கொம் பாயினான்
எழுந்தில னெழுந்திடைப் படருஞ் சேனையின்
கொழுந்துபோய்க் கொடிமதின் மிதிலை கூடிற்றே.

6

அந்தணர் செல்லுதல்.

குடையர் குண்டிகை தூக்கினர் குந்திய
நடையர் நாசி புதைத்தகை நாற்றலர்
கடக ளிற்றையுங் காரிகை யாரையும்
அடைய வஞ்சிய வந்தணர் முந்தினார்.

7

வசிட்டமுனிவன் செல்லுதல்.

செவிவயி னமுதக் கேள்வி தெவிட்டினார் தேவர் நாவின்
அவிகையி னளிக்கு நீரா ராயிரத் திரட்டி சூழக்
கவிகையி னீழற் கற்பி னருந்ததி கணவன் முத்துச்
சிவிகையி னன்ன மூருந் திசைமுக னென்னச்
சென்றான்.

8

பரதசத்துருக்கனர் வசிட்டமுனிவன்பின்னே செல்லுதல்
பொருகளி றிவுளி பொற்றேர் பொலங்கழற் குமரர்

முந்நீர்

அருவரை சூழ்ந்த தென்ன வருகுமுன் பின்னுஞ் செல்லத்
திருவளர் மார்பர் தெய்வச் சிலையினர் தோர் வீரர்
இருவரு முனிபின் போன விருவரு மென்னப் போனார்.

9

தசரதசக்கரவர்த்தி புறப்படுதல்.

நித்திய நியம முற்றி நேமியான் பாதஞ் சென்னி
வைத்தபின் மறைவல் லோர்க்கு வரப்பறு மணியும்
பொன்னும்
பத்தியா னிரையும் பாரும் பரிவுட னல்கிப் போனான்
முத்தணி வயிரப் பூணன் மங்கல முகூர்த்த நன்னாள். 10

சேனையுடன் சக்கரவர்த்தி சந்திரசயிலத்தின் சாரலில் தங்குதல்.
இன்னண மேகி மன்னன் யோசனை யிரண்டு சென்றான்
பொன்வரை போலுமிந்து சயிலத்தின் சாரல் புக்கான்
மன்மதக் களிறும் மாதர் கொங்கையும் மார னம்புங்
தென்வரைச் சாந்தும்நாறுஞ் சேனையு மிறுத்த
தன்றே 11

14. வரைக்காட்சிப்படலம்

வழிவந்தஇளைப்பினால் மங்கையர் பளிக்குப்பாறையில்
துயிலுதல்

தளங்கொ டாமரை யெனத்தளி ரடியினு முகத்தும்
வளங்கொண் மாலைவண் டலமர வழிவருந் தினராய்
விளங்கு தம்முருப் பளிங்கிடை வெளிப்பட வேரோர்
துளங்கு பாறையிற் ரோழிய ரயிர்த்திடத் துயின்றார். 1

குதிரைகள் படிந்த புழுதியை யுதறிவிட்டு நின்றல்.
தீயவரொ டொன்றிய திறத்தரு நலத்தோர்
ஆயவரை யந்நிலை யறிந்தனர் துறந்தாங்கு
ஏயவரு நுண்பொடி படிந்துட னெழுந்தொண்
பாய்பரி விரைந்துதறி நின்றன பரந்தே. 2

சிறிது தோண்ட ஆற்றில் ஊற்றுநீர் தோன்றுதல்.

வெள்ளநெடு வாரியுற வீசியில வேனும்
கிள்ளவெழு கின்றபுனல் கேளிரின் விரும்பித்
தெள்ளுபுன லாறுசிறி தேயுதவு கின்ற
உள்ளது மருதுதவு வள்ளலையு மொத்த. 3

மதயானைகள் நீர்நிலையைவிட்டு ஏறுமை.

ஒக்கநெறி யுய்ப்பவ ருரைத்தகுறி கொள்ளா
பக்கமின மொய்க்கய லலைக்கநனி பாரா
மைக்கரி மதத்த விலைமாதர் கலையல்குற்
புக்கவரை யொத்தன புனற்சிறைக ளேரு. 4

சந்திரசைல வருணனை

குப்புறற் கருமை யாலக் குலவரைச் சாரல் வைகி
ஒப்புறத் துளங்கு கின்ற வுடுபதி யாடி யின்கண்
இப்புறத் தேயுங் காண்பார் குறத்திய ரியைந்த கோலம்
அப்புறத் தேயுங் காண்பா ரரம்பைய ரழகு மாதோ. 5

சரம்பயில் சாபமன்ன புருவங்க டம்மி னூடா
நரம்பினே டினிது பாடி நாடக மயிலோ டாடும்
அரம்பையர் வெறுத்து நீத்த வவிர்மணிக் கோவை

யாரம்

மரம்பயில் கடுவன் பூண மந்திகண் டுவக்கு மாதோ. 6

நிலமகட் கணிக ளென்ன நிரைக்கதிர் முத்தஞ் சிந்தி
மலைமகள் கொழுநன் சென்னி வந்துவீழ் கங்கை மான
அலகில்பொன் னலம்பி யோடி யாரஞ்சே ரருவி மாலை
உலகளந் தவன்றன் மார்பி னுத்தரீ கத்தை யொத்த. 7

ஆக மாலைய மாகவு ளாள்பொலி
வாக மாலை யுளாரென லாகுமால்
மேக மாலை மிடைந்தன மேலெலாம்
மேக மாலை கிடந்தது கீழெலாம். 8

அந்திக்கால வருணனை.

மஞ்சார் மலைவாரண மொத்தது வானி னோடும்
வெஞ்சாயை யுடைக்கதி ரங்கதன் மீது பாயும்
பஞ்சா னனமொத்தது மற்றது பாய வூறும்
செஞ்சோரி யெனப்பொலி வுற்றது செக்கர் வானம். 9

சந்திரசைல வருணனை.

கண்ணுக் கினிதாகி விளங்கிய காட்சியாலும்
எண்ணற் கரிதாகி யிலங்கு சிரங்க ளாலும்
வண்ணக் கொழுஞ்சந் தனஞ்சேர்ந்தது மார்ப ணிந்த
அண்ணற் கரியோன்றனை யொத்ததவ் வாசில்
குன்றம். 10

தசரதருடன்வந்த ஆடவரும் மகளிரும் மலையில் தங்குதல்.

ஊனும் முயிரு மனையர் ரொருவர்க் கொருவர்
தேனும் மிளிறுஞ் சிறுதும்பியும் பம்பி யார்ப்ப
யானை யினமும் பிடியும் மிகலாளி யேறும்
மானுங் கலையும்மென மால்வரை வந்தி ழிந்தார். 11

இருள் பரத்தல்.

கால்வா னகத் தேருடை வெய்யவன் காய்க டுங்கண்
கோன்மாய் கதிர்ப்புல்லுளைக் கொல்சினக் கோள ரிம்மா
மேல்பான் மலையிற் புகவீங்கிருள் வேறி ருந்த
மால்யானை யீட்டம்மென வந்து பரந்த தன்றே. 12

தீபமேற்றப்படுதல்.

மந்தார முந்து மகரந்த மணங்கு லாவும்
அந்தா ரரசர்க் கரசன்ற னனீக வெள்ளம்
நந்தா தொலிக்குந் நரலைப்பெரு வேலை யெல்லாம்
செந்தா மரைபூத்தெனத் தீப மெடுத்த வன்றே. 13

நட்சத்திரம் புடைசூழச் சந்திரன் விளங்குதல்.

தண்ணற் கடலிற் றளிசிந்து தரங்க நீங்கி
விண்ணிற் சுடர்வெண் மதிவந்தது மீன்கள் சூழ
வண்ணக் கதிர் வெண் ணிலவீன்றென வாலு கத்தூடு
ஒண்ணித்தில மீன்றொளிர் வால்வளை யூர்வ தொத்தே. 14

கங்குல் கழித்த வகை.

உண்ண வமுதன்ன கலைப்பொரு ளுள்ள துண்டும்
பெண்ண ரமுதம் மனையார்மனத் தூடல் பேர்த்தும்
பண்ணார்ந்த பாடல் செவிமாந்திப் பயன்கொ ளாடல்
கண்ண னினிதுய்க்கவுங் கங்குல் கழிந்த தன்றே. 15

15. பூங்கொய் படலம்

சூரியோதயவருணனை.

மீனுடை யெயிற்றுக் கங்குற் கனகனை வெகுண்டு வெய்ய
கானுடைக் கதிர்க ளென்னு மாயிரங் கரங்க ளோச்சித்
தானுடை யுதய மென்னுந் தமனியத் தறியி னின்று
மானுட மடங்க லென்னத் தோன்றினன் வயங்கு
வெய்யோன். 1

மன்னவன் சேனையுடன் சோணையாற்றையடைதல்.

முறையெலா முகுத்த பின்னர் மன்னனு மூரித் தேர்மேல்
இறையெலாம் வணங்கப் போனா னெழுந்துடன் சேனை
வெள்ளம்
குறையெலாஞ் சோலை யாகிக் குழியெலாங் கமுநீ ராகித்
துறையெலாங் கமல மான சோணையா றடைந்த
தன்றே. 2

சூரியனுச்சியடைய, அசர்முதலியோர்
ஆங்குச்சோலை சேர்தல்.

அடைந்தவ ணிறுத்த பின்ன ரருக்கனு மும்பர்ச் சார
டந்தையர் குழாங்க ளோடு மன்னரு மைந்தர் தாமும்
தடைந்துவண் டுறையு மென்பூக் கொய்தினி தாடமைதீர்
டடங்களு மடுவுஞ் சூழ்ந்த தண்ணறுஞ் சோலை
சார்ந்தார். 3

குயில்கள் நாணி யொடுங்குதல்.

பாசிழைப் பரவை யல்குல் பண்டரு கிளவி தண்டேன்
முசிய கூந்தன் மாதர் மொய்த்தபே ரமலை கேட்டுக்
கூசின வல்ல பேச நாணின குயில்க ளெல்லாம்
வாசகம் வல்லார் முன்னின் றியாவர்வாய் திறக்க
வல்லார். 4

மகளிர் மலர்பறிக்குமாறு கொம்புகளைத் தாழ்த்த,
அம்மலர்க்கொம்புகள் பூச்சொரிந்தவண்ணம் தாழ்தல்.

நஞ்சினுங் கொடிய நாட்ட மமுதென நயந்து நோக்கிச்
செஞ்செவே கமலக் கையாற் றீண்டலு நீண்ட கொம்பர்
தஞ்சிலம் படியின் மென்பூச் சொரிந்துடன் ரூழ்ந்த
வென்றால்
வஞ்சிபோன் மருங்கு லார்மாட் டியாவரே வணங்க
லாதார். 5

அம்புயத் தணங்கி னன்ன ரம்மலர்க் கைகடண்ட
வம்பிய லலங்கற் பங்கி வாளரி மருளுங் கோளார்
தம்புய வரைகள் வந்து தாழ்வன தளிர்ந்த மென்பூங்
கொம்புக டாழு மென்றல் கூறலாந் தகைமைத்
தொன்றோ. 6

வண்டுகள் மகளிரிடத்து மொய்த்தல்.

நதியினுங் குளத்தும் பூவா நளினங்கள் குவளை யோடு
மதிநுதல் வல்லி பூப்ப நோக்கிய மழலைத் தும்பி
அதிசய மெய்திப் புக்கு வீழ்ந்தன வலைக்கப் போகா
புதியன கண்ட போழ்து விடுவரோ புதுமை பார்ப்பார். 7

ஒரு மாதின் ஊடல்.

செம்மாந்த தெங்கின் னிளநீரையொர் செம்ம னோக்கி
அம்மாவிவை மங்கையர் கொங்கையி னுய வென்ன

எம்மாதர் கொங்கைக் கிவையொப்பன வென்றொ ரேழை
விம்மா வெதும்பா வெயரா முகம் வெய்து யிர்த்தாள். 8

மாற்றவள்பேரைக் கணவன்கூற ஒருத்திகொண்ட
வருத்தம்.

தைக்கின்ற வேளோக்கின டன்னுயி ரன்ன மன்னன்
மைக்கொண்ட கண்ணொளதிர் மாற்றவள் பேர்விளம்ப
மெய்க்கொண்ட மானந் தலைக்கொண்டிட விம்மி
மென் பூக்
கைக்கொண்டு மோந்தா ஞயிர்ப்புண்டு கரிந்த தன்றே. 9

மாதர்களின் அழகின் சிறப்பு

ஊக்க முள்ளத் துடைய முனிவரால்
காக்க லாவது காமன்கை வில்லெனும்
வாக்கு மாத்திர மல்லது வல்லியிற்
பூக்கொய் வாள்புரு வக்கடை போதுமே. 10
கிணையின் மேலிருந் தானுருத் தேவரால்
வளைய வும்மரி யாள்வனப் பின்றலை
நினைவு நோக்கமு நீக்கலன் கைகளால்
தனையு நாண்முறி யுங்கொய்து நல்கினான். 11

யாவரும் புனல்வினையாட்டுக்குச் செல்ல எண்ணுதல்

ஏயுந் தன்மைய ரிவ்வகை யாரெலாம்
தூய தண் ணிழற் சோலைத் துறுமலர்
வேயுஞ் செய்கை வெறுத்தனர் வெண்டிரை
பாயுந் தீம்புனர் பண்ணைசென் றெய்தினார் 12

16. புனல்வினையாட்டுப் படலம்

மகளிரும் ஆடவரும் நீர்நிலையை நோக்கிவருதல்

புனைமலர்த் தடங்க ணோக்கிப் பூசல்வண் டார்த்துப்
பொங்க
வினையறு துறக்க நாட்டு விண்ணவர் கணமு நாண
அனகரு மணங்க னொருமம்மலர்ச் சோலை நின்று
வனகரி பிழிகளோடு வருவன வென்ன வந்தார். 1

மகளிர் வினையாடுமாறு நீரில் மூழ்கியதன் வருணனை.

அங்கவர் பண்ணை நன்னீ ராடுவா னமைந்ததோற்றம்
கங்கைவார் சடையோ னன்ன மாமுனி கனல மேனார்

மங்கையர் கூட்டத் தோடும் வானவர்க் கிறைவன்
செல்வம்
பொங்குபாற் கடலிற் செல்லுந் தோற்றமே போன்ற
தன்றே. 2

தேனகு நறவ மாலை செறிசூழற் றெய்வ மன்னுள்
தானுடைக் கோல மேனி தடத்திடைத் தோன்ற
நோக்கி

நானக நகுகின் றுளிந் நன்னுத ரேழி யாமென்று
ஊனமில் முலையினுர முளங்குளிர்ந் துதவு வாரும். 3

பொற்றொடி தளிர்க்கைச் சங்கம் வண்டொடு புலம்பி
யார்ப்ப

எற்றுநீர்க் குடையுந் தோறு மேந்துபே ரல்கு னின்று
கற்றைமே கலைக ணீங்கிச் சீறடி கவ்வக் காலிற்
சுற்றிய நாக மென்று துணுக்கத்தாற் றுடிக்கின்
றூரும். 4

மகளிர் நீராடுதலினால் மீனும் சமழ்தல்.

ஆன தூயவ ரோடுட னாடினார்
ஞான நீரவ ராகுவர் நன்றரோ
தேனு நாவியுந் தேக்ககி லாவியும்
மீனு நாறின வேறினி வேண்டுமோ. 5

ஆடவரும் மகளிரும் ஊடிய புனலின் வருணனை.

மிக்க வேந்தர்த் மெய்தனி சாந்தொடும்
புக்க மங்கையர் குங்குமம் போர்த்தலால்
ஒக்க நீல முகிற்றலை யோடிய
செக்கர் வானக மொத்ததற் தீம்புனல். 6

சூரியாத்தமன வருணனை.

மானி னோக்கியர் மைந்தரொ டாடிய
ஆன நீர்வினை யாடலை நோக்கினான்
தானு மன்னது காதலித் தானென
மீன வேலையை வெய்யவ னெய்தினான். 7

சந்திரோதய வருணனை.

ஆற்ற லின்மையி னுலழிந் தேயுந்தம்
வேற்று மன்னர்த் மேல்வரும் வேந்தர்போல்
ஏற்று மாதர் முகங்களொ டெங்கணுந்
தோற்ற சந்திரன் மீளவுந் தோற்றினான். 8

17. உண்டாட்டுப்படலம்

நிலாப் படித்தலின் வருணனை.

வெண்ணிற நறைநிறை வெள்ள மென்னவும்
பண்ணிறஞ் செறிந்திடப் பரந்த தென்னவும்
உண்ணிறை காமமிக் கொழுகிற் றென்னவும்
தண்ணிறை நெடுநிலாத் தழைத்த தெங்குமே.

1

மகளிர் முத்துப்பந்தர் முதலிய இடத்துச் சேர்தல்.

தயங்கு தாரகைபுரை தரள நீழலும்
இயங்கு கார் மிடைந்த கா வெழினிச் சூழலும்
கயங்கள்போன் றெளிப்பளிங் கடுத்த கானமும்
வயங்குபூம் பந்தரு மகளி ரெய்தினார்.

2

உண்ட கள் காமத்தை மூட்டுதல்.

தாமமு நானமுந் ததைந்த தண்ணகில்
தூமமுண் குழலிய ருண்ட தூநறை
ஓமவெங் குழியுரு நெய்யி னுள்ளுறை
காமவெங் கனலினைக் கனற்றிக் காட்டிற்றே.

3

மதுவினுள் தன்முகந்தோன்ற மயங்கிய ஒருத்தி கூறல்.

அச்சநுண் மருங்கு லாளோ ரணங்களு ளளக பந்தி
நச்சுவேற் கருங்கட் செவ்வாய் நகைமுக மதுவுட்
டோன்றப்
பிச்சிநீ யென்செய் தாயிப் பெருநற விருக்க வா ளா
எச்சிலை நுகர்தி யோவென் றெயிற்றரும் பிலங்க
நக்காள்.

4

ஒருத்தி கள்ளினுள்ளே தோன்றுஞ் சந்திரனுக்கு அறிவுறுத்தல்.

களித்தகண் மதர்ப்ப வாங்கோர் கனங்குழை கள்ளி
னுள்ளால்
வெளிப்படு கின்ற காட்சி வெண்மதி நிழலை நோக்கி
அளித்தன னபயம் வானத் தரவினை யஞ்சி நீவந்து
ஓளித்தனை யஞ்ச லென்றாங் கினியன வுணர்த்து
கின்றான்

5

ஒருத்தி நிலவை மதுவென்று மயங்கிக் கிண்ணத்தில்
ஏற்க முயலுதல்.

அழிகின்ற வறிவி னாலோ பேதைமை யாலோ வாற்றிற்
சுழியொன்றி நின்ற தன்ன வுந்தியா னொருத்தி
செந்தேன்
பொழிகின்ற பூவின் வேய்ந்த பந்தரைப் புரைத்துக்
கீழ்வந்து
இழிகின்ற கொழுதி லாவை நறவென வள்ளத்
தேற்றாள். 6

ஒருத்தி வெறுங்கிண்ணத்தை வாயிதழில்வைத்துக் கொள்ளல்.
எள்ளொத்த கோல மூக்கி னேந்திழை யொருத்தி
முன்கை
தள்ளத்தண் ணறவை யெல்லாந் தவிசிடையுருத்துந்தி
தேறாள்
உள்ளத்தின் மயக்கந் தன்ன லுட்புறத் துண்டென்
நெண்ணி
வள்ளத்தை மறித்து வாங்கி மணிநிற விதழின்
வைத்தாள். 7

உய்த்தபூம் பள்ளியி னூட நீங்குவான்
சித்தமுண் டொருத்திக்க தன்பன் றேர்கிலான்
பொய்த்ததோர் மூரியா னிமிர்ந்து போக்கினாள்
எத்தனை யிறந்தன கடிகை யீண்டென்றாள். 8

சினங்கெழு வேற்கையோர் செம்மல் பாலொரு
கனங்குழை மயிலனாள் கடிது போயினாள்
மனங்குழை நறவமோ மாலை தான்கொலோ
அனங்கனோ யார்கொலோ வழைத்த தூதரே. 9

கொள்ளைப்போர் வாட்கண் னாளங் கொருத்தியோர்
குமர னன்னான்
வள்ளற்ற ரகலந் தன்னை மலர்க்கையாற் புதைப்ப
நோக்கி
உள்ளத்தா ருயிரன் னாண்மே லுதைபடு மென்று நீர்நும்
கள்ளத்தாற் புதைத்தீ ரென்ன முன்னையிற் கனன்று
மிக்காள், 10

துனியுறு புலவியைக் காதல் சூழ்சுடர்
பனியெனத் துடைத்தலும் பதைக்குஞ் சிந்தையாள்

புனையிழை யொருமயில் பொய்யு றங்குவாள்
கனவெனு நலத்தினுற் கணவற் புல்லினுள்.

11

சந்திரனத்தமித்தலும், சூரியனுதித்தலும்.

கடையுற நன்னெறி காண்கி லாதவர்க்கு
இடையுறு திருவென விந்து நந்தினுன்
படர்திரைக் கருங்கடற் பரமன் மார்பிடைச்
சுடர்மணிக் கரசென விரவி தோன்றினுன்.

12

18. எதிர்கொள்படலம்

தசரதன் சேனையுடன் கங்கையை யடைதல்.

அடாநெறி யறைதல் செல்லா வருமறை யறைந்த நீதி
விடாநெறிப் புலமைச் செங்கோல் வெண்குடை வேந்தர்
வேந்தன்
படாமுக மலையிற் றோன்றும் பருவமொத் தருவி
பல்கும்
கடாநிறை யாறு பாயுங் கடலொடுங் கங்கை
சேர்ந்தான்.

1

சனகராசன் தசரதசக்கரவர்த்தியை எதிர்கொள்ள எழுதல்.

வந்தன னரச னென்ன மனத்தெழு முவகை பொங்கக்
கந்தடு களிறும் தேரும் கலினமாக் கடலுஞ் சூழச்
சந்திர னிரவி தன்னைச் சார்வதோர் தன்மை தோன்ற
இந்திர திருவன் றன்னை யெதிர்கொள்வா னெழுந்து
வந்தான்.

2

சேனை யெழுப்பிய தூளி.

சூழமா கடல்களுந் திடர்படத் துகடவழ்ந்து
ஏழுபா ரகமுமுற் றுளதெனற் கெளிதரோ
ஆழியா னுலகளந் தன்றுதாள் சென்றவப்
பூழையூ டேபொடித் தப்புறம் போயதே
தசரதசக்கரவர்த்தியின் சேனையிடம் சனகமன்னன்

3

சேனைவந்து சேர்தல்.

மாறிலா மதுகையான் வருபெருந் தானேமேல்
ஊறுபே ருவகையா னனிகம்வந் துற்றபோது
ஈறிலோ தையினொடும் மெறிதிரைப் பரவைமேல்
ஆறுபாய் கின்றதோ ரமலைபோ லானதே.

4

சனகன் தேரினின்றிறங்கித் தசரதனைச் சார,
அம்மன்னவன் சனகனைத் தழுவுதல்.

எய்தவந் திருநெடுந் தேரிழிந் தினியதன்
மொய்கொடிண் சேனைபின் னிற்கமுன் சேறலும்
கையின்வந் தேறெனக் கடிதின்வந் தேறினான்
ஐயனும் முகமலர்ந் தகமுறத் தழுவினான்.

5

சனகனைச் சேமம் விசாரித்துத் தசரதன் மிதிலைசேர்தல்.

தழுவிநின் றவனிருங் கிளையையுந் தமரையும்
வழுவில்சிந் தனையினான் வரிசையின் னளவளாய்
எழுகமுந் துறவென வினிதுவந் தெய்தினான்
உழுவைமுந் தரியனா னெவரினும் முயரினான்.

6

இராமன் எதிர்கொண்ட வகை.

தம்பியுந் தானுமத் தானைமன் னவனகர்ப்
பம்புதிண் பரவியும் படைஞரும் புடைவரச்
செம்பொணிற் பசுமணித் தேரின்வந் தெய்தினான்
உம்பரும் மிம்பரும் முரகருந் தொழவுளான்.

7

இராமன் தசரதனை யணுகுதல்.

காவியுங் குவளையுங் கடி கொள்கா யாவுமொத்து
ஓவியஞ் சவிகெடப் பொலிவதோ ருருவொடே
தேவருந் தொழுகழற் சிறுவன்முன் பிரிவதோர்
ஆவிவந் தென்னவந் தரசன்மா டணுகினான்.

8

இராமன்தாயாரைவணங்க அவர்பெருமகிழ்ச்சி கொளல்.

கற்றைவார் சடையினான் கைக்கொளுந் தனுவிறக்
கொற்றநீள் புயநிமிர்த் தருளுமக் குரிசில்பின்
பெற்றதா யரையும்ப் பெற்றியிற் ரொழுதெழுந்து
உற்றபோ தவர்மனத் துவகையா ருரைசெய்வார்.

9

தசரதன் தனதுசேனை முதலியவற்றை முற்கொண்டு
செல்லுமாறு இராமனுக்குப் பணிதல்.

சான்றெனத் தகையசெங் கோலினா னுயிர்கடாம்
ஈன்றநற் றுயெனக் கருதுபே ரருளினான்
ஆன்றவிச் செல்வமித் தனையுமொய்த் தருகுறத்
தோன்றலைக் கொண்டுமுற் செல்கெனச்

சொல்லினான்.

10

தம்பியர்மருங்கு தொடர்ந்துவர, இராமன்தேர்மேற் செல்லுதல்.
 தொழுதிரண் டருகுமன் புடையதம் பியர்தொடர்ந்து
 அழிவில்சிந் தையினுவந் தாடன்மா மிசைவரத்
 தழுவுசங் கொடுநெடும் பணைதழங் கிடவெழுந்து
 எழுதருந் தகையதோர் தேரின்மே லேகினான். 11

இராமன் மிதிலைக் கர் வீதியிலெய்துதல்.

பஞ்சிசூழ் மெல்லடிப் பாவைமார் பண்ணைசூழ்
 மஞ்சசூழ் நெடியமா ளிகையின்வந் திடைவிராய்
 நஞ்சசூழ் விழிகள்பூ மழையின்மேல் விழநடந்து
 இஞ்சிசூழ் மிதிலைமா வீதிசென் றெய்தினான். 12

மகளிர் அடைந்த நிலையைக் கூறுவோமெனல்

பேதைமார் முதல்கடைப் பேரிளம் பெண்கடாம்
 ஏதியார் மாரவே ளேவவந் தெய்தினார்
 ஆதிவா னவர்பிரா னணுகலா லணிகொள் கார்
 ஓதியார் வீதிவா யுற்றவா றுரைசெய்வாம். 13

19. உலாவியற்படலம்

மகளிர் எங்கும் மொய்த்தல்.

மானினம் வருவ போன்றும் மயிலினந் தரிவ போன்றும்
 மீனின மிளிர்வ போன்றும் மின்னின மிடைவ போன்றும்
 தேனினஞ் சிலம்பி யார்ப்பச் சிலம்பினம் புலம்ப
 வெங்கும்

பூதனை கூந்தன் மாதர் பொம்மெனப் புகுந்து
 மொய்த்தார் 1

இராமனைக் காணவந்த மகளிரின்தன்மை.

கண்ணினாற் காத லென்னும் பொருளையே காண்கின்
 ரோமிப்
 பெண்ணினீர் மையினு லெய்தும் பயனின்று பெறுது
 மென்பார்
 மண்ணினீர் ருலந்து வான மழையறை வறந்த காலத்து
 உண்ணுநீர் கண்டு வீழு முழைக்குலம் பலவு
 மொத்தார் 2

பள்ளத்துப் பாயு தன்னீ ரனையவர் பானல் பூத்த
 வெள்ளத்தும் பெரிய கண்ணார் மென்சிலம் பலம்ப
 மென்பூத்

தள்ளத்தம் மிடைக னோவத் தமைவலித் தவன்பாற்
செல்லும்
உள்ளத்தைப் பிடித்து நாமென் றோடுகின் றுரு
மொத்தார். 3

இராமபிரானை மகளிர் னோக்கியதைப்பற்றிய கவிக் கூற்று.
பஞ்சணி விரலி னூர்தம் படைநெடுங் கண்க ளெல்லாம்
செஞ்சவே பையன் மெய்யிற் கருமையைச் சேர்ந்த
வோதாம்
மஞ்சன மேனி யான்றன் மணிநிற மாத ரார்தம்
அஞ்சன நோக்கம் பார்க்க விருண்டதோ வறிகி
லேமால். 4

ஒருத்தியின் மன்மதோபாலம்பனம்.
மாந்தளிர் மேனி யாளோர் வாணுதன் மதன னெங்கும்
பூந்துணர் வாளி மாரி பொழிகின்ற பூச னோக்கி
வேந்தர்கோ னானை னானை நோக்கான் வீரன்வி லாண்மை
பாரான்
ஏந்திழை யாரை யெய்வான் யாவனோ வொருவ
னென்றாள். 5

இராமனைக் காணச்சென்ற மாதர்களின் நிலைமையைக்
கூறுவன.
சொன்னலங் கடந்த காமச் சுவையையோ ருருவ மாக்கி
இன்னலந் தெரிய வல்லா னெழுதிய தென்ன நின்றாள்
பொன்னையும் பொருவு நீராள் புனைந்தன வெல்லாம்
போக்கித்
தன்னையுந் தாங்க லாதாள் துகி லொன்றுந் தாங்கி
நின்றாள். 6

மைக்கருங் கூந்தல் செவ்வாய் வாணுத லொருத்தி
யுள்ளம்
நெக்கென வருகு கின்ற னெஞ்சிடை வஞ்சன் வந்து
புக்கனன் போகா வண்ணங் கண்ணெனும் புலங்கொள்
வாயும்
சிக்கென வடைந்தேன் றோழி சேருது மமளி யென்றாள். 7
தாக்கணங் கனைய மேனி தைத்தவேள் சரங்கள் பாராள்
வீக்கிய கலையுந் தூசும் வேறுவே ருன தோராள்

ஆக்கிய பாவை யன்னு ளொருத்தியாண் டமலன் மேனி
நோக்குறு வாரை யெல்லா மெரியெழ நோக்கு
கின்றாள். 8

இராமனைக் கண்ட மாதர்
தாம் கண்ட கண்ட உறுப்பிலேயே மனம்பதித்தமை.

தோள் கண்டார் தோளே கண்டார் தொடுகழற் கமல
மன்ன
தாள்கண்டார் தாளே கண்டார் தடக்கைகண் டாரு
மஃதே
வாள் கொண்ட கண்ணார் யாரே வடிவினை முடியக்
கண்டார்
ஊழ்கொண்ட சமயத் தன்னு னுருவுகண் டாரை
யொத்தார். 9

இராமனை ஒருத்தி உள்ளத்துக் கொண்டதைப்பற்றியது

தையல் சிற்றிடை யாளொரு தாழ்குழல்
உய்ய மற்றவ ளுள்ளத் தொடுங்கினுன்
வைய முற்றும் வயிற்றி னடக்கிய
ஐய னிற்பெரி யாரினி யாவரே. 10

அருப்பு மென்முலை யாளங்கொ யாயிழை
இருப்பு நெஞ்சினை யேனுமொ ரேழைக்காப்
பொருப்பு வில்லைப் பொடிசெய்த புண்ணியா
கருப்பு வில்லிறுத் தாட்கொண்டு காவென்றாள். 11

பழுதி லாவொரு பாவையன் னுள்பதைத்து
அழுது வெய்துயிர்த் தன்புடைத் தோழியைத்
தொழுது சோர்ந்தயர் வாளிந்தத் தோன்றலை
எழுத லாங்கொலிம் மன்மத னுலென்றாள். 12

வண்ண வாயொரு வானுதன் மானிடற்கு
எண்ணுங் காலிவ் விலக்கண மெய்திட
ஒண்ணு மோவி துணர்த்துகின் றேனிவன்
கண்ண னேயிது கண்டிரும் பின்னென்றாள். 13

புனங்கொல் கார்மயில் போலுமொர் பொற்கொடி
மனங்கொள் காதன் மறைத்தலை யெண்ணினாள்
அனங்க வேள தறிந்தன னற்றந்தான்
மனங்கள் போல முகமு மறைக்குமே. 14

ஒருத்தியின் இரக்கமொழி.

வேர்த்து மேனி தளர்ந்துயிர் விம்மலோடு
ஆர்த்தி யுற்ற மடந்தைய ராரையும்
தீர்த்த னித்தனை சிந்தையிற் செங்கணில்
பார்த்தி லானுட் பரிவில னோவென்றாள்.

15

ஒருத்தி இராமனைப் பழித்தல்.

மருண்ம யங்கு மடந்தையர் மாட்டொரு
பொருண யந்திலன் போகின்ற தேயிவன்
கருணை யென்பது கண்டறி யான்பெரும்
பருண தன்கொல் படுகொலை யானென்றாள்.

16

பெருத்த காதலிற் பேதுறு மாதரின்
ஒருத்தி மற்றங் கொருத்தியை நோக்கியென்
கருத்து மவ்வழிக் கண்டதுண் டோவென்றாள்
அருத்தி யுற்றபி னுணமுண் டாகுமோ.

17

நங்கை யங்கொரு பொன்னயந் தாருயத்
தங்க ளின்னுயி ருங்கொடுத்தார்தமர்
எங்க ளின்னுயி ரெங்களுக் கீகலா
வெங்க ணைங்கன் விளைந்த திவற்கென்றாள்.

18

இராமபிரான் சபாமண்டபத்தைச் சேர்தல்.

மாத ரின்னண மொய்த்திட வள்ளல்போய்க்
கோதில் சிந்தை வசிட்டனுங் கோசிக
வேத பாரனு மேவிய மண்டபம்
ஏதி மன்னர் குழாத்தொடு மெய்தினான்.

19

முனிவர்களாசியுடன் இராமன் தம்பியரோடு
ஆசனத்து அமர்தல்.

இறைஞ்ச வன்னவ ரேத்தின ரேவவோர்
நிறைஞ்ச பூத்தவி சேறி நிழற்கள் போல்
புறஞ்செய் தம்பிய ருட்போலிந் தானரோ
அறஞ்செய் காவற் கயோத்தியிற் றேன்றினான்.

20

தசரதசக்கரவர்த்தி அந்த மண்டபத்தைத்
தமரோடுஞ் சார்தல்.

ஆன மாமணி மண்டப மன்னது
தானை மன்னன் றமரொடுஞ் சார்ந்தனன்

மீன லாந்தன பின்வர வெண்மதி
வானி லாவுற வந்தது மானவே.

21

சனகன் யாவரையும் உபசரித்த வகை.

ஒழிந்த வென்னினி யொண்ணுத றுதைதன்
பொழிந்த காத றொடரப் பொருளெலாம்
அழிந்து வந்து கொண் டாடலி னன்புதான்
இழிந்து ளார்க்கு மிராமற்கு மொத்ததே.

22

20. கோலங்காண்படலம்

வசிட்டன் சீதையை யழைத்துவரச் சனகனிடம் கூறல்.

தேவியர் மருங்கு சூழ விந்திர னிருக்கை சேர்ந்த
ஓவிய முயிர் பெற் றென்ன வுவந்தர சிருந்த காலைத்
தாவில்வெண் கவிகைச் செங்கோற் சனகனை யினிது
நோக்கி
மாவிய னோக்கி னானைக் கொணர்கென வசிட்டன்
சொன்னான்.

1

தோழிமார் சீதையை யலங்கரிக்கலானமை.

அமிழிமைத் துணைகள் கண்ணுக் கணியென வமைக்கு
மாபோல்
உமிழ்சுடர்க் கலன்க ணங்கை யுருவினை மறைப்ப
தோரார்
அமிழ்தினைச் சுவைசெய் தென்ன வழகினுக் கழகு
செய்தார்
இமிழ்திரைப் பரவை ஞால மேழைமை யுடைத்து
மாதோ.

2

கழுத்துக்கு அணியணிதல்.

கோனணி சங்கம் வந்து குடியிருந் தனைய கண்டத்து
சனமில் கலன்க டம்மி லியைவன வணிதல் செய்தார்
மானணி நோக்கி னார்த மங்கலக் கழுத்துக் கெல்லாம்
தானணி யான போது தனக்கணி யாது மாதோ.

3

நெற்றியில் திலகமிடுதல்.

மொய்வளர் குவளை பூத்த முளரியின் முளைத்த முத்தாள்
மெய்வளர் மதியி னாப்பண் மீனுண்டே லனைய தேய்ப்ப
வையக மடந்தை மார்க்கும் நாகர்கோ தையர்க்கும்
வானத்

தெய்வமங் கையர்க்கு மெல்லாந் திலதத்தைத் திலதஞ்
செய்தார். 4

வண்ணமகளிர் சீதையினழகைக் கண்டு காழுறுதல்.

கஞ்சத்துக் களிக்கு மின்றேன் கவர்ந்துணும் வண்டு
போல
அஞ்சொற்கள் கிள்ளைக் கெல்லா மருளிஞ லழகை
மாந்தித்
தஞ்சொற்கள் குழறித் தத்தந் தகைதடு மாறி நின்றார்
மஞ்சர்க்கு மாத ரார்க்கு மனமென்ப தொன்றே
யன்றோ. 5

இழைகுலா முலையி னுளை யிடையுவா மதியி னோக்கி
மழைகுலா வோதி நல்லார் களிமயக் குற்று நின்றார்
உழைகுலா நயனத் தார்மாட் டொன்றென்றே விரும்பற்
கொத்தது
அழகெலா மொருங்கே கண்டால் யாவரே யாற்ற
வல்லார். 6

சீதையின் வருணனை.

சங்கங்கை யுடைமை யாலுந் தாமரைக் கோயி லாலும்
எங்கெங்கும் பரந்து வெவ்வே றுள்ளத்தி னெழுதிற்
றென்ன
அங்கங்கே தோன்ற லாலு மருத்ததி யனைய கற்பின்
நங்கையு நம்பி யொத்தா னுமினிப் புகல்வ
தென்னோ. 7

சீதை நடந்துசெல்லுதற் சிறப்பு.

சிந்தொடு குறளுங் கூனுஞ் சிலதியர் குழாமுந் தெற்றி
வந்தடி வணங்கிச் சுற்ற மணியணி விதான நீழல்
இந்துவின் கொழுந்து விண்மீ னினத்தொடும் வருவ
தென்ன
நந்தலில் விளக்க மன்ன நங்கையு நடக்க லுற்றாள். 8

சீதைசெல்லுதலின் வருணனை.

வல்லியை யுதிர்த்தநில மங்கையிவள் பாதம்
மெல்லிய வுறைக்குமென வஞ்சிவெளி யெங்கும்
பல்லவ மலர்த்தொகை பரப்பின ளெனத்தன்
நல்லணி மணிச்சுடர் தவழ்ந்திட நடந்தாள். 9

சீதை மண்டபத்தை யடைதல்.

பொன்னினொளி பூவின்வெறி சாந்து பொதி சீதம்
மின்னினிழ லன்னவடன் மேனியொளி மான
அன்னமு மரம்பையரு மாரமிர்து நாண
மன்னவை யிருந்தமணி மண்டப மடைந்தாள். 10

ஆடவரும் மகளிரும் சீதையின் திருமேனியழகக்
கண்கொட்டாது காணுதல்.

சமைத்த வரை யின்மைமறை தானுமென லாமச்
சுமைத்திரண் முலைத்தெரிவை தூய்வடிவு கண்டார்
அமைத்திரள்கொ டோளியரு மாடவரு மெல்லாம்
இமைத்தில ருயிர்த்திலர்கள் சித்திர மெனத்தாம். 11

இராமன் சீதாபிராட்டியைக் கண்டு களித்தல்.

அன்னவளை யல்லளென வாமென வயிர்ப்பான்
கன்னி யமிழ்தத்தை யெதிர்கண்ட கடல்வண்ணன்
உன்னுயிர் நிலைப்பதொ ரருத்தியொ டுழைத்தாண்டு
இன்னமிழ் தெழக்களிகொ ளிந்திரனை யொத்தான். 12

வசிட்டமுனிவனது மகிழ்ச்சி.

எங்கள்செய் தவத்தினி னிராமனென வந்தான்
சங்கினொடு சக்கர முடைத்தனி முதற்பேர்
அங்கணர சாதலினவ் வல்லிமலர் புல்லும்
மங்கையிவ ளாமென வசிட்டன் மகிழ்வுற்றான். 13

சீதையை மணட்டுப் பெண்ணாகப் பெறுதற்குத்
தசரதன் மகிழ்தல்.

துன்றுபுரி கோதையெழில் கண்டலெகு சூழ்வந்து
ஒன்றுபுரி கோலொடு தனித்திகிரி யுய்ப்பான்
என்றுமுல கேழுமர செய்தியுள னேனும்
இன்றுதிரு வெய்தியது வென்வயம தென்றான். 14

வணங்கவேண்டியவரை வணங்கிச் சீதை
தந்தையருகில் தங்குதல்.

மாதவனை முற்கொள வணங்கி நெடு மன்னன்
பாதமலர் கைதொழுது கண்கள்பனி சோரும்
தாதையரு கிட்டதவி சிற்றனி யிருந்தாள்
போதினை வெறுத்தரசர் பொன்மனை புகுந்தாள். 15

சீதையினழிகுண்ட விசுவாமித்திரனது வியப்புமொழி.

அச்சென நினைத்தமுத லந்தண னினைந்தான்
பச்சைமலை யொத்த படிவத்தட லிராமன்
நச்சுடை வடிக்கண் மலர் நங்கையிவ ளென்றால்
இச்சிலை கிடக்கமலை யேழையு மிருநே.

16

சீதை இராமனைக் கடைக்கண்ணாற்கண்டு ஐயம்நீங்குதல்.

எய்யவில் வளைத்தது மிறுத்தது முரைத்தும்
மெய்யவிளை விடத்து முதலையம் விடலுற்றாள்
ஐயனை யகத்து வடிவேயல புறத்தும்
கைவளை திருத்துபு கடைக்கணி னுணர்ந்தாள்.

17

சீதை துயரம் நீங்கிப் பேரானந்தமடைதல்.

கணங்குழை கருத்திலுறை கள்வனென லானான்
வணங்குவி லிறுத்தவ னெனத்துயர் மறந்தாள்
அணங்குறு மவிஞ்சைகெட விஞ்சையி னகம்பாடு
உணர்ந்தறிவு முற்றுபய னுற்றவரையொத்தாள்.

18

‘விவாகம் என்று?’ எனக் கௌசிகனைத் தசரதன்வினாவுதல்.

சொல்லுயர் களிற்றரசர் கோமக னிருத்தான்
கல்விகரை யுற்றமுனி கௌசிகனை மேலோய்
வல்லிபொரு சிற்றிடை மடந்தைமண நாளாம்
எல்லையி னளத்தபக லென்றுரைசெய் கென்றான்.

19

கௌசிகன் ‘திருமணம் நானேக்கு’ என்று
மறுமொழி கூறுதல்.

வானையு க ளக்கயல்கள் வாவுமதின் மேதி
மூளைமுது கைக்கிழிய மூரிய வரான்மீன்
பானேவிரி யக்குதிகொள் பண்ணைவள நாடா
நானேயென வுற்றபக னுற்றவ னுரைத்தான்.

20

தசரதன் தன் மானிகை சேர்தல்.

சொற்றபொழு தத்தரசர் கைதொழு தெழத்தன்
ஒற்றைவையி ரச்சுரிகொள் சங்கினொலி பொங்கப்
பொற்றட முடிப்புது வெயிற்பொழி தரப்போய்
நற்றவ ரனுச்சைகொடு நன்மனை புகுந்தான்.

21

யாவரும் செல்லச் சூரியன் அத்தமித்தல்.

அன்னமரி திற்பிரிய வண்ணலு மகன்றப்
பொன்னினொடு மாடவரை புக்கனன் மணிப்பூண்
மன்னவர் பிரிந்தனர்கள் மாதவர்கள் போனார்
மின்னுகட ராதவனு மேருவின் மறைந்தான்.

22

21. கடிமணப்படலம்

சீதையின் நிலைமை.

தேடரு நலத்தபுன லாசைதெற லுற்றார்
மாடொர்தட முற்றதனை யெய்தும் வகைகாணார்
கடழி வறத்தளர்வொ டேமுறுவ ரன்றே
ஆடக வளைக்குயிலு மந்நிலைய ளானான்.

1

காமவேதனைகொண்ட பிராட்டி தன் மனத்திலே
நினைத்தவற்றையுஞ் சொன்னவற்றையுங்கூறுதல்

உரவே துமிலா ருயிரீர் துமெனாக்
கரவே புரிவா ருளரோ கதிரோன்
வரவே யெனையா னுடையான் வருமே
இரவே கொடியாய் விடியா யெனுமால்.

2

மன்றல் குளிர்வா சம்வயங் கனல்வாய்
மின்றெரத் துநிலா நகைவீழ் மலயக்
குன்றிற் குலமா ருழையிற் குடிவாழ்
தென்றற் புலியே யுயிர் தேடுதியோ.

3

தெருவே திரிவா ரொருசே வகனார்
இருபோ தும்விடா ரிதுவென்னை கொலாம்
கருமா முகில்போல் பவர்கள் னியர்பால்
வருவா ருளரோ குலமன் னவரே.

4

பண்ணே வொழியா பகலோ புகுதாது
எண்ணே தவிரா விரவோ விடியாது
உண்ணே வொழியா ருயிரோ வகலா
கண்ணே துயிலா விதுவோ கடனே.

5

இடையே வளைசோ ரவெழுந் துவிழுந்து
அடலேய் மதனன் சரமஞ் சினையோ
உடலோய் வறநா னுமுறங் கலையால்
கடலே யுரைநீ யுமொர்கள் னிகொலாம்.

6

பிராட்டி இங்ஙனம் வருந்துகையில் இராமன் நினைத்ததைச் சொல்வோமெனல்.

எனவின் னன்பன் னியிருந் துளைவாள்
துனியுன் னிநலங் கொடுசோர் வுறுகால்
மனைதன் னில்வயங் குறும்வை கிருள்வாய்
அனகன் னினைகின் றனயா மறைவாம்.

7

இராமன் மனத்து நினைவனவற்றைக் கூறுதல்

முன்கண் டுமுடிப் பருவேட் கையினால்
என்கண் டுணைகொண் டிதயத் தெழுதிப்
பின்கண் டுமொர்பெண் கரைகண் டிலெனால்
மின்கண் டவரெங் கறிவார் வினையே.

8

திருவே யனையாண் முகமே தெரியின்
கருவே கனியே வினாகா மவிதைக்கு
எருவே மதியே யிதுவென் செய்தவா
ஒருவே னொடுநீ யுறவா கலையோ.

9

தன்னோக் கெரிகா றகைவா ளரவின்
பன்னோக் கினதென் பதுபண் டுகொலாம்
என்னோக் கினுநெஞ் சினுமென் றுமுளார்
மென்னோக் கினதே கடுவல் விடமே.

10

நானே திருமணமென்று முரசு அறையுமாறு சனகன்
கட்டளையிடுதல்.

வானவர் பெருமானும் மனநினை வினனாகத்
தேனகு குழலாடன் றிருமண வினைநானைப்
பூநகு மணிவாசம் புனைநக ரணிவீரென்று
ஆனையின் மிசை யானை யணிமுர சறைவித்தான்.

11

சூரியோதய வருணனை.

அஞ்சன வொளியானு மலர்மிசை யுறைவாரும்
எஞ்சலின் மணநானைப் புணர்குவ ரெனலோடும்
செஞ்சுட ரிருள் சீறித் தினகர னொருதேர்மேன்
மஞ்சனை யணிகோலங் காணிய வெனவந்தான்.

12

அந்நகரத்தவரின் செய்கை

தோரண நடுவாருந் தாணுறை பொதிவாரும்
பூரண குடமெங்கும் புனைதுகில் புனைவாரும்
காரணி நெடுமாடங் கதிர்மணி யணிவாரும்
ஆரண மறைவாணர்க் கின்னமு தடுவாரும்.

13

மந்தர மணிமாட முன்றிலின் வயினெங்கும்
அந்தமி லொளிர்முத்தி என்கனிரை யொளிவீச
இந்திர னெடுவானம் மீனலர் குவதென்னப்
பந்தரி நிழல்வீசப் படர்வெயில் கடிவாரும். 14

கலவைகள் புனைவாருங் கலைநல தெரிவாரும்
மலர்குழன் மலைவாரும் மதிமுக மணியாடித்
திலதமு னிடுவாருஞ் சிகழிகை யணிவாரும்
இலவிதழ் பொலிகோல மெழில்பெற விடுவாரும். 15

கதிர்மணி யொளிகாலக் கவர்பொரு டெரியாவாறு
எதிர்சுடர் தரமின்னுற் றெழுதலி னிமையோரும்
மதுவிரி குழலாரும் மதிலுடை நெடுவானம்
அதுவிது வெனவோரா தலமரலு றுவாரும். 16

தசரதன் கலியாணமண்டபத்தை யடைதல்.

கரைதெரி வரியது கனகம் வேய்ந்தது
வரையென வுயர்ந்தது மணியிற் செய்தது
நிரைவளை மணவினை நிரப்பு மண்டபம்
அரசர்த மரசனு மணுகன் மேயினான். 17

எண்டவ முனிவரு மிறைவர் யாவரும்
அண்டரும் பிறரும்புக் கடங்கிற் ருதவின்
மண்டபம் வையமும் வானும் வாய்மடுத்து
உண்டவன் மணியணி யுதர மொத்ததே. 18

என்றுநான் முகன்முதல் யாரும் யாவையும்
நின்றபே ரிருளினை நீக்கி நீணெறி
சென்றுமீ ளாக்குறி சேரச் சேர்த்திடு
தன்றிரு நாமத்தைத் தானும் சாத்தியே. 19

ஏதமி லிருகுழை யிரவு நன்பகற்
காதல்கண் டுணர்ந்தன கதிருந் திங்களும்
சீதைதன் கருத்தினைச் செவியி னுள்ளுறத்
தூதுவந் துரைப்பன போன்று தோன்றவே. 20

நணுகவு நிமிரவு நடக்கு ஞானத்தர்
உணர்வினி னொளிதிக முத்த ரீயந்தான்
தணிவருங் கருணைதன் கழுத்திற் சாத்திய
மணியுமிழ் கதிரென மார்பிற் றோன்றவே. 21

மேவருஞ் சுடரென விளங்கு மார்பினூல்
ஏவருந் தெரிந்தினி துணர்மி னீண்டெனத்

தேவரு முனிவருந் தெரிக்க லாமுதல்
மூவருந் தானென முடித்த தொத்ததே. 22

இன்னண மொளிர்தர விமைய வர்க்கெல்லாம்
தன்னையே யனையதோர் கோலந் தாங்கினான்
பன்னக மணிவிளக் கழலும் பாயலுள்
அன்னவர் தவத்தினு லனந்த னீங்கினான். 23

இராமபிரான் தானஞ்செய்துவிட்டுத் தேர்மீது ஏறுதல்.

பல்பதி னாயிரம் பசுவும் பைம்பொனும்
எல்லையி னிலனொடு மணிகள் யாவையும்
நல்லவர்க் குதவினா னவிலு நான்மறைச்
செல்வர்கள் வழுத்துறத் தேர்வந் தேறினான். 24

பரதன் தேரோட்டவும் இலக்குமணசத்துருக்கனர்
சாமரை வீசவும் இராமன் தேரிற் சென்றமை.

அனையதோர் தேரினி லருண னின்றெனப்
பனிவரு மலர்க்கணப் பரதன் கோல்கொளக்
குனிசிலைத் தம்பிபின் கூட வேனையன்
இனியபொற் கவரிகா லியக்க வேகினான் 25

இராமன் மண்டபத்தைச் சார்தல்.

எஞ்சலி னுலகத் துள்ள வெறிபடை யரச வெள்ளம்
குஞ்சரக் குழாத்திற் சுற்றக் கொற்றவ னிருந்த கூடம்
வெஞ்சினத் தனுவ லானு மேருமால் வரையிற் சேருஞ்
செஞ்சுடர்க் கடவுளென்னத் தேரிடைச் சென்று
சேர்ந்தான். 26

சிலையுடைக் கயல்வாட் டிங்க ளேந்தியோர் செம்பொற்
கொம்பர்
முலையிடை முகிழ்ப்பத் தேர்மேன் முன்றிசை முளைத்த
தன்னாள்
அலைகடற் பிறந்து பின்னை யவனியிற் றோன்றி மீள
முலையிடை யுதிக்கின் றுள்போன் மண்டப மதனில்
வந்தாள். 27

விவாகச் சடங்குக்கு உரியஉபகரணங்களைக்கொண்டு
வசிட்டன் அந்தணருடன் வருதல்.

நீந்தருங் கடலென நிறைந்த வேதியர்
தோய்ந்தநூன் மார்பினர் சுற்றத் தொன்னெறி

வாய்ந்தநல் வேள்விக்கு வசிட்டன் மையற
எய்ந்தன கலப்பையோ டினிதி னெய்தினான். 28

சீதையும் இராமனும் மணத்தவிசில் ஏறியிருத்தல்.

மன்றலின் வந்து மணத்தவி சேறி
வென்றி நெடுந்தகை வீரனு மார்வந்து
இன்றுணை யன்னமு மெய்தி யிருந்தார்
ஒன்றிய போகமும் யோகமு மொத்தார். 29

சனகன் இராமனுக்குச் சீதையைத் தாரைவார்த்துக்
கொடுத்தல்.

கோமகன் முன்சன கன்குளிர் நன்னீர்
பூமக னும்பொரு ளும்மென நீயென்
மாமக டன்னொடு மன்னுதி யென்னாத்
தாமரை யன்ன தடக்கையி னீந்தான். 30

சீதை தீவலம்வந்தபின் அம்மி மிதித்து அருந்ததி காணுதல்.

வலங்கொடு தீயை வணங்கினர் வந்து
பொலம்புரி நூலவர் செய்பொருண் முற்றி
இலங்கொளி யம்மி மிதித்தெதிர் நின்ற
கலங்கலில் கற்பி னருந்ததி கண்டாள். 31

இராமன் பெரியோரை வணங்கிச் சீதையோடு
தன்மாளிகை புகுதல்.

மற்றுள செய்வன செய்து மகிழ்ந்தார்
முற்றிய மாதவர் தாள்முறை சூடிக்
கொற்றவ னைக்கழல் கும்பிட லோடும்
பொற்றொடி கைக்கொடு நன்மனை புக்கான். 32

இராமனும் சீதையும் கைகேயி முதலிய மூவரையும் வணங்குதல்-

கேகய மாமகள் கேழ்கிளர் பாதந்
தாயினு மன்பொடு தாழ்ந்து வணங்கா
ஆயத னன்னை யடித்துணை சூடிக்
தூய சுமித்திரை தாடொழ லோடும். 33

பங்குனிபுத்தரத்தில் சீதாவிவாகம் வசிட்டனால் நடத்தல்-

பங்குனி யுத்தர மான பகற்போது
அங்க ணிருக்கினி லாயிர நாமச்

சிங்க மணத்தொழில் செய்த திறத்தான்
மங்கல வங்கி வசிட்டன் வளர்த்தான்.

34

இராமனுடைய தம்பிமாரும் ஊர்மினைமுதலியோர்களை
மணஞ்செய்து கொள்ளுமாறு ஜநகராசன் ஏற்பாடுசெய்தல்.

வள்ள றனக்கிளை யோர்க டமக்கும்
எள்ளலில் கொற்றவ நெம்பி யளித்த
அள்ளன் மலர்த்திரு வன்னவர் தம்மைக்
கொள்ளு மெனத்தம றோடு குறித்தான்.

35

தசரதன் சிலநாள் வசிட்டர் முதலியவரோடு தங்கியபின்
நிகழ்ந்ததை சொல்வோமெனல்.

சுந்தள வில்லதொ ரின்ப நுகர்ந்தான்
ஆய்ந்துணர் கேள்வி யருந்தவ ரோடும்
வேந்தனு மந்தகர் வைகினன் மெள்ளத்
தேய்ந்தன நாள்சில செய்த துரைப்பாம்.

36

22. பரசுராமப்படலம்

இராமபிரானும் சீதையும் அங்குப்போகம் நுகர்,
விசுவாமித்திரன் தவஞ்செய்யச் செல்லுதல்.

தானாவதொர் வகையேநனி சனகன் றரு தையலும்
தானாவித முறுபோகமு நுகர்கின்றவந் நாள்வாய்
ஆனாமறை நெறியாசிகள் முனிகோசிக னருளிப்
போனான்வட திசைவாயுயர் பொன்மால்வரை
புக்கான்

1

தசரதசக்கரவர்த்தி ஊர்க்கு மீண்டு செல்லுமாறு
யாவருடனும் பிரயாணமாதல்.

அப்போதினின் முடிமன்னவ னணிமாநகர் செலவே
இப்போதுந மனிகந்துணை யெழுகென்றினி திசையாக்
கைப்போதக நிகர்காவலர் குழுவந்தடி கதுவ
ஒப்போதரு தேர்மீதினி வினிதேறின னுரவோன்.

2

தசரதன் அபசகுன மாவது கண்டு வழியிடை நின்றல்.

ஏகும்மள வையின் வந்தன வலமும்மயி லிடமும்
காகம்முத லியமுந்திய தடைசெய்வன கண்டான்
நாகம்மன னிடையிங்குள திடையூறென நடவான்
மாகம்மணி யணிதேரொடு நின்றானெறி வந்தான்.

3

சக்கரவர்த்தி ஓர் நிமித்திகனை வினவ, அவன்
இடையூறுவந்து கழியுமெனல்.

நின்றேனெறி யுணர்வானொரு நினைவாளனை யழையா
நன்றோபழு துளதோ நடு வுரைநீநய மென்னக்
குன்றேபுரை தோளானெதிர் புள்ளின்குறி கொள்வான்
இன்றேவரு மிடையூ றது நன்றாய்விடு மென்றான். 4

பரசுராமன்வருகை தெரிவிக்கும்.

என்னும்மன வினில்வானக மிருள்கீறிட வொளியாய்
மின்னும்படி புடைவீசிய சடையான் மழுவுடையான்
பொன்னின்மலை வருகின்றது போல்வானனல் கால்வான்
உன்னுந்தழல் வழியானிரு மதிர்கின்றதொ
ருரையான். 5

கம்பித்தலை யெறிநீருறு கலமொத்துல குலையத்
தம்பித்துயர் திசையானைக டளரக்கடல் சலியா
வெம்பித்திரி தரவானவர் வெருவுற்றிரி தரவோர்
செம்பொற்சிலை தெறியாவயின் முகவாளிக டெரிவான். 6

சையம்புக நிமிரக்கட றழுவும்படி சமைவான்
மையின்னுயர் மலைநூறிய மழுவாளவன் வந்தான்
ஐயன்றனை யரிதிற்றரு மரசன்னது கண்டான்
வெய்யன்வர நிபமென்னகொ லெனவெய்துறு
மெல்வை. 7

பரசுராமன் 'உன்தோள்வலியைச்சோதிக்க வந்தேன்' எனல்.

இற்றோடிய சிலையின்றிற மறிவென்னினி யானான்
பொற்றோள்வலி நிலைசோதனை புரிவானசை யுடையேன்
செற்றோடிய திரடோளறு தினவுஞ்சிறி துடையேன்
மற்றோர் பொரு ளிலதிங்கிதென் வரவென்றன
னூரவோன். 8

இராமன்மீதுசினங்கொண்டு அழியாது விட்டிடப்
பலபடியாகத் தசரதன் வேண்டுதல்.

விளிவார்விளி வதுதீவினை விழைவாருழை யன்றோ
களியாலிவ னயர்கின்ற வுளவோகன லுமிழும்
ஒளிவாய்மழு வுடையாய்பொர வுரியாரிடை யல்லால்
எளியாரிடை வலியார்வலி யென்னாகுவ தென்றான்.

சலத்தோடியை விலனென்மக னனையானுயிர் தபுமேல்
உலத்தோடெதிர் தோளாயென துறவோடுயி

நிலத்தோடுயர் கதிவானுற நெடியாயுன தடியேன்
குலத்தோடற முடியேலிது குறைகொண்டனெ
னென்றான் 10

தன் வேண்டுபோனைப் சொருட்படுத்தாது இராமனிடத்து
பரசுராமன் செல்லக்கண்டு தசரதன் மூர்ச்சித்தல்

என்னாவடி விழுவானையு மிகழாவெரி விழியாப்
பொன்னார் கலையணிவானெதிர் புகுவானிலை யுணராத்
தன்னுலொரு செயலின்மையை நினையாவுயிர் தளரா
மின்னுலயர் வுறும்வாளர வெனவெய்துற லுற்றான். 11

இராமனைக் கிட்டிய பரசுராமன் சிவதநுசின் வரலாற்றைக்
கூறல்.

மானம்முடை குடிமன்னவன் மதி சோர்வுறன் மதியான்
தானந்நிலை யுறுவானுறு வினையுண்டது தவிரான்
ஆனம்முடை யுமையண்ணலை யந்நாளுறு சிலைதான்
ஊனம்முள ததன் மேனிலை கேண்யென
வுரைப்பான் 12

உலகெலா முனிவற் கீந்தே னுறுபகை யொடுக்கிப்
போந்தேன்
அலகின்மா தவங்கள் செய்தோ ரருவரை யிருந்தே
ஞண்டைச்
சிலையைநீ யிறுத்த வோசை செவியுறச் சீவி வந்தேன்
மலைகுவென் வல்லை யாயின் வாங்குதி தனுவை
யென்றான். 13

பூராமன் 'வில்லைத்தருக' என்று வாங்கிவளைத்துப்
பரசுராமனை நோக்கிச் சொல்லுதல்

என்றன நென்ன நின்ற விராமனு முறுவ லெய்தி
நன்றொளிர் முமத்த னாகி நாரணன் வலியி ஞண்ட
வென்றிவிற் றருக வென்னக் கொடுத்தனன் வீரன்
கொண்டான்
துன்றிருஞ் சடையோ னஞ்சத் தோளுற வாங்கிச்
சொல்லும். 14

ஸ்ரீராமன் 'இவ்வில்லிற்கு இலக்கு ஆவது யாது?'

என்று வினாவுதல்.

பூதலத் தரசை யெல்லாம் பொன்றுவித் தலையென்

ருலும்

வேதவித் தாய் மேலோன் மைந்தனீ விரதம் பூண்டாய்
ஆதலிற் கொல்ல வர்கா தம்பிது பிழைப்ப தன்றால்
யாதிதற் கிலக்க மாவ தியம்புதி விரைவி னென்றான். 15

பரசுராமனது தவவலிமை

இராமன் வளைத்தவில்லின் அம்புக்கு இலக்காகுதல்.

எய்தவம் பிடைபழு தெய்தி டர்மலென்
செய்தவ மியாவையுஞ் சிதைக்க வேயெனக்
கையவ ணெகிழ்தலும் கணையுஞ் சென்றவன்
மையறு தவமெலாம் வாரி மீண்டதே. 16

ஸ்ரீராமன் தசரதனைச்சார்ந்து தொழுது துயர்நீங்கச்செய்தல்.

அழிந்தவன் போனபி னமல னையுணர்வு
ஒழிந்துதன் னுயிருலைந் துருவ் தாதையைப்
பொழிந்தபே ரன்பினாற் றெழுது முன்புபுக்கு
இழிந்தவான் றுயர்க்கடற் கரைநின் றேற்றினான். 17

ஸ்ரீராமன் விஷ்ணுவில்லை வருணதேவன்கையிற் கொடுத்திட்டுச்
சேனை முதலியவற்றோடு அயோத்தி சேர்தல்.

பூமழை பொழிந்தனர் புகுந்த தேவருள்
வாமவேல் வருணனை மாண வெஞ்சிலை
சேமியென் றுதவித்தன் சேனை யார்த்தெழ
நாமநீ ரயோத்திமா நகர நண்ணினான். 18

ஆனை நினதுமூ தாதை யையநிற்
காணிய விழைவதோர் கருத்த னைதலால்
கேணியில் வளைமுரல் கேக யம்புகப்
பூனொளிர் மார்பநீ போதி யென்றனன். 19

மேற்காண்டத்துக்குத் தோற்றுவாய்.

ஆனவன் போனபின் னரசர் கோமகன்
ஊனமில் பேரர சுய்க்குநா ளிடை
வானவர் செய்தமா தவமுண் டாதலான்
மேன்னி நிகழ்ந்தன விளம்பு வாமரோ. 20

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

முற்றிற்று.